

ANUL IX — NR.33 — IANUARIE - MARTIE 2019

EXEMPLAR TRIMESTRIAL GRATUIT

veterinaria

PUBLICAȚIE EDITATĂ DE COLEGIUL MEDICILOR VETERINARI DIN ROMÂNIA

*„Medicul uman salvează omul,
medicul veterinar salvează omenirea.”*

Louis Pasteur

**“THE BEST
REGIONAL COLLEGE
IN SCIENCE AND
EDUCATION
SPHERE”**

The Socrates Committee
Oxford, UK 2014

PAG. 12

Afecțiunea idiopatică nonobstructivă
a tractului urinar inferior la feline

PAG. 56

Lista medicilor veterinari sancționați
în anul 2018

© José Lledó | Dreamstime.com

GAMA DE PRODUSE CU ADMINISTRARE INTRAMAMARA

KERASEAL ^{4g}
CEFMAST DC ^{3g}

CLAMOX LC ^{3g}
MICROCLOX EDC ^{3,6g}

www.cridapharm.ro
TF 40 (0)21 430 4399
T 40 (0)24 251 5005

Principiile care stau la baza exercitării profesiei de medic veterinar

Independența și imparțialitatea. Medicii veterinari trebuie să aibă o decizie personală și independentă, luând în considerare toate circumstanțele relevante, fără a aplica vreun interes personal sau o influență externă. Clienții au dreptul de a primi consultanță imparțială, independentă și obiectivă.

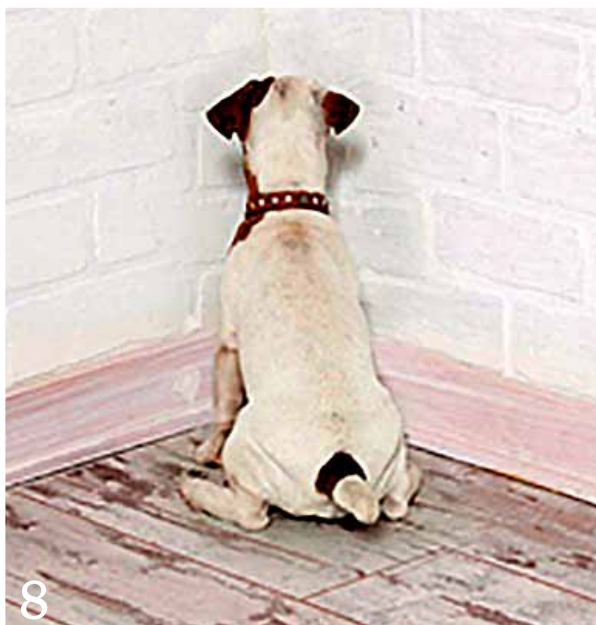
Onestitatea și integritatea. Medicii veterinari vor acționa cu bunăvoință, onestitate și integritate în relațiile lor cu clienții și cu alții, inclusiv cu colegii, și nu trebuie să se angajeze în nici o activitate sau comportament care ar putea aduce profesia către neîncredere publică în aceasta. Clienții au dreptul să se aștepte să fie tratați cu amabilitate și respect.

Confidențialitatea și secretul profesional. Medicii veterinari trebuie să protejeze confidențialitatea clienților, cu excepția cazurilor speciale și, dacă este posibil, cu consimțământul informal al persoanei. Clienții au dreptul să se aștepte ca medicii veterinari să respecte confidențialitatea, cu excepția situațiilor speciale, atunci când dezvăluirea se referă la sănătatea publică sau a consumatorilor, sănătatea și/sau bunăstarea animalelor sau când dezvăluirea este prevăzută de lege.

Competența și profesionalismul. În exercitarea profesiei lor, medicii veterinari trebuie să acționeze cu toată conștiința și uzând de cunoștințele lor profesionale. Medicii veterinari își mențin și își îmbunătățesc permanent cunoștințele și abilitățile legate de stadiul științelor medicale veterinare. Clienții au dreptul să se aștepte ca medicii veterinari să-și păstreze cunoștințele în domeniul lor de practică actualizate și să lucreze la nivelul lor maxim de competență.

Răspunderea și asigurarea. Medicii veterinari se asigură că proprietarul animalului poate fi compensat în mod adecvat în caz de efecte adverse rezultate din erorile sau omisiunile făcute în furnizarea unui serviciu. În acest scop, medicii veterinari ar trebui să dețină o asigurare sau o altă formă de garanție. Clienții au dreptul să aștepte o compensație adecvată în cazul unei cereri justificate.

Conf. univ. dr. Viorel Andronie

8

4 Info CMV

HOTĂRÂREA nr. 84/28.01.2019 pentru aprobarea Procedurii de aplicare a sancțiunii de suspendare a calității de membru și a dreptului de a exercita profesia de medic veterinar în cazul nerespectării obligației de achitare a cotizației de membru lunare, precum și în cazul nerealizării numărului anual minim de puncte pentru dezvoltarea profesională continuă

8 Practică și cercetare

- 8 Diagnosticul neurologic al pacienților cu encefalită
- 12 Afecțiunea idiopatică nonobstructivă a tractului urinar inferior la feline
- 20 Orientări clinico-terapeutice în chlamidioza psitacinelor

30 Istoria medicinei veterinare

Centenarul Marii Uniri de la 1918, la Facultatea de Medicină Veterinară din București (II)

56 Info CMV

Biroul Executiv al Consiliului Național al Colegiului Medicilor Veterinari: LISTA MEDICILOR VETERINARI SANCTIONAȚI ÎN ANUL 2018

12

20

veterinaria

Director Editorial
Conf. Univ. Dr. Viorel Andronie

Editor Șef
Dr. Liviu Harbuz

Redactor Șef
Prof. Univ. Dr. Alin Bîrțoiu

Colectiv Redacțional

- Prof. Univ. Dr. Gheorghe Dărăbuș
- Prof. Univ. Dr. Romeo Cristina
- Prof. Univ. Dr. Dan Drugociu
- Prof. Univ. Dr. Gheorghe Solcan
- Prof. Univ. Dr. Militaru Dumitru
- Prof. Univ. Dr. Liviu Bogdan
- Conf. Univ. Dr. Nechita Adrian Oros
- Conf. Univ. Dr. Mihai Daneș
- Conf. Univ. Dr. Mario Codreanu
- Conf. Univ. Dr. Alexandru Diaconescu
- Conf. Univ. Dr. Iancu Morar
- Lector Univ. Dr. Băcescu Bogdan
- Conf. Univ. Dr. Simion Violeta
- Dr. Cosmin Ghencioiu
- Dr. Călin Șerdean

Art Director / DTP
Ing. Sebastian Bob
www.graficaieftina.ro

Foto
Dreamstime

Publicație trimestrială editată de
Colegiul Medicilor Veterinari
din România

Tiraj: 5.000 exemplare

PRINT
ISSN 2247 – 4935
ISSN-L = ISSN 2247 – 4935

ONLINE
ISSN 2284 – 6026
ISSN-L = 2247 – 4935

TROPICLEAN
Natural
FLEA & TICK

FORMULA NATURALĂ CEA MAI PUTERNICĂ
SOLUȚII COMPLETE PENTRU ANIMALE DE COMPANIE,
CASĂ & GRĂDINĂ
FĂRĂ COMPUȘI CHIMICI DE SINTEZĂ CA LA
ANTIPARAZITARELE CLASICE

ADJUVANT ÎN
LUPTA ÎMPOTRIVA
căpușelor și puricilor
& a ouălelor
larvelor
acestora

Distribuitor exclusiv pentru România:

SC Nova Group Investment SRL

Otopeni, Str. Oituz, Nr. 47C, Jud. Ilfov
Tel: +40 31 425 35 15 | Fax: +40 31 425 35 16 | Mobil: +4 0726 67 94 67
E-mail: info@novagroup.ro | Website: www.vetlab.ro | www.tropiclean.com

Consiliul Național al Colegiului Medicilor Veterinari

HOTĂRÂREA nr. 84/28.01.2019

pentru aprobarea Procedurii de aplicare a sancțiunii de suspendare a calității de membru și a dreptului de a exercita profesia de medic veterinar în cazul nerespectării obligației de achitare a cotizației de membru lunare, precum și în cazul nerealizării numărului anual minim de puncte pentru dezvoltarea profesională continuă

Având în vedere prevederile art. 2^3, art. 9 alin (1) lit. d) și lit. g), precum și ale art. 16 și art. 22 lit. c) din Legea nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar, republicată, cu modificările și completările ulterioare și Statutul medicului veterinar;

În temeiul art. 17 lit. l) din Regulamentul de organizare și funcționare al Colegiului Medicilor Veterinari,

Consiliul Național al Colegiului Medicilor Veterinari adoptă:

HOTĂRÂREA nr. 84/28.01.2019

pentru aprobarea Procedurii de aplicare a sancțiunii de suspendare a calității de membru și a dreptului de a exercita profesia de medic veterinar în cazul nerespectării obligației de achitare a cotizației de membru lunare, precum și în cazul nerealizării numărului anual minim de puncte pentru dezvoltarea profesională continuă

Art. 1 Prezenta procedură se aplică în cazul abaterilor disciplinare de tip administrativ, prevăzute de:

a) Art.22 lit.c) din Legea 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

b) Art. 5 alin.(3) din Statutul medicului veterinar.

Art. 2 (1) În vederea aplicării prevederilor Art. 2^3 din Legea 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar, republicată, cu modificările și completările ulterioare, coroborate cu prevederile Art. 55 lit. s) și ș) din Regulamentul de organizare și funcționare al Colegiului Medicilor Veterinari, Birourile Executive județene/al Mun. București al Colegiului Medicilor Veterinari vor întocmi lista membrilor cu nume complet, numărul cărții de identitate și numărul atestatului de liberă practică, din cadrul filialei, propuși pentru sancționare, pentru motivele prevăzute la Art. 1 și vor sesiza Comisia județeană de deontologie și litigii, respectiv Comisia de deontologie și litigii a municipiului București:

a) până cel târziu la data de 10 a fiecărei luni calendaristice, cazurile de neachitare a cotizației timp de 6 luni neîntrerupt de la data scadenței;

b) până cel târziu la data de 15 ianuarie a fiecărui an, cazurile de nerealizare a punctajului de dezvoltare profesională continuă, aferent anului anterior.

(2) În vederea întocmirii listei membrilor din cadrul filialei propuși pentru sancționare pentru neplata cotizației timp de 6 luni neîntrerupt de la data scadenței, Birourile Executive județene/al Mun. București al Colegiului Medicilor Veterinari vor extrage din baza de date a Tabloului general al medicilor veterinari raportul aferent.

Art. 3 (1) În termen de cel mult 10 zile de la data la care a fost înregistrată sesizarea la secretariatul comisiei, președintele Comisiei județene de deontologie și litigii, respectiv al Comisiei de deontologie și litigii a mun. București, are obligația convocării

acesteia și soluționarii, în mod individual, a cazurilor sesizate.

(2) Măsurile stabilite de către Comisia județeană de deontologie și litigii, respectiv de Comisia de deontologie și litigii a mun. București, se dispun prin hotărâre pronunțată pentru fiecare caz în parte.

(3) Hotărârea va fi emisă individual, pentru fiecare medic veterinar sancționat, în 4 exemplare originale:

- un exemplar este comunicat în termen de 3 zile medicului veterinar sancționat, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire sau personal, sub semnătură de primire și cu menționarea datei, de către Biroul Executiv Județean/ mun București al Colegiului Medicilor Veterinari;
- un exemplar rămâne la Biroul Executiv Județean/ mun. București al Colegiului Medicilor Veterinari;
- un exemplar este comunicat Biroului Executiv Național al Colegiului Medicilor Veterinari;
- un exemplar se va atașa la dosarul cauzei, ce se va păstra la secretariatul comisiei.

(4) Hotărârile se semnează de către toți membrii comisiei.

(5) Hotărârile pronunțate de Comisiile județene de deontologie și litigii și de Comisia de deontologie și litigii a municipiului București în cazurile de abateri disciplinară de tip administrativ prevăzute la Art. 1, sunt definitive.

(6) În conformitate cu prevederile Art. 55 lit. i) din Regulamentul de organizare și funcționare al Colegiului Medicilor Veterinari, coroborate cu prevederile Art.29 alin. (1) lit.a) și lit. b) din Statutul medicului veterinar, Biroul Executiv județean/al mun. București al Colegiului Medicilor Veterinari, retrace Atestatul de liberă practică medicală veterinară pe care l-a emis medicului veterinar suspendat și urmărește respectarea de către acesta a sancțiunii aplicate.

(7) În conformitate cu prevederile Art. 38 alin (4) din Statutul medicului veterinar, înscrierea sancțiunilor aplicate în Tabloul general al membrilor Colegiul Medicilor Veterinari se realizează de către Biroul Executiv al Consiliului Național al Colegiului Medicilor Veterinari. În vederea îndeplinirii acestei atribuții, hotărârile de sancționare vor fi comunicate Biroului Executiv al Consiliului Național al Colegiului Medicor Veterinari prin fax sau e-mail, anterior transmiterii lor prin poștă.

(8) Președintele Biroului Executiv al Consiliului județean/al mun. București al Colegiului Medicilor Veterinari va notifica în scris Biroul Executiv al Consiliului Național îndeplinirea obligațiilor restante de către medicul veterinar sancționat, în termen de cel mult 24 ore de la data la care a cunoscut îndeplinirea lor, în vederea înscrierii modificărilor necesare în Tabloul general al membrilor Colegiului Medicilor Veterinari.

Art. 4 Pentru sancțiunile aplicate conform prezentei hotărâri nu se inițiază alerte în sistemul IMI.

Art. 5 Președinții și secretarii Birourilor Executive județene al

mun. București al Colegiului Medicilor Veterinari, precum și Comisiile județene de deontologie și litigii/a mun. București, vor duce la îndeplinire prevederile prezentei hotărâri.

Art. 6 Prezenta hotărâre va intra în vigoare la data de 01.03.2019.

Art. 7 Prezenta hotărâre a fost adoptată de către Consiliul Național al Colegiului Medicilor Veterinari cu unanimitate de voturi, azi 28.01.2019.

Președintele Colegiului Medicilor Veterinari
Conf. Univ. Dr. Viorel ANDRONIE

COLEGIUL MEDICILOR VETERINARI

COMISIA JUDEȚEANĂ DE DEONTOLOGIE ȘI LITIGII

MODEL ORIENTATIV PENTRU REDACTAREA UNEI HOTĂRÂRI DE SANȚIONARE PENTRU NEPLATA COTIZAȚIEI

Hotărârea nr. din data de

În conformitate cu prevederile Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Codului de deontologie medicală veterinară, Statutului medicului veterinar și Regulamentului de ordine interioară al Comisiei Superioare de Deontologie și Litigii, Comisiilor Județene de Deontologie și Litigii, respectiv a municipiului București (ROI), aprobat prin Hotărârea nr. 51/2014 a Consiliului Național al Colegiului Medicilor Veterinari, cu modificările și completările ulterioare, Comisia Județeană de Deontologie și Litigii (CJDL), cu următoarea componență: dr. – președinte, dr. – vicepreședinte, dr..... –secretar, dr. și dr. – membri titulari, întrunită în ședință în data de, a analizat și dezbătut sesizarea depusă de Biroul Executiv al Colegiului Medicilor Veterinari filiala, cu privire la fapta domnului/doamnei dr., care nu și-a îndeplinit obligația legală de a achita cotizația de membru al Colegiului Medicilor Veterinari pentru perioada (se menționează data de la care nu a achitat cotizația și data adresei de sesizare emisă de Biroul Executiv județean).

Cu privire la fapta menționată în sesizarea de față, Comisia Județeană de Deontologie și Litigii constată următoarele:

Conform sesizării nr. /..... a Biroului Executiv al Colegiului Medicilor Veterinari filiala, înregistrată la secretariatul CJDLcu nr. /....., domnul/doamna dr., nu are achitată cotizația de membru al Colegiului Medicilor Veterinari timp de luni neîntrerupt de la scadență, respectiv pentru perioada

În conformitate cu Art. 21 lit.a din Legea nr. 160/1998 republicată, cu modificările și completările ulterioare, membrii Colegiului Medicilor Veterinari au obligația să respecte legile și celelalte acte normative în vigoare referitoare la exercitarea profesiei de medic veterinar și să se supună hotărârilor organelor de conducere ale Colegiului Medicilor Veterinari.

Statutul medicului veterinar, la Art. 22 pct. 7 stipulează faptul că medicii veterinari, membri ai Colegiului Medicilor Veterinari, au obligația să achite cotizația de membru al cărei quantum lunar este stabilit prin hotărâre a Consiliului Național al Colegiului Medicilor Veterinari.

Art. 22 lit. c) din Legea nr. 160/1998 republicată, cu modificările și completările ulterioare, prevede faptul că, prin neplata cotizației timp de 6 luni neîntrerupt de la data scadenței, medicul veterinar devine nedemn de calitatea de membru al Colegiului Medicilor Veterinari și, prin urmare, i se suspendă atât această calitate, cât și dreptul de a exercita profesia de medic veterinar.

De asemenea, Art. 29 alin . (1) lit. a) din Statutul medicului veterinar prevede retragerea temporară a Atestatului de liberă practică medicală veterinară în cazul în care medicul veterinar este sancționat cu suspendarea calității de membru pentru neachitarea cotizației timp de 6 luni neîntrerupt, de la data scadenței.

În baza celor constatate, Comisia Județeană de Deontologie și Litigii....., cu.....(unanimitate de) voturi,

HOTĂRĂȘTE:

Art. 1. Sancționarea domnului/doamnei dr. deținând atestatul de liberă practică cu nr. și codul de parafă pentru neîndeplinirea obligațiilor prevăzute la Art. 21 lit a) din Legea nr.160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar, republicată, cu modificările și completările ulterioare și ale Art. 22 pct. 7 din Statutul medicului veterinar.

În baza Art. 22 lit. c) din Legea nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar, republicată, cu modificările și completările ulterioare, coroborat cu Art. 23 alin. (1) și (3) din Statutul medicului veterinar, domnul/doamna dr. este sancționat(ă) cu SUSPENDAREA calității de membru și a dreptului de a exercita profesia de medic veterinar, inclusiv a dreptului de a utiliza parafa și însemnele profesiei, până la data la care achită integral suma datorată cu titlul de cotizație restantă.

În baza Art. 29 alin. (1) lit. a) din Statutul medicului veterinar, domnului/doamnei dr. i se retrage Atestatul de liberă practică medicală veterinară, pe care are obligația să îl predea emitentului în termen de 3 zile de la comunicarea prezentei hotărâri.

Art. 2. Prezenta hotărârea este definitivă.

Art. 3. Hotărârea va fi comunicată domnului/doamnei dr. în termen de 3 zile, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire, Biroului Executiv al Consiliului Județean al Colegiul Medicilor Veterinari și Biroului Executiv al Consiliului Național al Colegiului Medicilor Veterinari.

Președinte: Dr.

Membru titular: Dr.....

Vicepreședinte: Dr.....

Membru titular: Dr.....

Secretar: Dr.....

COLEGIUL MEDICILOR VETERINARI

COMISIA JUDEȚEANĂ DE DEONTOLOGIE ȘI LITIGII.....

MODEL ORIENTATIV PENTRU REDACTAREA UNEI HOTĂRÂRI DE SANȚIONARE
PENTRU NEREALIZAREA NUMĂRULUI DE PUNCTE PENTRU DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ CONTINUĂ

Hotărârea nr. din data de

În conformitate cu prevederile Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Codului de deontologie medicală veterinară, Statutului medicului veterinar și Regulamentului de ordine interioară al Comisiei Superioare de Deontologie și Litigii, Comisiilor Județene de Deontologie și Litigii, respectiv a municipiului București (ROI), aprobat prin Hotărârea nr. 51/2014 a Consiliului Național al Colegiului Medicilor Veterinari, cu modificările și completările ulterioare, Comisia Județeană de Deontologie și Litigii. ... (CJDL ...), cu următoarea componență: dr. – președinte, dr. – vicepreședinte, dr. – secretar, dr. și dr. – membri titulari, întrunită în ședință în data de ... , a analizat și dezbătut sesizarea depusă de Biroul Executiv al Colegiului Medicilor Veterinari filiala, cu privire la fapta domnului/doamnei dr., care nu și-a îndeplinit obligația realizării numărului anual de puncte pentru dezvoltarea profesională continuă, pentru anul/anii

Cu privire la fapta menționată în sesizarea de față, Comisia Județeană de Deontologie și Litigii constată următoarele:
Conform sesizării nr...../.....a Biroului Executiv al Colegiului Medicilor Veterinari filiala....., înregistrată la secretariatul CJDL cu nr...../....., domnul/doamna dr., nu are realizat numărul de puncte pentru dezvoltarea profesională continuă pentru anul/anii, respectiv un număr total depuncte.

În conformitate cu Art. 21 lit. a) din Legea nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar, republicată, cu modificările și completările ulterioare, membrii Colegiului Medicilor Veterinari au obligația să respecte legile și celelalte acte normative în vigoare referitoare la exercitarea profesiei de medic veterinar și să se supună hotărârilor organelor de conducere ale Colegiului Medicilor Veterinari.

În Statutul medicului veterinar, la Art. 5 alin. (2) și Art. 22 pct. 19 este stipulată obligația medicilor veterinari de a-și perfecționa permanent pregătirea profesională, iar în cazul celor care desfășoară activități de liberă practică medicală veterinară, este prevăzută și obligația realizării anuale a numărului de puncte pentru dezvoltarea profesională continuă, stabilit prin hotărâre a Consiliului Național al Colegiului Medicilor Veterinari.

Art. 5 alin. (3) și Art. 23 alin. (2) din Statutul medicului veterinar prevăd pentru medicii veterinari de liberă practică, în cazul în care nu își realizează numărul anual de credite (puncte) de pregătire profesională continuă, sancțiunea suspendării dreptului de a exercita profesia de medic veterinar, sancțiune care se aplică până la realizarea integrală a acestora.

De asemenea, Art. 29 alin. (1) lit. b) din Statutul medicului veterinar prevede retragerea temporară a Atestatului de liberă practică medicală veterinară în cazul în care medicul veterinar nu realizează numărul anual minim de puncte de dezvoltare profesională continuă.

În baza celor constatate, Comisia Județeană de Deontologie și Litigii....., cu/ (unanimitate de) voturi,

HOTĂRĂȘTE:

Art. 1. Sanctionarea domnului/doamnei dr. deținând atestatul de liberă practică cu nr.și codul de parafă..... pentru nerespectarea prevederilor Art. 21 lit. a) din Legea nr. 160/ 1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și a prevederilor Art. 5 alin. (2) și Art. 22 pct. 19 din Statutul medicului veterinar.

În baza Art. 5 alin. (3) și Art. 23 alin. (2) din Statutul medicului veterinar, domnul/doamna dr..... este sancționat/ă cu SUSPENDAREA dreptului de a exercita profesia de medic veterinar și de a utiliza parafa și însemnele profesiei, până la data la care depune la Biroul Executiv al Consiliului Județean.....al Colegiului Medicilor Veterinari dovezile privind efectuarea integrală a numărului de puncte pentru dezvoltarea profesională continuă restante, pentru perioada....., respectiv numărului total de.....puncte.

În baza Art. 29 alin. (1) lit.b) din Statul medicului veterinar, domnului/doamnei dr..... i se retrage Atestatul de liberă practică medicală veterinară, pe care are obligația să îl predea emitentului în termen de 3 zile de la comunicarea prezentei hotărâri.

Art. 2. Prezenta hotărâre este definitivă.

Art. 3. Hotărârea va fi comunicată domnului/doamnei dr. în termen de 3 zile, prin scrisoare recomandată, cu confirmare de primire, Biroului Executiv al Consiliului Județean al Colegiul Medicilor Veterinari și Biroului Executiv al Consiliului Național al Colegiului Medicilor Veterinari.

Președinte: Dr.
Vicepreședinte: Dr.....
Secretar: Dr.....

Membri titular: Dr.....
Membri titular: Dr.....

Nu le lăsa
să-ți îmbolnăvească
pacienții !

Diagnosticul neurologic al pacienților cu encefalită

Generic, encefalita reprezintă inflamația țesutului cerebral și este un diagnostic tot mai des întâlnit în cazul pacienților neurologi. Creșterea semnificativă a raselor de talie mică (Bichon, Yorkshire Terrier, Westland High Terrier, Shih-tzu) în preferințele proprietarilor, se corelează cu o incidență crescută a encefalitelor cu cauze necunoscute, specifice acestor rase. O simptomatologie precum mersul în cerc, dromomania, sprijinirea capului în colțuri sau apariția crizelor de tip epileptiform sugerează o afectare a emisferelor cerebrale, însă pentru un diagnostic de certitudine, examenul neurologic corect și complet este întotdeauna imperios necesar. În acest context, articolul prezintă etapele care trebuie parcurse și cele mai importante elemente de luat în considerare pentru a diagnostica pacienții neurologi cu encefalită.

• Drd. Raluca Turbatu, Șef lucrări Cristina Fernoagă – FMV București

Encefalitele se încadrează în categoria bolilor inflamatorii ale sistemului nervos central și se clasifică în două tipuri: encefalite infecțioase (având ca agenți etiologici bacterii, virusuri, fungi, protozoare sau rickettsii) și sterile – encefalitele cu cauze necunoscute (meningoencefalita eozinofilă, meningoencefalita necrozantă și meningoencefalita granulomatoasă).

Având în vedere această clasificare și citările existente în literatură în legătură cu predispoziția pe care o prezintă rasele de talie mică pentru encefalitele cu cauze necunoscute (rase care intră în categoria „SWF” – small, white, fluffy), examenul neurologic trebuie precedat de identificarea completă a animalului (specie, rasă, vârstă, sex, status hormonal) și o anamneză detaliată.

Identificarea animalului și anamneza

În ceea ce privește rasa și specia, s-a demonstrat că, în cazul câinilor, există

o predispoziție mai mare pentru dezvoltarea encefalitelor sterile, spre deosebire de pisici, care de cele mai multe ori sunt diagnosticate cu encefalite de origine infecțioasă.

Printre rasele de câini, cele mai afectate sunt rasele de tip toy, terrier și pudel.

Encefalita este specifică indivizilor tineri, în jurul vârstei de 5 ani.

În cazul câinilor mai mici de 1 an cu semne neurologice caracteristice encefalitei, suspiciunea principală se îndreaptă spre o etiologie infecțioasă (virală), respectiv boala Carré.

Anamneza trebuie condusă cu atenție și răbdare de către medic și trebuie să răspundă la o serie de întrebări, cum ar fi:

- Care sunt semnele clinice care au determinat proprietarul să vină la medic și de cât timp au apărut?
- Care a fost evoluția semnelor clinice? S-au ameliorat, au staționat sau s-au înrăutățit?

- Când a fost efectuată ultima vaccinare și ultima deparazitare internă/externă?

- S-a modificat comportamentul animalului în ultima perioadă? Preferă locurile întunecate, se sperie ușor de zgomote, este agresiv, urinează sau defecă în casă cu toate că este antrenat să ceară afară?

- Au existat crize de tip epileptiform? Dacă da, cum s-a manifestat animalul în acest timp, care a fost durata lor, în cât timp și-a revenit la comportamentul de dinainte?

- Proprietarul a călătorit în străinătate sau a existat contact între pacient și alt animal bolnav?

Răspunsul la aceste întrebări ajută medicul să reducă numărul diagnosticelor diferențiale, și uneori, să stabilească un diagnostic de suspiciune chiar înainte de examenul neurologic.

Tabloul clinic și rezultate ale examenului neurologic

Examinarea neurologică trebuie precedată de un examen clinic amănunțit, care să includă metodele generale de examinare.

Foarte importantă în cazul encefalitelor este termometria, întrucât encefalitele infecțioase evoluează de cele mai multe ori cu febră.

De asemenea, examenul clinic este foarte util în excluderea patologiilor sistemice care pot evolua cu semne neurologice.

Examenul neurologic include mai multe etape: status mental și comportament, postură, propriocepție, nervi cranieni, mers, reflexe spinale, panniculus și reflex perianal. Rezultatele obținute în urma acestei examinări sunt corelate pentru a stabili un diagnostic neuroanatomic.

În cazul encefalitelor, semnele neurologice sunt caracteristice afectării de emisfere cerebrale și includ:

- status mental alterat (depresie, dezorientare, stupor, comă);
- Modificări de propriocepție și mișcări anormale – dromomanie, mers în cerc (cercuri mari), presarea capului de obiecte, lovirea de obiecte, tendința de a rămâne blocat în colțuri;
- Modificări de comportament –

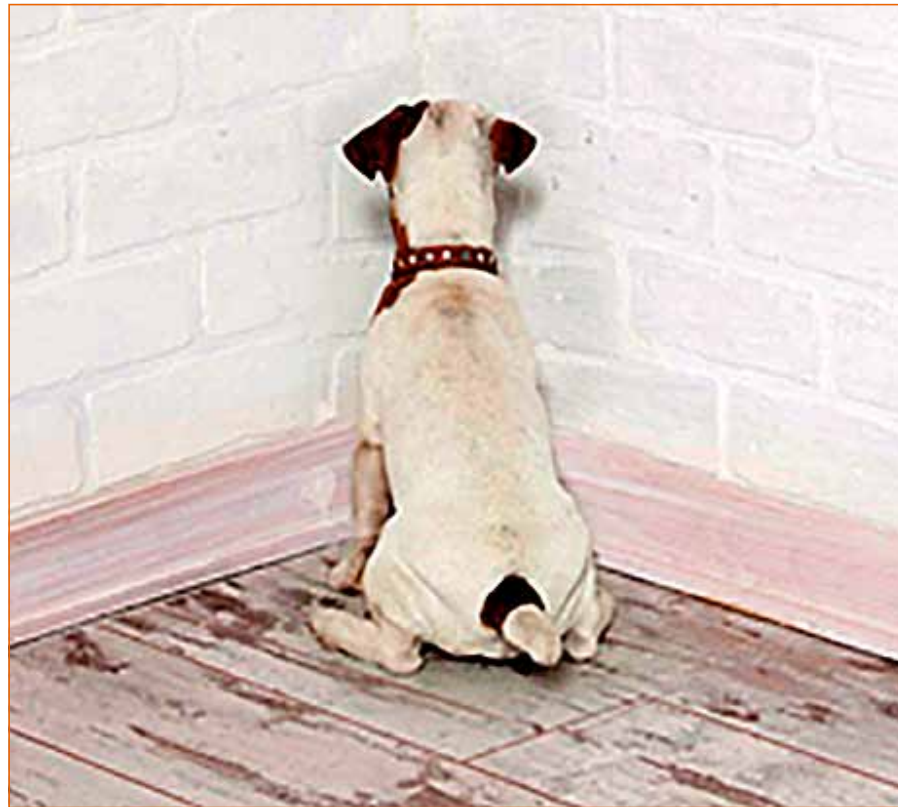
❶ Pacient cu status depresat și poziție caracteristică de cap întors pe partea dreaptă

agresivitate, hiperexcitabilitate, imposibilitate de a recunoaște proprietarul, pierderea unor deprinderi și consecutiv, urinarea și defecarea în casă;

- Deficite contralaterale de propriocepție.

Diagnosticul diferențial și diagnosticul de certitudine

Diagnosticul diferențial se face folosind acronimul VITAMIN D: Vas-cular, Inflamator/ Infecțios, Traumatic, Anomalie, Metabolic, Idiopatic, Neo-

◀ plazic, Degenerativ.

Patologia vasculară de cele mai multe ori implică un debut acut, fulminant cu semne clinice de intensitate mare. Nu se poate exclude de pe lista diagnosticelor diferențiale în cazul encefalitelor, întrucât problemele vasculare pot fi suprapuse peste cele inflamatorii.

Traumatismele în general evoluează de obicei acut, rar progresiv și sunt ușor de identificat din discuția cu proprietarul.

Anomaliile de obicei progresează lent din punct de vedere clinic și se exprimă încă din primele luni de viață.

Disfuncțiile metabolice pot include encefalopatia hepatică sau hipoglicemia, însă de obicei evoluează cu semne generalizate și simetric.

Bolile idiopatice sunt specifice și, în general, nu evoluează cu semnele clinice specifice pacienților cu encefalită.

Neoplazia întotdeauna trebuie luată în considerare, datorită evoluției asimetrice și progresive. Cea mai bună modalitate de a exclude prezența formațiunilor tumorale la nivel cerebral este RMN-ul.

Bolile degenerative sunt cele de stocaj și se manifestă destul de rar la nivelul creierului.

În consecință, în cazul pacienților la care există suspiciunea de encefalită, principală patologie cu care se face diagnosticul diferențial este cea tumorală.

Pentru confirmare, ca examene complementare se pot efectua:

- Analize de sânge care să includă hematologie și biochimie cu acizi biliari, pentru a exclude boli sistemice;
- Examen oftalmologic;
- Examen cardiologic;
- Examine imagistice – Rx, Eco-grafie, RMN;
- PCR urină – pentru boala Carré.

Diagnosticul de certitudine se pune prin examenul citologic lichidului cefalorahidian recoltat prin puncție. ■

Bibliografie

1. Curtis W. Dewey – „A Practical Guide to Canine and Feline Neurology”, Blackwell, 2003;
2. De Lahunta, A., Glass, E. – „Veterinary Neuroanatomy and Clinical Neurology”, Saunders, 2009;

3. Jaggy, A., Platt, S. R. – „Small Animal Neurology”, Schlutersche, 2010;
4. Platt, S. R., Garosi L. – „Small Animal Neurological Emergencies”, Manson, 2012.

skyla VB1

Biochimie

Electroliți

Endocrinologie

Skyla VB1 este un analizor multiparametru veterinar, proiectat să ofere soluții inteligente pentru îmbunătățirea calității testelor 'in-house' și pentru a satisface nevoile clinicilor veterinare

Parametrii disponibili singulari, dubli sau în paneluri

ALB, ALP, ALT, AST, AMY, BUN, CREA, GLU, TBIL, GGT, Na, K, Cl, Ca, PHOS, Mg, TP, CPK, CHOL, TRIG, UA, LDH, T4, BA, tCO2, LAC, FRU, UCRE, UPRO, UPC#, NH3*, GLOB#, A/G#, B/C#, Na/K#

(#calculații/ *în dezvoltare)

MEDVET Diagnostic distribuitor exclusiv

Contact: 0784.278.108 / comenzi@medv.ro / www.welltest.ro

Afecțiunea idiopatică nonobstructivă a tractului urinar inferior la feline

Boala tractului urinar inferior la feline (FLUTD) cuprinde un spectru de semne clinice care pot include polakiurie, hematurie, strangurie, disurie și periurie.

Tractul urinar poate răspunde la o vătămare - indiferent de cauza sa - în moduri limitate, cum ar fi inflamația și durerea, care au ca rezultat semnele nespecifice enumerate mai sus.

● Conf. univ. dr. Viorel Andronie - FMV - Spiru Haret din București

Mai multe acronime sunt folosite pentru a descrie cauzele semnelor tractului urinar inferior, în special cele care se referă la sindromul idiopatic. FLUTD este utilizat în mod obișnuit pentru a se referi numai la sindromul idiopatic la pisici. Din punct de vedere tehnic, FLUTD cuprinde toate cauzele semnelor tractului urinar inferior, inclusiv urolitiază, infecția tractului urinar (UTI), disinerгія reflexă, trauma, anomalііle congenitale, neoplazia și boala felină sterilă sau idiopatică a tractului urinar inferior (iFLUTD). Termeni suplimentari includ *sindromul urinar sau urologic felin (FUS)* și *cistita interstițială sau idiopatică felină (FIC)*. Unii autori susțin că *cistita interstițială* ar trebui rezervată pisicilor la care s-au confirmat dovezi cistoscopice ale perturbării mucoaselor. În acest articol, se folosesc termenii *iFLUTD* pentru a sublinia faptul că entitatea de boală discutată este idiopatică și *LUTS* (semnele tractului urinar inferior) ce se referă la semnele nespecifice asociate cu orice boală a tractului urinar inferior.

Cauzele non-iFLUTD ale LUTS - inclusiv urolitiază, UTI, neoplazia, traumele și anomalііle congenitale - trebuie eliminate înainte ca iFLUTD să poată fi diagnosticat. Un diagnostic de iFLUTD se poate referi la un singur episod de LUTS sau de semne clinice cronice, recurente, cu sau fără obstrucție uretrală. iFLUTD obstructivă este amenințătoare pentru viață, necesitând gestionarea cazului

în spital sau intervenția chirurgicală. Gestionarea detaliată a cazurilor de pisici cu iFLUTD obstructivă a fost descrisă în altă parte în literatură. În situația de iFLUTD obstructivă sau nonobstructivă, proprietarii pot chiar evalua eutanasia în cazurile de episoade cronice recurente din cauza calității slabe a vieții pisicilor și a costurilor ridicate, ca și a frustrării induse de tratamentul pisicilor afectate. În efortul de a ajuta pisicile afectate și proprietarii acestora, acest articol trece în revistă cauzele propuse, semnele clinice tipice, testarea diagnosticului și gestionarea medicală și de mediu a pisicilor cu iFLUTD nonobstructiv.

O boală frustrantă și potențial periculoasă pentru viața pisicilor, iFLUTD are ca rezultat durerea, polakiuria, hematuria, periuria, stranguria și, în unele cazuri, obstrucția uretrală. Este vorba despre un diagnostic de excludere obținut numai după efectuarea unei cercetări aprofundate. Rezultatele studiilor care au evaluat cauzele posibile au fost conflictuale și arată că sindromul este probabil multifactorial. Sunt necesare studii suplimentare pentru a stabili contribuțiile fiecărui mecanism posibil.

Eficiența tratamentelor specifice este dificil de evaluat din cauza caracterului auto-limitator al iFLUTD. În general, terapiile medicamentoase care încearcă să vizeze cauzele potențiale au avut rezultate dezamăgitoare. Tactica managementului care pare a fi cea mai promițătoare include reducerea stresului prin intermediul MEMO și a feromonilor

felini faciali, ca și ajustarea dietei pentru a include conservele și creșterea aportului de apă. Suplimentarea cu amitriptilină și glicozaminoglican poate oferi beneficii suplimentare pentru episoadele cronice, recurente, dar sunt necesare studii suplimentare pentru a se stabili eficacitatea acestora.

Cauze posibile

Este important să se înțeleagă cauzele propuse ale iFLUTD deoarece acestea au condus la o varietate de terapii care vizează aceste mecanisme. Multe dintre cauzele care au fost sugerate pentru iFLUTD au fost extrapolate din cercetarea care investighează cistita interstițială la femei. Pe măsură ce se efectuează mai multe studii, pot apărea dovezi suplimentare privind cauza sau cauzele iFLUTD, dar pe baza ansamblului de cunoștințe disponibil, boala pare a fi una multifactorială.

Infecția

Cistita bacteriană care duce la durere, inflamație și LUTS reprezintă o cauză care trebuie luată în considerare. Majoritatea studiilor care investighează cauzele generale ale LUTS raportează o incidență globală scăzută (<3%) a UTI bacteriene. Într-un mare studiu retrospectiv, UTI a fost identificată la 12% dintre pisicile cu LUTS, majoritatea la pisici > 10 ani. Cu toate acestea, un studiu recent de evaluare a pisicilor cu LUTS a arătat că 23% dintre pisicile cu iFLUTD obstructiv sau nonobstructiv au prezentat rezultate pozitive din culturi bazate pe probe

colectate fie prin cistocenteză, fie prin colectarea urinei la micțiune spontană, din porțiunea mediană a jetului urinar.

Deoarece majoritatea studiilor au fost incapabile să demonstreze rezultate pozitive ale culturilor provenite de la pisicile cu iFLUTD, organismele „stealth” (cele care sunt dificil de identificat prin testele convenționale de diagnosticare) au fost implicate ca agenți cauzali ai iFLUTD. Speciile de *Ureaplasma* și *Mycoplasma* au fost asociate cu UTI la mai multe specii, inclusiv oameni, rozătoare, oi, câini și pisici; deoarece nu au pereți celulari, aceste organisme sunt greu de cultivat. Cu toate acestea, într-un studiu recent, în care au fost evaluate 91 probe de urină de la pisici cu iFLUTD recurentă și rezultate ale culturilor bacteriene negative, prin utilizarea analizelor PCR pentru detectarea speciilor de *Mycoplasma* și *Ureaplasma*, nu s-au identificat organisme. Au fost, de asemenea, implicate particule virale cum ar fi herpesvirusul-4 bovin și calicivirusul. Recent, au fost identificate două noi calicivirusuri feline la două din cele 40 de pisici cu iFLUTD, însă semnificația acestora pentru iFLUTD nu este cunoscută.

Stratul deficitar de glicozaminoglicani

Glicozaminoglicanii reprezintă un constituent al stratului de mucină care protejează uroteliul și împiedică componentele urinare să intre în contact direct cu mucoasa vezicii urinare. O ipoteză sugerează că o deficiență a stratului protector de glicozaminoglicani expune uroteliul la aceste componente, provocând leziuni tisulare și un uroteliu permeabil. Leziunile tisulare expun și stimulează fibrele sensibile la durere (fibrele C), determinând eliberarea substanței P (un neurotransmițător), activarea mastocitelor și degranularea lor, inflamația și edemul, care afectează în continuare uroteliul vezicii urinare, fibrele C și neuronii aferenți. Această cascadă de evenimente, cunoscută sub numele de *inflamație neurogenă*, poate explica ciclul vicios al durerii și disuriei.

Examinarea histologică a probelor peretelui vezicii urinare de la pisicile cu FIC relevă un număr crescut de fibre C, mastocite și receptori de substanță P. Mai mult, ratele scăzute de excreție a glicozaminoglicanului și permea-

◀ bilitatea crescută a peretelui vezicii urinare sunt prezente atât la oameni, cât și la pisicile cu cistită interstițială. Există totuși unele indicii că anomaliile prezente la persoanele cu cistită idiopatică, cum ar fi scăderea glicozaminoglicanilor și creșterea mastocitelor, pot fi prezente în cistita nonidiopatică, sugerând că aceste anomalii nu sunt o cauză, ci un rezultat al cistitei idiopatice.

Stresul

Implicarea sistemului nervos central în dezvoltarea iFLUTD a fost sugerată în mai multe studii. Zonele din creier (locus ceruleus, nucleul paraventricular) care furnizează admisie excitatorie ca răspuns la distensia vezicii urinare, s-a arătat ca prezintă activități mai mari ale unei enzime, tirozin hidroxilaza, implicată în sinteza catecolaminelor și concentrații semnificativ mai mari de catecolamină în plasmă au fost documentate la pisici cu iFLUTD, în comparație cu cele din lotul martor. Adrenoreceptorii alfa2, care inhibă în mod normal eliberarea catecolaminelor și aportul la durere la nivel cerebral, par a fi desensibilizați la pisicile cu iFLUTD, posibil datorită concentrațiilor cronic crescute de catecolamină. Adrenoreceptorii alfa2 se găsesc, de asemenea, la nivelul vezicii urinare și pot juca un rol în fluxul sanguin. În aceste studii, pisicile au fost evaluate atât în condiții stresante, cât și în condiții de mediu stimulat. Unii dintre parametrii măsurați, cum ar fi concentrațiile de catecolamină și permeabilitatea vezicii urinare, au scăzut în timpul fazei de stimulare.

Alte dovezi care sugerează că aceste pisici funcționează anormal sub stres, sunt glandele suprarenale mai mici și un răspuns suboptimal la ACTH sintetic la pisicile cu iFLUTD, comparativ cu cele din lotul martor.

Semnalmentele (vârsta, rasa, sexul), antecedentele și constatările furnizate de examinarea fizică

Pisicile cu iFLUTD au în mod obișnuit între 4 și 7 ani. Nu există nici o predispoziție de rasă. Masculii sterilizați au un risc crescut, în timp ce femelele intacte prezintă un risc redus.

Proprietarii de pisici cu iFLUTD raportează unul sau mai multe dintre

următoarele semne: periurie, hematurie, polakiurie, strangurie sau incapacitatea de a urina. Pisicile se pot prezenta la primul episod, sau prezintă antecedente cronice recurente.

La examenul fizic, pisicile afectate par a fi normale și active, cu excepția cazului în care prezintă o obstrucție uretrală sau dureri extreme. Este important să se evalueze dimensiunea vezicii urinare la pisicile cu antecedente de strangurie care au devenit deprimare sau la care se constată alterarea stării de conștiență sau care prezintă alte semne sistemice, cum ar fi vărsăturile și anorexia. Palparea poate dezvălui o vezică mare, turgidă care nu poate fi exprimată. Trebuie luate măsuri pentru a ușura obstrucția cât mai repede posibil. În contrast, vezica pisicilor cu iFLUTD nonobstructiv este mică. Chiar și palparea minimă poate duce la urinare din cauza peretelui iritabil, inflammat al vezicii urinare. Adesea, nu vor fi prezente alte constatări relevante la examinarea fizică, legate de semnele urinare.

Semne clinice

LUTS care sunt prezente cu iFLUTD pot fi atribuite altor cauze (Tabelul nr. 1), deci este absolut necesară o pregătire amănunțită. Aceste posibile cauze ale LUTS, în particular urolitiază, ar trebui să ghideze tratarea pisicilor suspectate de iFLUTD.

Periuria

Periuria este un semn clinic comun, care apare la 93% din pisicile cu iFLUTD. Cu toate acestea, periuria poate fi pur comportamentală și ar trebui să ridice întrebări despre mediul de viață al pisicii, cum ar fi introducerea unei

pisici noi sau a altui animal, sosirea unui nou copil sau a altui membru în cadrul familiei, o mișcare recentă sau o schimbare în mediul în care trăiește animalul (de exemplu, covoare noi, un element nou) sau o schimbare a așternutului sau a hranei. Rolurile mediului și stresului în iFLUTD vor fi discutate mai târziu. Periuria se caracterizează prin căutarea frecventă a unui loc pentru a urina, deplasarea frecventă către litieră fără a urina și urinare în alte locuri decât la litieră.

Hematuria

Hematuria poate fi cauzată de UTI, urolitiază, neoplazie, trombocitopenie, tulburări de coagulare și traume. UTI sunt mai puțin frecvente la pisicile <10 ani (<2%), în timp ce pisicile > 10 ani prezintă o probabilitate mai mare de a dezvolta UTI. Deoarece urina diluată mărește susceptibilitatea animalelor la UTI, pot fi responsabile bolile concomitente, cum ar fi insuficiența renală cronică. De asemenea, această grupă de vârstă este mult mai probabil să prezinte tumori vezicale, cum ar fi carcinomul cu celule de tranziție care poate servi ca un focar de infecție. Coagulopatiile moștenite sunt mai puțin frecvente la pisici. Deficitul de factor XII (caracter Hageman) la pisici duce rareori la hemoragie clinică.

Polakuria și stranguria

Polakiuria și stranguria sunt raportate la 79% și, respectiv, 70% din cazurile de iFLUTD. Aceste semne pot fi datorate UTI, obstacolelor uretrale, pietrelor cistice sau uretrale, neoplaziei și iFLUTD. Într-un mare studiu retrospectiv, urolitiază și obstacolele uretrale au reprezentat 10% din LUTS la pisici, în timp ce iFLUTD a reprezentat 63% din cazuri. Alte studii au

Tabelul nr. 1 - Diagnosticul diferențial și teste diagnostice de luat în considerare în cazul LUTS

DIAGNOSTICUL DIFERENȚIAL	TESTE DIAGNOSTICE
Idiopatic	Antecedente și examinare fizică
Comportament	Analiza urinei
Urolitiază	Cultura bacteriilor urinare
Dopuri uretrale	Hemoleucograma completă
Infecția tractului urinar	Profilul biochimic sanguin
Neoplazie	Ecografie
Traumă	Cistouretrografie cu dublu contrast
Anomalii congenitale	Cistoscopie

raportat intervale de 13% până la 28% pentru urolitiază și 55% până la 69% pentru iFLUTD.

Evaluarea diagnostică

Ținând cont de faptul că FLUTD este o constelație de boli și că iFLUTD este un diagnostic de excludere, fiecare pisică care prezintă strangurie, polakiurie, hematurie, periurie sau obstrucție uretrală parțială sau completă trebuie abordată în mod similar. În plus față de o examinare a antecedentelor și fizică, o evaluare tipică include o analiză a urinei, o cultură bacteriană urinară, teste de hematologie și de biochimie și o examinare radiografică. Se includ, după cum este necesar, ultrasonografia, cistouretrografia cu contrast dublu și cistoscopia. În plus, se va lua în considerare evaluarea trombocitelor și, în cazuri rare, a factorilor de coagulare atunci când este prezentă hematuria. Metodele de determinare a factorului de coagulare, cum ar fi timpul de protrombină și timpul de tromboplastină parțială activată, sunt necesare dacă există dovezi de sângerare în altă parte sau de boală sistemică, cum ar fi boala hepatică sau neoplazia.

Analiza urinei

Cistocenteza este de preferat pentru a obține un eșantion de urină, dar poate fi dificil de efectuat, deoarece pisicile afectate au deseori vezici mici, iritate.

O comparație a probelor obținute prin colectarea urinei la micțiune spontană și prin cistocenteză poate fi utilă în cazul bolii uretrale. În cazul carcinomului cu celule tranzitorii uretrale, de exemplu, pot exista puține anomalii citologice într-o probă obținută prin cistocenteză, dar celulele tranzitorii pot fi prezente într-o probă colectată în urma micțiunii spontane. Greutatea specifică a urinei la pisicile cu iFLUTD este de 1,052, pH-ul urinar este de obicei acid, iar hematuria microscopică este prezentă în 95% din cazuri. Dacă inflamația este severă, poate fi prezentă piuria, dar bacteriuria este mai puțin frecventă.

Cultura bacteriilor urinare

UTI apare mai frecvent la pisicile > 10 ani. De asemenea, urolitiază, neoplazia, cateterizările uretrale anterioare și uretrostomiile predispun pisicile la UTI. Un rezultat negativ al culturii poate confirma faptul ca urina este sterilă atunci când boala este provocată de inflamație, mai degrabă decât de infecție. Interpretați cu prudență rezultatele pozitive ale culturii din eșantioanele obținute prin colectarea urinei la micțiune. La pisici, creșterea de peste 10.000 CFU/ml dintr-un eșantion obținut prin colectarea urinei la micțiune este foarte sugestiv pentru o UTI reală. În ciuda dificultăților în obținerea și interpretarea culturilor bacteriene urinare, obținerea

și analizarea acestora reprezintă o etapă importantă de diagnostic, având în vedere un studiu recent care sugerează că UTI pot fi mai frecvente la pisicile cu iFLUTD decât se credea anterior.

Hemoleucograma completă

Se efectuează o hemoleucogramă completă pentru a exclude alte boli sistemice, deoarece rezultatele ar trebui să nu fie remarcabile la pisicile cu iFLUTD. Leucograma inflamatorie sau anemia neregenerativă sugerează o UTI superioară, o boală renală cronică sau un alt focar inflamator. Inflamația inferioară a tractului urinar nu trebuie să provoace o leucogramă inflamatorie. Un număr normal de trombocite exclude trombocitopenia ca o cauză a hematuriei prezente frecvent în cazul iFLUTD.

Profilul biochimic sanguin

Din moment ce rezultatele profilului biochimic sanguin la pisicile cu iFLUTD nu sunt de obicei remarcabile, utilizarea sa primară este aceea de a exclude o boală coexistentă. La pisicile care sunt tinere și sănătoase, care demonstrează capacitatea adecvată de concentrare a urinei, la care nu se evidentiază anomalii ale hemoleucogramei și care nu prezintă obstrucție, un profil biochimic poate fi inutil.

Radiografia

Având în vedere că urolitiază reprezintă a doua cauză principală ▶

◀ a LUTS la pisici, radiografia este un test important de diagnostic inițial pentru a exclude uroliti radio-opaci, cel mai frecvent fiind oxalatul de calciu și struvitul. Deși raportul dintre uroliti de oxalat de calciu și uroliti struvitului a crescut semnificativ în ultimii 15 ani, în ultimii trei ani uroliti struvitului sunt din nou în creștere, reprezentând 44% din uroliti analizați, în timp ce procentul urolitelor de oxalat de calciu a scăzut la 40%. Constatările radiografice la pisici cu iFLUTD sunt nespecifice. Radiografiile abdominale prezintă în mod obișnuit o vezică mică și nu prezintă anomalii.

Ecografia

Examinarea ecografică a tractului urinar este utilizată pentru identificarea anomaliilor vezicii urinare sau a unei tumori, evaluarea arhitecturii renale, excluderea urolitelor radiolucenți mai neobișnuiți și obținerea unei probe de urină când vezica urinară este mică și iritată. În mod obișnuit, vezicile urinare la pisicile care prezintă iFLUTD sunt mici, ceea ce poate face dificilă evaluarea grosimii peretelui vezical. Vezica urinară poate conține sediment – particule hiper-ecoice mici, care reprezintă leucocite și cristale care precipită din cauza urinei foarte concentrate. Uretra distală nu poate fi vizualizată ecografic.

Cistouretrografia cu dublu contrast

Cistouretrografia cu dublu contrast este modalitatea imagistică radiografică de a evalua grosimea peretelui vezicii urinare, marginile mucoasei și defectele de umplere și de a evalua uretra. Acest

instrument de diagnosticare este deosebit de valoros în excluderea urolitelor, neoplaziei, anomaliilor congenitale și a bolii uretrale ca și cauză a LUTS-ului unei pisici. Studiile radiografice cu contrast dublu sunt cele mai potrivite în cazurile recurente de iFLUTD.

Cistoscopia

Cistoscopia este indicată atunci când este suspectată boala uretrală sau neoplazia uretrei sau a vezicii urinare, pentru accesul laserului la fragmentele calculilor uretrali și pentru a susține un diagnostic al iFLUTD. Prezența hemoragiilor localizate numite glomerulări, un termen împrumutat din literatura de specialitate privind cistita interstițială la femei, este în concordanță cu un diagnostic al iFLUTD.

Cistoscopia devine din ce în ce mai disponibilă în practica privată, în special la câini. Cu toate acestea, mărimea endoscoapelor necesare (artroscopul rigid de 1,9 mm pentru pisicile femele, cisturetoscopul flexibil de 1,2 mm pentru masculi) poate face mai puțin posibilă cistoscopia tractului urinar felin decât alte proceduri endoscopice, cum ar fi endoscopia gastrointestinală și rinoscopia. Din fericire, prin cistoscopie nu este necesar să se stabilească un diagnostic prezumtiv de iFLUTD dacă alte boli sunt excluse și LUTS sunt prezente.

Prezentare generală a diagnosticului

Folosind testele de diagnosticare recomandate mai sus, se pot exclude cele mai multe alte cauze ale LUTS și se poate stabili un diagnostic prezumtiv de

iFLUTD. Pentru pisicile sănătoase care prezintă primul eveniment de boala, o analiză de urină, o cultură bacteriană urinară și o examinare radiografică abdominală simplă reprezintă testele minime de diagnostic care trebuie efectuate. Pentru pisicile cu LUTS cronice recurente, sunt necesare hemoleuograma completă, un profilul biochimic sanguin, imagistică mai avansată, cum ar fi uretrografia dublă și ultrasonografia, ca și proceduri speciale (cistoscopie).

Revizuirea terapiilor

Dificultatea evaluării eficacității terapilor pentru iFLUTD constă în faptul că această boală este auto-limitantă, rezolvându-se în cinci până la zece zile, indiferent de terapia utilizată. Au fost investigate diverse terapii care abordează fiecare mecanism de acțiune propus, de obicei în studii retrospective în care au trebuit să fie luate în considerare multe variabile ce se pot confunda, sau în studii prospective mici, care nu au fost efectuate în orb sau care nu au utilizat loturi martor (Tabelul nr.2).

Abordarea infecțiilor

Teorie. Agenții infecțioși, inclusiv organismele „stealth”, sunt responsabili pentru iFLUTD.

Dovada. Majoritatea studiilor, inclusiv cele care investighează cistita interstițială la femei, indică puține dovezi care să susțină o cauză infecțioasă a iFLUTD. În ciuda rapoartelor recente privind creșterea procentelor de UTI și identificarea calicivirusurilor feline în iFLUTD, sunt necesare investigații suplimentare înainte ca medicamente antimicrobiene sau antivirale să poată fi recomandate.

Concluzie. Nu administrați medicamente antimicrobiene decât dacă rezultatele analizei culturii bacteriene din

urină sunt pozitive.

Reduceți durerea și inflamația

Teorie. Durerea și inflamația se datorează stimulării neurogenice și creșterii numărului de mastocite și a substanței P.

Dovada. A fost investigată eficacitatea amitriptilinei, a medicamentelor antiinflamatoare nesteroidiene (AINS), a glucocorticoizilor și a antispasmodelor la pisicile cu iFLUTD.

• Amitriptilină (2,5 până la 10 mg/pisică/zi administrat oral): Acest antidepresiv tracicic este anticolinergic, antihistaminic, anti-alfa-adrenergic, antiinflamator și analgezic. Într-un studiu, la nouă din cele 15 pisici cu iFLUTD cronică s-au diminuat semnele clinice după administrarea de amitriptilină timp de 12 luni. Cu toate acestea, într-un alt studiu în care pisicile cu iFLUTD au primit timp de șapte zile fie un placebo, fie amitriptilină, nu au fost găsite semne clinice diferite la cele două grupuri. Această constatare a fost confirmată și într-un studiu separat al utilizării amitriptilinei pe termen scurt. Rezultatele dezamăgitoare din aceste studii s-ar putea datora administrării medicamentului pe termen scurt. Amitriptilina poate provoca somnolență, interes scăzut în

toaletare și creștere în greutate.

• AINS: Piroxicamul și meloxicamul au fost utilizate la pisici cu LUTS cu un succes neînregistrat oficial, fără a fi fost efectuate studii prospective controlate. Înainte de a utiliza orice AINS, asigurați-vă că starea de hidratare a pacientului și funcția renală sunt adecvate. Nu se pot face recomandări cu privire la utilizarea sigură și eficientă a acestora la pisicile cu iFLUTD, deoarece lipsesc studiile controlate.

• Glucocorticoizi: Un studiu clinic dublu-orb la pisici cu iFLUTD nu a evidențiat nici o diferență în ceea ce privește semnele clinice sau recurența bolii la pisicile martor față de cele cărora li s-au administrat glucocorticoizi. Astfel, administrarea de glucocorticoizi nu este recomandată, mai ales dacă sunt administrate concomitent și AINS.

• Antispastice (de exemplu, diazepam, dantrolen, fenoxibenzamină, propantelină, acepromazină): Studiile limitate la pisici cu iFLUTD au arătat o alinare cu ajutorul unora dintre aceste medicamente în tratamentul spasmelor musculaturii netede uretrale și a mușchilor scheletici. Din cauza posibilelor efecte secundare și a lipsei de studii la pisici cu iFLUTD pentru fiecare medicament, nu poate fi recomandat un singur agent medicamentos.

Concluzie. Amitriptilina poate fi utilă atunci când este administrată pe termen lung în cazuri cronice, recurente, dar nu este utilă în episoadele acute.

Suplimente cu glicozaminoglicani

Teorie. Stratul de glicozaminoglicani este deficitar, producând daune toxice uroteliului.

Dovada. Pentosan polisulfatul de sodiu și glucosamina sunt doi agenți care au fost studiați la pisici cu iFLUTD.

• Pentosan polisulfat de sodiu (2 până la 16 mg/kg de două ori pe zi, sau 8 mg/kg de două ori pe zi, administrat pe cale orală): Acest glicozaminoglican particular a fost dovedit a fi util la 28% până la 68% dintre persoanele cu cistită idiopatică și a fost folosit cu succes la unele pisici fără a exista înregistrări oficiale. Medicamentul este bine tolerat la pisici și, deși poate provoca sângerări la orice specie din cauza proprietăților sale anticoagulante, acest efect secundar ▶

📌 Tabelul nr. 2 – Cauzele propuse ale iFLUTD, tratamentele și eficiența acestora

CAUZA PROPUȘĂ	TRATAMENTUL INVESTIGAT	EFICIENȚA TRATAMENTULUI
Infecție bacteriană	Administrare de antibiotice	Este puțin probabil ca antibioticele să fie benefice dacă nu există un rezultat pozitiv al culturii.
Inflamație neurogenă	Administrare de amitriptilină, AINS, glucocorticoizi, sau antispastice	Numai amitriptilina s-a dovedit a fi benefică în cazurile cronice, recurente, de iFLUTD
Strat deficitar de glicozaminoglicani	Administrare de pentosan polisulfat de sodiu sau glucosamină	Glucosamina poate fi benefică în cazurile cronice, recurente, de iFLUTD
Aport de apă inadecvat	Utilizare de hrană conservată și expunere adecvată și optimă la sursele de apă	Ambele măsuri s-au dovedit benefice la pisicile cu iFLUTD
Stres	Aplicarea feromonilor faciali felini în mediul de viață al pisicii și integrarea MEMO (educarea clientului și modificări în sistemul de creștere pentru a reduce nivelul de stres al pisicii)	Ambele măsuri s-au dovedit benefice la pisicile cu iFLUTD

◀ nu a fost raportat în mod specific la pisici.

• Glucozamină (Urys, Condostress cat, Cystaid, Cistopro etc): Un studiu nu a evidențiat diferențe semnificative între severitatea sau durata iFLUTD la pisicile deținute de clienții care au primit

glucozamină orală față de un placebo. Totuși, două pisici din grupul placebo au fost eutanasiate din cauza bolii severe, recurente. Efectele secundare pot include semne gastrointestinale minore, cum ar fi flatulența și scaunul moale.

Concluzie. Administrarea orală a glucozaminei are puține efecte secundare, iar terapia pe termen lung poate fi utilă împreună cu alte terapii la pisici cu iFLUTD cronic, recurent.

Sporiți aportul de apă

Teorie. O concentrație scăzută de urină scade concentrația de componente care pot fi toxice pentru uroteliu.

Dovada. Diluarea urinei poate reduce concentrația componentelor urinare nocive care pot fi iritante pentru perețele vezicii urinare. Mai multe studii care evaluează suplimente alimentare sau alte suplimente în tratamentul iFLUTD la pisici au concluzionat că principala corelație dintre îmbunătățirea semnelor clinice sau recurențele reduse a fost hrănirea cu ajutorul unei diete. Această măsură stabilește o constanță a conținutului de apă și a compoziției dietelor, care pare a fi importantă. Ar trebui să se determine preferințele pentru apă potabilă, cum ar fi tipul de vas, adâncimea apei și circulația în funcție de apa staționară, pentru a se asigura aportul adecvat de apă.

Concluzie. Tranziția la o dietă constituită din hrană conservată și încurajarea consumului de apă prin stabilirea preferințelor de băut ale pisicii.

Reduceți stresul

Teorie. Stresul a fost asociat cu recidiva iFLUTD și poate juca un rol în fiziopatologia bolii, atât sistemic cât și local, la nivelul vezicii urinare.

Dovada. Măsurile de reducere a stresului care au fost investigate la pisicile cu iFLUTD includ feromonii faciali felini și modificările de mediu.

• Feromonii, substanțe chimice care se găsesc, de exemplu, în secrețiile sebacee ale obrazilor, afectează probabil zonele limbică și hipotalamică. Frația F3 din cadrul celor cinci fracții de feromoni faciali izolate la pisici este depozitată pe obiecte prin frecare facială și servește la marcarea teritoriului și la scăderea comportamentului agresiv. Feliway (Ceva Santé Animale), un analog sintetic al

fracției F3 a feromonului facial al feței, a fost utilizat pentru modificarea comportamentului, incluzând împrășcarea urinară. Într-un studiu clinic, Feliway a condus la o tendință (deși nu s-a observat nicio diferență semnificativă din punct de vedere statistic) spre mai puține zile cu semne clinice de cistită și un număr redus de episoade de iFLUTD.

• Modificarea de mediu multimodală: Implementarea unui protocol de management al stresului și al mediului, care utilizează educația clientului, îmbogățirea mediului și schimbările din domeniul creșterii animalelor, pare a fi un aspect important al terapiei. Modificarea mediului multimodal (MEMO) implică ajustarea cutiilor de așternut (număr, locație, mărime și formă, tipul așternutului), posturi pentru zgâriat (număr, locație, textură), zone de dormit și de mâncare, stîngării și jucării. Educația clienților include furnizarea de informații despre comportamentul pisicilor în relația cu oamenii și alte pisici, explicarea sindromului iFLUTD, empatia față de frustrările și preocupările proprietarului și încurajarea proprietarului să nu dea vina pe pisici pentru această tulburare. MEMO este adaptat special la mediul specific și la interacțiunile din mediul unei pisici. Un studiu recent, în care proprietarii au folosit MEMO, a demonstrat o reducere semnificativă a LUTS-ului, a ficii, a nervozității și a semnelor respiratorii ale pisicilor (tuse, strănut, respirație șuierătoare) și o tendință redusă spre agresivitate. La 70% până la 75% din cele 46 de pisici din acest studiu, nu a existat nici o dovadă de LUTS în perioada de urmărire de 10 luni.

Concluzie. Incorporați MEMO în managementul iFLUTD și adăugați feromonii faciali sintetici ca o componentă a managementului stresului.

Recomandări terapeutice

Pe baza literaturii actuale, cele mai importante terapii par a fi gestionarea stresului prin folosirea feromonilor faciali felini și MEMO, ca și creșterea consumului de apă prin utilizarea dietelor conservate. Pentru episoadele cronice recurente, terapia adjuvantă cu amitriptilină pe termen lung și suplimente de glicozamino-glican poate fi benefică. ■

NOU!
DIN GAMA BRAVECTO

PROTECȚIE UNICĂ AȘA CUM ESTE FIECARE PISICĂ

Vă prezentăm BRAVECTO® PLUS, primul produs împotriva puricilor și căpușelor, cu acțiune îndelungată, PLUS o acoperire excelentă, cu spectru larg, împotriva paraziților interni, conceput special pentru nevoile pisicilor.

Control pentru o durată
de 12-săptămâni împotriva
puricilor & căpușelor PLUS
acoperire cu spectru larg.

purici

căpușe

vierme
cardiac

vierme
cilindric

vierme
cu cârlig

Mulți stăpâni de pisici preferă să țină sub control acțiunea ecto și endoparaziților printr-o singură aplicare, pentru a evita situațiile stresante din timpul aplicării. Prin urmare, vă oferim un nou produs revoluționar care se potrivește cu cercetările științifice.

Bravecto Plus a fost conceput pentru a oferi un control fără stres, excelent și de lungă durată, împotriva căpușelor, puricilor și paraziților interni, acelor clienți care doresc să urmeze recomandările actuale privind deparazitarea pisicilor, precum și ultimele tendințe în controlul infestațiilor cu ecto și endoparaziți.

Bravecto Plus este un alt produs Rx care conține puternica substanță Fluralaner, oferit de către compania MSD Animal Health.

NOI NE PREOCUPĂM DE PACIENȚII PATRUPEZI, ASTFEL ÎNCÂT CLIEȚII SĂ REVINĂ LA DUMNEAVOASTRĂ.

BRAVECTO®
PLUS

Produsul Rx este disponibil numai la cabinetele veterinare.

Pentru informații suplimentare, vă rugăm să citiți prospectul produsului.
www.bravectofacts.com

MSD
Animal Health

Orientări clinico-terapeutice în chlamidioza psitacinelor

În contextul actual, patologia exotică se desprinde ca o necesitate în specializarea medicilor veterinari. În ultima perioadă asistăm la o extindere tot mai largă a noțiunii de „animal de companie”, iar dintre speciile agreate, frecvent sunt crescute diferite specii de păsări exotice, la mare distanță de mediul natural.

● Conf. univ. Dr. Laurențiu TUDOR – Facultatea de Medicină Veterinară București

Întreținerea în captivitate, precum și caracteristicile eco-biologice ale speciilor, impun o patologie aparte, care solicită a atenție specială din partea medicilor veterinari curanți. Cu toate că ne place să credem că ne străduim să facem ce este mai bine pentru pasărea noastră, este imposibil să putem prevedea toate pericolele la care se poate expune aceasta. Însă, este bine să le cunoaștem

pe cele mai des întâlnite pentru a le putea evita. Multe păsări au parte de un sfârșit tragic ca rezultat al greșelilor făcute de proprietari, fie neintenționat, fie din ignoranță.

Abordarea unui subiect referitor la chlamidiozele psitacinelor este importantă deoarece, pe de o parte, frecvența bolilor infecțioase, în general, la păsările de colivie și volieră este într-o creștere

accelerată, iar pe de altă parte pentru că greșelile de diagnostic (implicit intervenția terapeutică) sunt destul de dese. Ordinul Psittaciformes încadrează taxonomic familiile: Loriide (papagali Lori sau falșii peruși), Cacatuidae (papagali cu creastă și peruși nimfă) și Psittacidae (papagali și peruși adevărați). Condițiile de întreținere nu sunt întotdeauna corelate cu necesitățile speciilor respective, în

multe cazuri cunoștințele despre eco-biologia psitacinelor crescute în captivitate fiind destul de sărace. În ultimii ani ne confruntăm în clinica acestor specii de păsări cu patologii extrem de diverse sau cu modificări metabolice care nu au fost niciodată descrise sau măcar observate la speciile de papagali aflați în sălbăticie. Diagnosticarea corectă, utilizând metodele imagistice și cito-histologice actuale, permite o intervenție terapeutică rapidă și cu rezultate pozitive.

Prima descriere a chlamidiozelor este încă din anul 1876 când un medic din Germania a observat că o afecțiune asemănătoare gripei, ce afecta unii dintre pacienții săi, părea a fi în strânsă legătură cu o altă boală a papagalilor. În următorii 20 de ani care au urmat acestui moment, au fost raportate incidente similare, incluzând aici unul în Paris, unde 16 din cele 48 de persoane afectate au decedat. Ulterior apariției acestor incidente, boala a fost încadrată într-o clasă distinctă de condiții clinice și i s-a atribuit denumirea de psitacoză. Între 1929 și 1932, în Europa și America au fost diagnosticate multe

cazuri de psitacoză, cu o rată a mortalității de 20%. Aceste incidente erau în mod evident în strânsă legătură cu importurile masive de papagali, în vederea satisfacerii cererii de păsări de companie. Boala părea a căpăta forma unei infecții și agentul cauzal primise denumirea de agentul PLV (*Psittacosis lymphogranuloma venereum*). Timp de mai mulți ani a existat o contradicție asupra naturii agentului cauzal al acestei boli și modul în care acesta ar trebui clasificat. La momente diferite s-a luat în calcul posibilitatea ca acesta să fie un virus cu dimensiuni mari, o rickettsie sau o bacterie cu dimensiuni mici, și a fost încadrată în diferite genuri bacteriene, precum *Bedsonia*, *Miyagawella* și *Microbacteria*. În final, s-a demonstrat faptul că este o bacterie intracelulară de dimensiuni mici, cu ARN și ADN și cu un ciclu de viață care o diferențiază în mod evident atât de viruși cât și de rickettsii. A fost, de asemenea, clasificată ca un membru al genului bacterian *Chlamydia* și i s-a acordat denumirea științifică de *Chlamydia psittaci*. Genul *Chlamydia* este compus din două grupe de bacterii, Grupul A, reprezentat de *Chlamydia trachomatis*, care cauzează conjunctivita granuloasă și infecții genitale la om, și grupul B, cuprinzând tulpini de *Chlamydia*

psittaci. Termenul general de chlamidioză este utilizat pentru descrierea infecției oricărui organism, de către orice specie de *Chlamydia*. Psitacoză este un termen încă des utilizat pentru a descrie boala cauzată de *Chlamydia psittaci* la om și papagali, în timp ce ornitoza este denumirea conferită bolii apărute la păsările ce nu sunt afectate de psitacoză (Panigrahy și col., 1979; Dhillon, 1988; Fudge, 1997; Pilny și col., 2012). O varietate de alte boli ale animalelor domestice se consideră a-și avea cauza în *Chlamydia psittaci*. Aceste tulpini de *Chlamydia psittaci* au un grad mai ridicat de specificitate de gazdă decât cele care afectează păsările.

Chlamydia psittaci există în afara celulelor ca și corpuri elementare înalt infecțioase, cu dimensiuni de 300 nm. Acestea sunt încorporate în celula gazdă prin fagocitoză, unde se reorganizează în corpuri reticulate cu dimensiuni de 1000 nm, apoi se multiplică prin diviziune binară și se dezvoltă în citoplasmă pentru a forma microcolonii caracteristice sau corpi de incluziune ce cuprind atât corpuri reticulate cât și corpuri elementare. Microorganismul persistă în splina păsărilor, prin infecție latentă. *Chlamydia psittaci* este endemică în multe populații de papagali din mediile sălbatice. ▶

❶ Blefaro-conjunctivită seroasă – evoluție comparativă la porumbel față de psitacine

❶ Fecale modificate la *Nymphycus hollandicus*

❷ Fecale modificate la *Psittacula eupatria*

❖ Infecția latentă este deseori întâlnită, iar papagalii aparent sănătoși pot purta și excreta numeroase particule infecțioase în mod continuu sau intermitent pentru perioade lungi de timp. În momentul în care astfel de păsări sunt supuse stresului prin capturare și transport, vor apărea manifestările clinice specifice. Dacă astfel de păsări purtătoare sunt plasate printre alte păsări, în număr mare, susceptibile de a prezenta boala, în spații destinate carantinei profilactice, există șansa ca infecția să se răspândească. Infecția cu *Chlamydia psittaci* a fost raportată la peste 90 de specii de păsări sălbatice, iar în Marea Britanie psitacoza este o boală endemică a porumbelor. Multe dintre cazurile de psitacoză în această țară apar la păsările crescute în casă, iar contactul cu păsările indigene infectate este o posibilă sursă a acestei infecții. Numeroase particule infecțioase sunt excretate prin fecalele păsărilor infectate, iar fecalele uscate pot rămâne o sursă de infecție pe o perioadă de mai multe luni. Inhalarea este probabil principală cale de infectare, neexistând nici o dovadă a transmiterii verticale, prin ovare.

Păsările infectate cu *Chlamydia psittaci* pot apărea sănătoase din punct de vedere clinic sau pot prezenta o serie de semne clinice. În faza acută a formei severe a acestei boli pasărea prezintă o stare marcantă de apatie, penele zburdite, pierderea apetitului, dificultăți în respirație, aceasta respirând accelerat uneori, alteori se înecă, prezintă secreții oculo-nazale abundente și diaree apoasă. Acestea sunt semne nespecifice observate la un număr mare de păsări cu boli sistemice febrile, în forme acute. Mortalitatea ridicată este o altă caracteristică a formei acute a acestei boli. Dacă pasărea supraviețuiește manifestărilor clinice acute, își va pierde starea de imunitate rapid, în mod caracteristic apărând diareea intermitentă de consistență apoasă alternând cu excrementele de consistență vâscoasă.

Patogenitatea tulpinilor de *Chlamydia psittaci* și susceptibilitatea diferitelor specii de papagali pot varia în mod considerabil. Păsările afectate pot, astfel, prezenta orice combinație de semne clinice (din cele menționate anterior), care pot varia de la cele mai blânde până la cele mai severe. Psitacoza poate fi

prezentă și ca o blefaroconjunctivită sau o chertoconjunctivită localizată fără a fi însoțită de semne clinice sistemice ale bolii. În cele mai multe cazuri, nu există complicații prin apariția suprainfectării, cu *Salmonella spp.* sau *Aspergillus spp.*

Datorită nespecificității semnelor clinice și a variațiilor considerabile în ceea ce privește severitatea, diagnosticul psitacozei la păsările în viață este un proces dificil. Cu toate acestea, psitacoza ar trebui întotdeauna considerată ca o posibilă cauză a unei boli non-specifice în cazul unui papagal recent achiziționat, mai ales dacă este prezentă mortalitatea printre păsările cu care a intrat în contact. Cu privire la diagnosticul diferențial față de boala Newcastle, tulburările nervoase ale sistemului nervos central sunt mult mai caracteristice bolii Newcastle, iar secrețiile abundente oculo-nazale psitacozei. Testele serologice și izolarea sunt scumpe și necesită mult timp pentru efectuare, iar diagnosticul psitacozei deseori trebuie realizat pe baza istoricului și semnelor clinice. Un diagnostic poate fi stabilit pe baza RFC cu o cantitate de 0,5 ml de sânge, preferabil cu 1 ml. Un titru de 1 în 8 sau mai ridicat este considerat un rezultat pozitiv, indicând că pasărea a fost infectată cu *Chlamydia psittaci*, neatestând însă faptul că semnele clinice sunt datorate psitacozei. Infecția activă este confirmată prin creșterea de patru ori a valorilor titrului în probe de sânge în pereche prelevată la 10 zile diferență una față de cealaltă. Cu toate acestea, datorită faptului că păsările infectate pot fi purtătoare și excretoare de particule infecțioase pe timp îndelungat, un singur rezultat pozitiv la titrare este îndeajuns de semnificativ. Dacă a fost prelevată o singură probă de sânge, prelevarea poate fi amânată până în momentul în care pasărea a prezentat semnele clinice pentru o perioadă de minim 4 zile, pentru a permite anticorpilor utilizați în RFC să se dezvolte. Din nefericire, papagalii gri africani (*Psittacus erithacus*) și papagalii pitici (*Melopsittacus undulatus*) produc în mod neregulat anticorpi FC, testul nefiind îndeajuns de viabil pentru aceste specii. Diagnosticul prin metode PCR sau RT-PCR pe probe de sânge deși au mare acuratețe nu sunt considerate elocvente, în sensul posibilității chlamidiilor de a se localiza ►

◀ în diferite țesuturi. Rezultatul poate fi negativ, iar în realitate papagalul să aibă chlamidioză cronică localizată.

Confirmarea finală a prezenței psita-cozei ar depinde de izolarea și identifica-re agentului cauzal. Acesta este excretat în fecale și o probă din acestea sau din secrețiile cloacale ar trebui trimisă la labo-rator pentru examinare culturală într-un mediu de transport adecvat.

Un diagnostic al psitacozei la pa-pagali poate fi în mod uzual confirmat prin examinarea necropsică a carcasei păsării afectate. Desigur, este un diagnos-tic important în crescătorii sau în cazul unor comunități de papagali (grădini sau parcuri zoo, rezervații, colecții de păsări). Având în vedere riscul considerabil ce îl poate reprezenta pentru sănătatea omului, carcacele infectate trebuie manipulate cu foarte mare grijă. În cazul în care carcasa este trimisă la laborator, după acoperire cu dezinfectant trebuie amplasată într-un sac de polietilenă rezistent cu o bandă de material cu pori la gât. Ulterior acestei etape, sacul trebuie introdus în soluție dezinfectantă, etichetat corespunzător pentru a arăta conținutul (carcasă de papagal), atașându-i-se o etichetă pentru evidențierea biohazardu-lui. Examinarea postmortem a unei păsări care a murit datorită unei posibile psita-coze trebuie să fie întotdeauna realizată într-un spațiu sigur din punct de vedere microbiologic. Acest aspect include cerințe ale curenților de aer și filtrarea aerului extras.

Carcasa păsării moarte în urma manifestării formei acute a psitacozei are un aspect septicemic, cu vasele sangvine subcutanate injectate și proeminente. Ficatul și splina sunt mărite în volum, de culoare închisă, fără lobulație, cu consistență friabilă, cu o suprafață hemoragică, deseori conferind un as-pect de ansamblu marmorat organelor afectate. Pot fi prezente și serozita cu exsudat transparent sau închis la culoare în cavități și benzi de fibrină ce aderă la suprafețele organelor din cavitatea abdominală. Uneori este prezentă și traheita, pericardita fibrinoasă și în mod obișnuit o enterită cu îngroșarea și injectarea mucoasei intestinului subțire. În cazurile subacute și cronice pulmonul apare de consistență tare, cu focare albe

sau necrotice în ficat și splină și o saculită aeriformă difuză cu depozite de cazeină aderând la sacii de aer. În cazuri precum acestea, pierderea stării de sănătate poate fi marcată de atrofia mușchilor din regi-nea sternului.

Un diagnostic al chlamidiozei poate fi stabilit în mod clar prin demonstrarea prezenței particulelor infecțioase în pro-bele prelevate din ficat și splină. Acestea trebuie obținute prin atingerea ușoară a suprafețelor intacte ale ficatului și splinei cu o lamă din sticlă, curată și degresată. Acestea trebuie să fie fixate apoi prin apli-carea căldurii și colorate printr-o proce-dură adecvată, precum Ziehl-Neelsen sau Machiavello și examinate la obiectiv cu imersie. Particulele infecțioase apar în citoplasmă sub forma unor corpuri de dimensiuni variabile, de culoare roșie-brună. Uneori peretele celular explodează eliberând particulele infecțioase care se poziționează ulterior în spațiul in-tercelular. Un diagnostic satisfăcător al psitacozei poate fi stabilit dacă aceste preparate pe lamă sunt examinate cu grijă timp de 15 minute. Semnele evidente ce apar la examinarea postmortem nu sunt patognomonice și modificări similare pot fi observate și la păsările ce au murit în urma salmonelozei, infecției cu reovirus, bolii Pacheco și infecțiilor cu *Pseudomo-nas spp.*

Testul final al prezenței psitacozei este, cu toate acestea, izolarea și iden-tificarea *Chlamydia psittaci* în țesuturi prelevate din carcace sau în fecale. Microorganismul nu se va dezvolta pe mediile solide, dar se va multiplica pe culturi ce conțin porțiuni de țesuturi, în sacul gălbenușului în cadrul embrionului de găină sau atunci când este injectat intraperitoneal la șoareci. Toate tulpinile se vor dezvolta în liniile celulare de mami-fere utilizate, iar fibroblastele L929 ale șoarecilor sau culturile McCoy sunt optime în vederea izolării. Folosirea culturilor din țesuturi reprezintă o opțiune pentru izolarea *Chlamydia psittaci* cu identi-ficarea ulterioară a agentului infecțios prin colorarea anticorpilor specifici prin fluorescență directă.

La om, psitacoza este o boală imprevizibilă, dar extrem de contagioasă. Există multe cazuri severe raportate la om, cu mortalitate, în urma contactu-

*Colegiul Medicilor Veterinari
din România și colectivul
revistei Veterinaria
vă urează Sărbători Pascale
cu pace în suflete și fericire
alături de cei dragi!*

◀ lui cel mai scurt cu papagalii infectați. Pe de altă parte, există și oameni care lucrează în contact direct cu animalele infectate, fie în zonele de carantină, fie în magazinele de animale, care nu sunt afectați niciodată de această boală. Fără îndoială, o pasăre infectată cu *Chlamydia psittaci*, deși din punct de vedere clinic pare sănătoasă, poate fi considerată un pericol pentru sănătatea tuturor celor ce conviețuiesc în același spațiu. La om, psitacoza se poate manifesta sub forme diferite, de la o gripă ușoară până la o infecție generalizată, cu complicații cerebrale, renale și hematologice. Semnele clinice incipiente sunt reprezentate de febră, frisoane și dureri de cap în zona frontală. Deseori este prezentă tusea fără expectorație iar ocazional și diaree. Dacă nu este tratată la timp, boala poate progresa până la confuzie mintală severă, insuficiență renală și exitus.

Conduita terapeutică este destul de dificilă și până în prezent nu există nici un protocol terapeutic cu rezultate 100%. S-a demonstrat cu diferite ocazii că ciclinele sunt cele mai potrivite pentru controlarea psitacozei, clortetraciclina sau doxiciclina fiind în mod normal considerate cele mai adecvate antibiotice. Semnele clinice vor dispărea în mod normal după câteva zile de tratament. Cu toate acestea, în vederea eliminării infecției latente este necesară continuarea tratamentului pentru încă 45 de zile. Studiile realizate în America și Germania au arătat faptul că pentru ca un tratament să fie complet eficient este necesară menținerea nivelului sanguin al clortetracilinei sau doxiciclinei la peste 1 µg/ml în mod continuu, pe perioade îndelungate. Aceste studii au arătat și că regimurile de tratament ulterioare au fost necesare în vederea controlului *Chlamydia psittaci* la papagali.

Tratamentul papagalilor cu clortetraciclina în apă nu a dat rezultate satisfăcătoare deoarece multe dintre speciile de psitacine nu beau apă suficient de des pentru a reuși să mențină nivelul sanguin terapeutic în mod continuu pe perioade îndelungate de timp. Datorită faptului că clortetraciclina poate lega ioni de calciu, antibioticul nu ar trebui administrat o dată cu suplimentele nutriționale cu fier. S-a descoperit, în Germania, faptul

Secretie conjunctivală și blefaro-conjunctivită cu colecție purulentă cazeoasă inferioară la *Psittacus erithacus*

că o injecție intramusculară a doxiciclinei la fiecare 5 zile pentru o perioadă de 45 de zile la o rată de 75 mg/kg prezintă o eficiență mai bună, oferind un tratament alternativ terapiei pe cale orală. Datorită cerințelor nutriționale variabile, diferențelor fiziologice și de apetit, este dificil a convinge unele specii de papagali să ingere o doză suficient de mare ca și concentrație pe perioada de timp necesară. Astfel, este esențială adăugarea medicamentului într-un aliment care să satisfacă cerințele diferitelor specii și să fie acceptată. În unele țări este disponibilă hrana impregnată cu clortetraciclina, special creată pentru tratamentul psitacozei. Aceasta este compusă din pelete concentrate, mei decojit și impregnat cu antibiotic, ovăz și semințe de floarea-soarelui. Hrana ce conține ou amestecată cu antibiotic a fost de asemenea acceptată de unele specii, iar hrana lichidă este necesară pentru tratarea papagalilor care se hrănesc cu fructe și nectar din flori, precum papagalii din subfamilia Loriinae.

Un terci făcut în casă, potrivit pentru tratamentul psitaceelor de talie mai

mare, poate fi compus din porumb, orez și apă în raport de 2:2:3, acestea amestecându-se până la o consistență moale, dar diferită de cea a terciului. Clortetraciclina sau doxiciclina este apoi adăugată pentru obținerea unei concentrații de 5 mg/g de hrană gătită. Terciul ar trebui preparat zilnic, iar o cantitate mică de zahăr brun și de semințe din cele preferate de pasăre pot fi adăugate pentru a îmbunătăți palatabilitatea.

Pentru a preveni reinfectarea, este necesar un regim de curățare zilnică a coliviei, urmată de dezinfecție, pe toată perioada tratamentului, însoțit de administrarea de suplimente pe bază de vitamine pentru a preveni posibilitatea tulburărilor digestive datorate terapiei orale prelungește cu antibiotice. Dacă o pasăre valoroasă este într-o condiție atât de gravă încât refuză să mănânce, tetraciclina sau doxiciclina ar trebui administrată zilnic intramuscular, timp de 5 zile, ulterior administrându-se pe cale orală pe perioada de timp necesară recuperării complete.

Poliserozită fibrinoasă generalizată la *Pionites spp.*

Pentru a preveni apariția și răspândirea psitacozei la păsări ar fi necesare măsuri concrete de protecție, carantinare și circulație a păsărilor. Ca exemplu, în Marea Britanie există un ordin referitor la importul păsărilor de companie, a păsărilor utilizate în hrana omului și a ouălor pentru reproducție. Acesta specifică între altele ca papagalii importați să fie introduși în spații special amenajate și să fie menținuți sub supraveghere veterinară timp de 35 de zile. Puii de găină, nevaccinați, pe post de santinelă, sunt amplasați în același spațiu cu papagalii. Păsările care mor în spațiile de carantină sunt trimise la Centrul de Investigații Veterinare pentru examinarea postmortem. Toate loturile de carcase de papagali sunt examinate pentru identificarea prezenței *Chlamydia spp.* prin examinarea preparatelor pe lamă din ficat și splină. Dacă se stabilește diagnosticul final de psitacoză, perioada de menținere în carantină se poate prelunge pe perioada necesară pentru tratarea în mod eficient. Păsările importate nu vor fi tăiate decât în cazul în care există dovezi clare că boala prezintă

risc pentru sănătatea păsărilor, evidentă în cazul infectării puilor santinelă. Acest control va preveni separarea loturilor de păsări infectate, și ulterior distribuția acestora imediat după supunerea la traume pe timpul capturării și transportului. Perioada de carantină permite păsărilor să treacă peste stress, într-un mediu favorabil. Cu toate acestea, există posibilitatea ca cel puțin una din păsările infectate să fie eliberată din spațiul de carantină și ulterior să dezvolte simptomele bolii sau să infecteze toate păsările cu care intră în contact.

Dacă apare bănuiala existenței psitacozei, proprietarul trebuie informat asupra riscului pentru starea sa de sănătate, a personalului și a familiei. Având în vedere riscul pentru sănătatea omului și dificultățile referitoare la tratament, eutanasierea păsării afectate și a păsărilor cu care a intrat în contact trebuie să fie o opțiune luată în considerare în mod serios. Dacă se decide tratarea păsării, o probă de sânge și/sau de fecale trebuie prelevată și trimisă pentru efectuarea RFC și/sau examinării culturale. Pasărea ar trebui

izolată și ar trebui să se asigure condiții astfel încât praful provenit din fecalele uscate și alte resturi ale păsării să fie eliminate sau reduse la minim. Pentru reducerea aerosolilor cu particule infecțioase, trebuie introdus rumeguș puțin umed sau nisip în colivie, și curățarea și dezinfectarea să se realizeze cu cea mai mare grijă. În timpul îngrijirii unei păsări bolnave trebuie purtate mănuși de protecție și o mască pentru protejarea feței. Dacă pasărea moare, carcasa trebuie trimisă în vederea examinării postmortem. Confirmarea psitacozei prin testele de laborator va decide soarta păsărilor afectate sau cele posibil infectate, cea mai viabilă soluție fiind eutanasierea. Dacă se decide continuarea tratamentului, trebuie depus efort pentru asigurarea dozei adecvate administrate pe o perioadă corespunzătoare de timp. Deși psitacoza nu este o boală ce ar trebui declarată, la nivelul fiecărei țări se vor realiza investigații ale oricăror cazuri, pentru a determina riscul contaminării puilor de carne. Se vor oferi sfaturi asupra stabilirii diagnosticului, tratamentului și riscurilor pentru sănătatea omului. ■

DESCOPERĂ NOUA ARHITECTURĂ A PORTOFOLIULUI DE PRODUSE VETERINARE ROYAL CANIN!

ROYAL CANIN®

DEPISTAREA HEMATURIEI

tehnologie oferită de

blücare®

**GRANULE DE LITIERĂ PENTRU
O MAI BUNĂ MONITORIZARE A ATUI**

CENTENARUL MARII UNIRI DE LA 1918, la Facultatea de Medicină Veterinară din București (continuare din numărul trecut)

Motto: „Am găsit în examinarea critică a trecutului Bucovinei și în întâlnirile frecvente cu frumusețile și oamenii ei, o satisfacție în care se sintetizează cele două laturi, cea rațională și cea emotivă ale omului ce sunt, care mă subjugă complet. Gândul că această contribuție la cunoașterea adevărului despre trecutul Bucovinei ar putea ajuta câtuși de puțin la supraviețuirea virtuților acestei regiuni născute din valurile Istoriei, mă face să sper că nu irolesc anii care mi-au fost dăruți.” (Academician Radu Grigorovici, 1996)

● Prof. univ. DVM, PhD, Dumitru Curcă – Facultatea de Medicină veterinară din București, România Membru titular;
Membru titular CRIFST/DIS al Academiei Române

Universitatea din Cernăuți a fost înființată în anul 1875, la împlinirea a 100 de ani de la rapt, prin hotărârea împăratului Franz Joseph (Fig. 36). Aici funcționa, la început, doar Facultatea de Teologie, celelalte Facultăți, de Drept și Filosofie, desfășurându-și activitatea în alte clădiri, din apropiere. Universitatea a purtat, inițial, numele lui Franz Joseph, iar limba de bază era germana, existând și departamente pentru limbile română și ucraineană. A fost redenumită după 1918, în Universitatea Regele Carol al II-lea, din Cernăuți. Noua clădire a universității din Cernăuți datează din anii 1920-1922, fiind construită de guvernul României.

În perioada scurtă a celor 22 de ani de stăpânire românească, orașul Cernăuți a suferit schimbări radicale în toate direcțiile. S-au reclădit construcțiile ruinate, afectate de război și, datorită unui plan de sistematizare bine pus la punct, s-a trecut la realizarea noilor construcții edilitare ale orașului.

Astfel, au apărut cartiere întregi prin construirea de locuințe și vile pe terenurile

libere din fosta stradă Sturmweise – transformată în cartierul funcționarilor – și din suburbiile Horecea și Roșa.

Clădiri de valoare arhitectonică deosebită au fost înălțate în perioada interbelică:

- **Palatul Cultural al Societății pentru Cultura și Literatura Română în Bucovina** (1939);
- **Palatul Căminului de Ucenici;**
- **Casa Asigurărilor Sociale;**
- **Impunătoarea clădire a Universității Carol al II-lea** (ce adăpostea Facultatea de Filozofie și Litere);
- **Biblioteca Universității;**
- **Seminarul Pedagogic;**
- **Policlinica Orașenească;**
- **Cinematograful Scala;**
- **Palatul Grănicerilor;**
- **Clădirea Arhiepiscopiei și căminul preoțesc;**
- **Liceul Comercial de Băieți;**
- **Casa Națională din Roșa** precum și numeroase școli primare.

S-au înălțat blocuri de locuințe, particularii clădind mult în Cernăuți.

S-au înălțat trei biserici monumentale,

în stil românesc (Fig. 37):

- biserica **Sf. Nicolae** (1939);
- biserica **Sf. Petru și Pavel** din cartierul Horecea (1938);
- biserica **Sfinții Apostoli** din cartierul Mănăstiriște (1938).

Un aspect interesant care trebuie re-marcă din perioada interbelică, este acela de împărțire administrativă a României în 10 ținuturi (Fig. 38), după 1938, în perioada Regelui Carol al II-lea, când Bucovina era ținutul Suceava. În perioada dictaturii antonesciene, în cadrul Guvernământului Bucovinei, acesta cuprindea și raioanele Hotin și Dorohoi (cu ținutul Herța).

După eliberarea Basarabiei și nordului Bucovinei de către armata română împreună cu cea germană, în vara anului 1941, provinciile recuperate nu au fost imediat alipite statului român, ci au funcționat ca regiuni conexe, conduse de câte un guvernator. În guvernământul Bucovinei au intrat cele 5 județe din Bucovina (Câmpulung, Suceava, Rădăuți, Storojineț și Cernăuți), în plus județul Hotin din nordul Basarabiei, iar din octombrie 1941 și județul Dorohoi.

Figura 36 – Universitatea din Cernăuți, înființată în 1875 cu numele de Franz-Josefs Universität, în sediul liceului teologic. Redenumită după 1918, în Universitatea Regele Carol II din Cernăuți. În imagine se vede o clădire imensă, clasică, cu multe ferestre și un balcon central.

Figura 37 – Biserica ortodoxă Sf. Nicolae din Cernăuți, zidită între 1927 și 1939, pe timpul administrației românești, str. Ruska (Rusească) nr. 35 (stânga); Biserica Sf. Apostoli Petru și Pavel (dreapta)

Figura 38 – Împărțirea administrativă a României în ținuturi, după 1938, în timpul dictaturii Regelui Carol al II-lea (stânga), guvernământul Bucovinei (dreapta)

Guvernământul Bucovinei a avut trei guvernatori: locotenent-colonelul **Alexandru Rioșanu**, mort în urma unei operații nereușite la 30 august 1941, generalul **Corneliu Calotescu**, unul dintre responsabilii deportărilor din 1941 și 1942, și generalul **C. I. Dragalina**, care a devenit guvernator în 1943. Basarabia a fost pusă sub administrația generalului **Constantin Voiculescu**.

După redobândirea Basarabiei și Bucovinei, apare „**REVISTA BUCOVINEI**”, numărul 1, în ianuarie 1942, care-și propunea o apariție lunară, de cel puțin 32 de pagini. Este editată de către **Societatea pentru cultură și literatura română în Bucovina**, împreună cu **Societatea scriitorilor bucovineni**, pentru a satisface setea de cultură. Deși poartă numele de „**REVISTA BUCOVINEI**”, publicația nu are caracter regionalist și susține talentele literare de pretutindeni. Revista Bucovinei/Societatea pentru cultură și literatura română din Bucovina – Cernăuți: Tipografia Mitropolitului Silvestru, 1943. – An.2. – Nr.9. – Sept. – 52 p (Fig. 39).

După răpirea Bucovinei, în anul 1774, de către Imperiul Habsburgic, a fost înființată **Hergheia de la Văscăuți** (1783), ce se afla pe domeniul episcopal Cozmești, ce a fost secularizat conform patentei imperiale de la 5 iulie 1783.

La puțin timp de la moartea episcopului Dosoftei Herescu (22 ianuarie 1789), austriecii secularizează și domeniul episcopal Rădăuți, astfel la 01 mai 1792 a fost înființată vestita **Hergheie de cai de rasă de la Rădăuți**: «und remontierungs departement in der Bucowina zu Radautz», în scopul asigurării unui număr mai mare de

cai de calitate mai bună pentru călărie, atât pentru armată cât și pentru scopuri civile. În acest sens, Ministerul Armatei austriece a arendat 9.810 hectare teren, cu suma de

12.257 de florini și 21 de coroane. Hergheia de la Rădăuți a fost inițial amplasată lângă biserica mănăstirii Bogdana din Rădăuți. Aici se construiesc adăposturi, anexe

Figura 39 – Revista Bucovinei Anul I nr. 3 din 1942 (stânga) și Anul II nr. 9 din 1943 (dreapta)

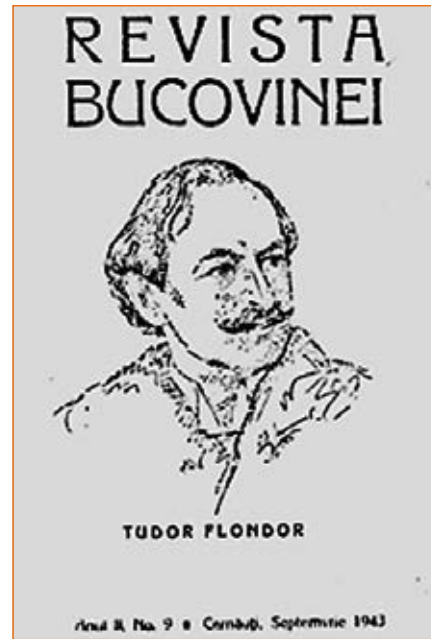
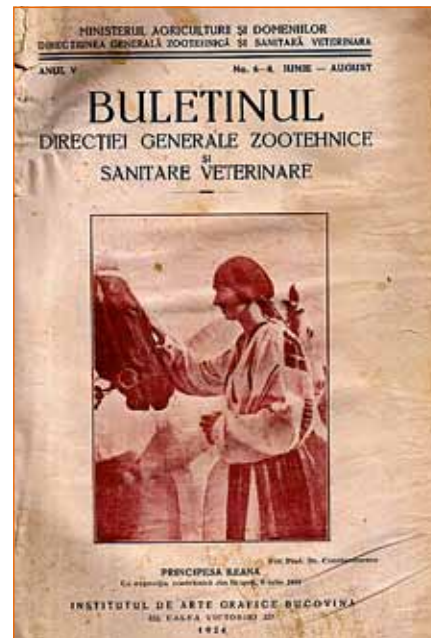

Figura 40 – Familia Princiară în vizită la Herghelea Rădăuți, în anul 1924 însoțită de dr. Gheorghe Ionescu-Brăila, director al Direcției generale zoo-veterinare a României Reintregite

na“ și să stabilească prețul de evaluare, cunoscând că, din punct de vedere hipologic, acest material are o valoare deosebită pentru prăsila de cai din Bucovina. De precizat este faptul că acțiunea reprezenta o mare urgență, întrucât materialul de la Rădăuți și cel de la Lucina, era vândut la licitație către reprezentanți ai guvernelor Cehoslovaciei, Poloniei, Ungariei, Ucrainei, Italiei și Iugoslaviei (pentru detalii: „*Herghelea Rădăuți sub două stăpâniri*“, autor: Gheorghe Schipor, Editura Cygnus, Suceava, 2007; *History of the Hutul Horse and the Lucina Stud Farm, Suceava County, Romania*, 39th International Congress of the World Association for the History of Veterinary Medicine and 3rd National Symposium of the Turkish Association for the History of Veterinary Medicine and Professional Ethics, September 19–22, 2010, Antalya, Turkey, autori: D. Curcă, Ioana Cristina Andronie, V. Andronie). Refacerea hergheliilor de la Rădăuți și Lucina, a constituit tematica vizitei familiei princiare, însoțită de directorul Direcției generale zoo-veterinare dr. Gh. Ionescu Brăila (Fig. 40).

Filiala SCLRB din București a organizat în aula universitară „Prof.dr. Aurel Popoviciu“, de la Facultatea de Medicină Veterinară din București, Conferința intitulată: „*Personalități marcante ale Medicinii Veterinare din Bucovina*“ (Fig. 41), prezentată de Prof.univ. dr. Curcă Dumitru, bucovinean neaș din satul Tișăuți, comuna Ipotești, județul Suceava, care a comunicat, de asemenea, lucrarea intitulată: „*Personalități marcante ale medicinei veterinare din Bucovina, membri ai Academiei Române*“ în cadrul Diviziei de Istoria Științei a CRIFST al Academiei Române.

S-a evocat viața și activitatea medicilor veterinari bucovineni care au adus contribuții meritorii pe plan profesional-științific, cultural, social-politic, publicistic etc., menționându-i pe:

Dr. medic veterinar CUPARENCU ION, născut la 8 martie 1810 în Bucovina, satul Cuparencu-Călinești, comuna Șerbăuți, județul Suceava. În acest sat se află casa lui Vasile Eminovici (casa Eminovici), bunicul poetului național Mihai Eminescu, din Călinești-Cuparencu – datând din 1804. A urmat studiile la universitate la Pesta, obținând diploma de veterinar în anul 1829, după care a urmat și agronomia, la Viena. Fiind pregătit și activând în ambele profesii,

Figura 41 – Aspecte din timpul Conferinței din Aula Universitară a FMVB (stânga); din Aula Magna a Academiei Române (dreapta)

au apărut și unele confuzii. Ion Cuparencu este citat uneori ca agronom. Din 1852 este medic veterinar în Moldova, servind atât în zootehnia țării, cât și în armată. În anul 1865 era veterinar de regiment clasa a II-a (asimilat gradului de căpitan) la Vânători călări. A participat la războiul de independență din 1877. Cuparencu a fost unul dintre primii publiciști veterinari, redactând articole și broșuri de popularizare. Din evidențele Bibliotecii Academiei Române s-au numărat 8 cărți publicate de Ion Cuparencu, într-o perioadă de 16 ani, una dintre ele (din 1860) fiind considerată prima carte cu subiect de medicină veterinară publicată în Moldova.

15913. ~ Galbaza sau Morba Vermilor de Gălbază în Ficatul vitelor bovine, cum și în oi, de Ioan Cuparencu, Veterinaru de Regimentu Clasa II. Iassy (Tip. Buciumului Român), 1874 [pe copertă: 1875]. (16 x 11,5). 20 p. (I 7768).

15914. ~ Instrucțiuni pentru ferarii potcovari Regimentului IV de Artilerie. Prelucrată de Ioan Cuparencu, Medic Veterinar de Regiment Clasa II. Iassy (Tipo-Lit. H. Goldner), 1880. (23 x 15). 15 p., 2 f. pl. (II 412320).

15915. ~ Învățătură practică a medicinei veterinare pentru ferirea și lecuirea boalelor lipicioase ale vitelor cornute, cailor, oilor, remătorilor, păsărilor dumesnice, cânilor, și altele. de Ionu Cuparencu, Agronomu. Iassy (Tip. Lui H. Goldner), 1860. (21 x 14). 47[-50] p. (I 105656). Cu alfabet de tranziție.

15916. ~ Sistemul Bolei vaccinei Vacilor și Variola oilor. de Ioan Cuparencu, Veterinaru de Regimentu, clasa II. Iassy (Tip. Buciumului Român), 1875. (16,5 x 13). 32 p. (I 410943).

15917. ~ Sistemul morbei indigestie a

cailor. Cu 103 Reptete. de Ioan Cuparencu, Veterinaru de Regimentu clasa II. Iassy (Tip. D. Gheorghiu), 1873. (21 x 13,5). XI, 62 p., 1 f. erata. (II 118395).

15918. ~ Sistemul indigestiunii cailor. Cu 103 [imprimat greșit: 130] rețete de Ioan Cuparencu, Veterinaru de Regimentu Clasa II. Ed. II. Iassy (Tipografia Buciumului Român), 1875. (14 x 10,5). 55 p. (I 267503). Pe copertă, titlul: „Sistemul bólei organelor digestiunii cailor cu 103 rețete. Ed. II corectată“.

15919. ~ Sistemul morbei Trichinei și a Linții la rămători, de Ioan Cuparencu, Veterinar de Regiment, Clas. II. Iasi (Tip. J. Goldembau[!]), 1874. (20 x 13,5). VI-15 p. (II 14360).

15920. ~ Systemul tuturor boalelor Contagioase și Epizootice ale vitelor bovine, de Ioan Cuparencu, Veterinaru de Regimentu Clasa II-a. Iassy (Tip. Buciumului Romanu), 1876. (16 x 12). 54 p. (I 350016)

CUPARENCU, IOAN ~ Traduceri: ZACHAR, A., ș.a. Die Entwicklung der Land- und Forstwirtschaft und ihrer Industrien. Development of agriculture and forestry with the industry of their. Trad. ~ de ș.a. Wien, 1901.

Dr. medic veterinar ENGEL MICHAEL s-a născut la Cernăuți, în anul 1834 și a obținut diploma de veterinar la Viena. După terminarea studiilor a venit în Moldova (1835), unde dorea să de știință și cultură l-a făcut să devină membru al *Societății medicilor și naturaliștilor (1840)*. Fiind în cadrele armatei, a cercetat „o boală epidemică (probabil morva) la caii unor divizioane“ de la Focșani, Călărași și Zimnicea. Activitatea sa l-a făcut cunoscut ca bun organizator al unor servicii veterinare, în special ale armatei, pe care nu a părăsit-o niciodată, chiar dacă a lucrat și în alte instituții, cum a fost Școala de medicină veterinară de la

București, unde s-a remarcat prin calitățile organizatorice, didactice și științifice. La deschiderea Școlii de medicină veterinară, dr. Davila a apelat la el pentru a preda „Practica potcovitului cailor“.

În perioada interbelică, după revenirea la Patria-Mamă, a ținuturilor populate preponderant de băștinași români, printre care și a Bucovinei, s-a trecut la o serie de reforme ce aveau drept scop uniformizarea legislativă și omogenizarea societății românești astfel, prin înfăptuirea Reformei agrare din 1921, țărani devenind stăpâni pe pământurile lor și totodată eliberându-se de toate poverile impuse de moșieri, legiferarea a avut urmări benefice pentru țărânie și pentru Țară, contribuind la dezvoltarea economico-socială generală a țării. Totodată s-a pus un accent sporit pe zootehnicizarea agriculturii, a valorificării optime a produselor animaliere, pe un control sporit al stării de sănătate a animalelor de rentă, de prevenire și combatere a epizootiilor, de sporire a rolului medicului veterinar, printr-o serie de măsuri legislative și organizatorice. Proiectul de statut al Asociației Generale a Medicilor Veterinari din data de **29 iunie 1914** (Fig. 42), când s-a ținut ședința de constituire a Asociației generale a medicilor veterinari din România, ce a fost prezidată de prof. Al. Locusteanu, și-au trimis adeziunile 138 ▶

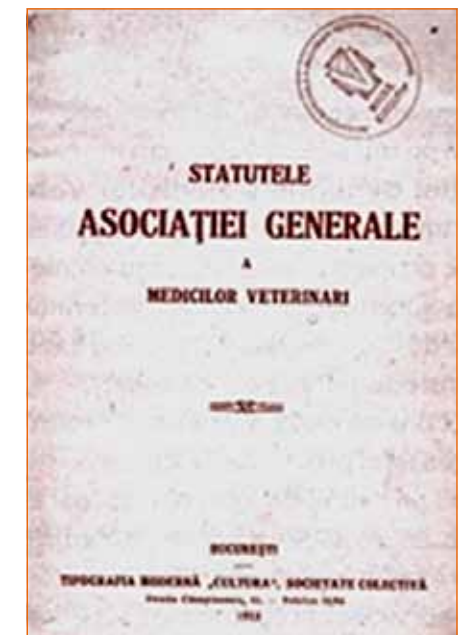

Figura 42 – Statutele Asociației Generale a Medicilor Veterinari, 1915

Figura 43 – Decret lege nr. 3298 semnat de Regele Ferdinand I, la 4 august 1919

Figura 44 – Palatul „Casa noastră” al Asociației Generale a Medicilor Veterinari din România, construit între anii 1929–1933

de medici veterinari, s-a votat statutul și s-a ales primul comitet apoi, intervenind primul război mondial, abia la 19 august 1919, prin decret lege, AGMVR este recunoscută persoană juridică și morală (Fig. 43).

La scurt interval după înființarea AGMVR, prin intervenția ei, la 2 septem-

Figura 45 – Festivitatea de inaugurare a Palatului „Casa noastră” al Asociației Generale a Medicilor Veterinari, din 26 februarie 1933, în prezența regelui Carol al II-lea (Ziarul Universul, din 27 februarie 1933)

brie 1919, s-a obținut trecerea Serviciului veterinar de la Ministerul de Interne la cel de Agricultură, contopindu-se cu Serviciul zootehnic într-o singură Direcție generală zootehnică și sanitară veterinară.

După mai multe încercări făcute mai înainte, cu sprijinul AGMVR s-a obținut, în 1921, transformarea Școlii superioare de medicină veterinară în Facultate, afiliată Universității din București. Legea a fost votată: – în Senat la 5 iulie 1921 cu 70 voturi pentru și 4 voturi contra; – iar în Camera Deputaților, votarea a fost la 19 iulie 1921, cu 109 voturi pentru și 2 voturi contra. Promulgarea Legii de către Regele Ferdinand, s-a făcut la data de 22 iulie 1921; – Publicată în Monitorul Oficial nr. 3429 din 22 iulie 1921.

În anul, 1924, din inițiativa Asociației Generale a Medicilor Veterinari din România, a cărui președinte era dr. medic veterinar Ionescu Gh. Brăila, se organizează primul Congres Național Zootehnic și Igienă Veterinară, care s-a desfășurat în zilele de 12–14 Septembrie 1924, la Cluj. Concomitent cu acest Congres, a avut loc și Expoziția Zootehnică a Ardealului și Banatului.

AGMVR în frunte cu președintele său, dr. Gh. Ionescu-Brăila, a contribuit la construirea în anii 1929–1933, a Palatului „Casa noastră” al Asociației Generale a Medicilor Veterinari din România, fondurile necesare s-au obținut prin contribuția benevolă a fiecărui medic veterinar, 5% din salariu, începând din anul 1921, inclusiv a medicilor veterinari bucovineni (Fig. 44).

Festivitatea de inaugurare a Palatului „Casa noastră” al Asociației Generale a Medicilor Veterinari din România s-a făcut în ziua de 26 februarie 1933 (Fig. 45), în prezența regelui Carol al II-lea (Ziarul Universul, din 27 februarie 1933).

După anul 1947, această frumoasă clădire din centrul Bucureștiului, a intrat în „posesia Ministerului Justiției”, în calitate de chiriaș și niciodată în calitate de proprietar, care o deține în mod abuziv și astăzi, după 21 ani de democrație. Costul total al imobilului a fost de 46,9 milioane de lei, din care 21,9 de milioane de lei din contribuția membrilor Asociației și 25 de milioane de lei dintr-un împrumut făcut în 1932 la Casa de Depuneri și Consemnațiuni, aprobat cu garanția Ministerului Finanțelor. La 1

Tabela nr. 1 –Lista Medicilor Veterinari din Bucovina, pe anul 1924

NR. CRT.	NUMELE ȘI PRENUMELE	FUNCTIUNEA CE ÎNDEPLINEȘTE	DOMICILIUL	JUDEȚUL
1.	Adamovici Dumitru	Medic vet. Circ. III	Mihăileni	Dorohoiu
2.	Andreescu M.	Medic vet. Primar	Dorohoiu	Dorohoiu
3.	Basarabescu Constantin	Medic vet. al orașului	Fălticeni	Fălticeni
4.	Berghoff Lazăr	Medic vet. Primar	Cernăuți	Cernăuți
5.	Brilinski Anton	Medic vet. circ. I	Vijnița	Vijnița
6.	Boroșteanu Nicolae	Medic vet. circ. III	Pașcani	Fălticeni
7.	Bujoreanu Gavril	Medic vet. circ. I	Câmpulung	Câmpulung
8.	Cassian Isar	Medic vet. pensionar	Rădăuți	Rădăuți
9.	Citron Iacob	Medic vet. primar	Coțmani	Coțmani
10.	Duseac Vasile	Medic vet. primar	Siret	Siret
11.	Enter Manasse	Medic vet. Circ. II	Putila	Vijnița
12.	Epureanu Ștefan	Medic vet. căp. Reg. 20 obuz.	Vorniceni	Hotin
13.	Feller Carol	Medic vet. primar	Storjineț	Storjineț
14.	Gheorghiu Panait	Medic vet. al orașului	Dorohoiu	Dorohoiu
15.	Gnatenschi Casimir	Medic vet. ocol. II	Lipscani	Hotin
16.	Golașevsky Ferdinand	Medic vet. herg. și dep. de arm.	Rădăuți	Rădăuți
17.	Goreniuc Andrei	Direc. Dep. de armăsari	Fetești	Hotin
18.	Grigoriu Const.	Medic vet. primar	Fălticeni	Fălticeni
19.	Grigorovici Modest	Medic vet. unct. de frontiera	Nepolocouți	Coțmani
20.	Hanchievici Paul	Medic vet. primar	Gura Humorului	Gura Humorului
21.	Heller Adolf	Medic. vet. Circ. II	Lugeni	Coțmani
22.	Hosbein Sigismund	Medic vet.. Circ. II	Cernăuți	Cernăuți
23.	Ionescu C.C.	Medic vet. Maior Div. 8	Cernăuți	Cernăuți
24.	Kent Gheorghe	Medic vet. primar	Hotin	Hotin
25.	Kröpfl Ion	Inspector Veterinar	Siret	Siret
26.	Lempp Fr.	Dir. Hergh. și dep. de armăsari	Rădăuți	Rădăuți
27.	Marmarosch Herman	Medic vet. Circ. III	Seletin	Rădăuți
28.	Meiselmann Galli	Medic vet. Circ. II	Vicovul de Jos	Rădăuți
29.	Minialov Alois	Sub.Direc. Herg. și Dep. ar.	Rădăuți	Rădăuți
30.	Nussbeck Iosif	Medic vet. primar	Suceava	Suceava
31.	Popovici Alexandru	Direct. laborat.	Cernăuți	Cernăuți
32.	Popovici Victor	Inspector regional	Cernăuți	Cernăuți
33.	Scherzer David	Medic vet. circ. II	Solca	Gura Humorului
34.	Schmul Adolf	Medic vet. circ. II	Ocna	Zastavna
35.	Seidner Leo	Medic vet. circ. III	Sadagura	Cernăuți
36.	Sommer Mihail	Medic vet. circ. II	Stănești de Jos	Vășcăuți
37.	Staner Hans	Medic vet. primar	Vășcăuți	Vășcăuți
38.	Strutinski Iulian	Medic vet. Primar	Zastavna	Zastavna
39.	Suchoverschi Eugen	Medic vet. Circ. II	Ciudeni	Storjineț
40.	Șerțer David	Medic vet. circ. II	Solca	Gura Humorului
41.	Taraza Petre	Inspector zootehnic	Rădăuți	Rădăuți
42.	Țenea Gheorghe	Medic vet. circ. II	Saveni	Dorohoi
43.	Teodoreanu Nicolae	Medic vet. Det. Hergh.	Rădăuți	Rădăuți
44.	Tovstiu Epifane	Medic vet. al orașului	Rădăuți	Rădăuți
45.	Vogel Iosif	Medic vet. Circ III	Stulpicani	Campulung
46.	Volschiu Adam	Medic vet. ocol III	Briceni	Hotin
47.	Wendling Christian	Medic vet. Herg. Rădăuți	Lucina	Rădăuți

septembrie 1939 împrumutul a fost achitat în totalitate. La terminarea construcției, AGMVR a acceptat închirierea clădirii, pe o durată de cinci ani, Ministerului Justiției, care nu avea sediu, în urma contractului din 1932. Chiar ministrul de atunci al Justiției, Mihai Popovici, declara: „Fie ca acest local să fie ultimul popas în durerosul pelerinaj al ministerului dreptății”.

Statutul de chiriaș a durat și după ce împrumutul a fost achitat, deoarece în 1940 clădirea a fost afectată de cutremurul din acel an, iar izbucnirea celui de-al Doilea Război Mondial a complicat lucrurile din

punct vedere financiar. În final, din 1947, imobilul a fost folosit cu japca de către Ministerul de Justiție, fără plata vreunei chirii către proprietarul de drept, AGMVR.

Pentru delalii a se consulta lucrarea: FROM THE HISTORY OF THE ROMANIAN SCIENTIFIC SOCIETIES OF VETERINARY MEDICINE, Curcă Dumitru, Ioana Cristina Andronie, Viorel Andronie, LUCRĂRI ȘTIINȚIFICE Seria MEDICINĂ VETERINARĂ VOL. 55 (nr. 3–4), Iași, 2012, p.511–524.

În Bucovina, aceste preocupări au interesat atât forurile de conducere, crescătorii de animale, cât și pe medicii

veterinari, care răspundeau atât de starea de sănătate a șeptelului, de realizarea producțiilor animaliere și valorificarea lor, având de înfruntat o serie de impedimente precum: raza de activitate, încărcătura etc., redăm în continuare aceste aspecte înregistrate pe anul 1924:

Comparație referitoare la raza de activitate a fiecarui medic veterinar:

În Bucovina pe o suprafata de	298 km²
” Muntenia pe o suprafata de	389 km²
” Ardeal pe o suprafata de	403 km²
” Moldova pe o suprafata de	637 km²
” Basarabia pe o suprafata de	822 km²
” Oltenia pe o suprafata de	863 km²
” Dobrogea pe o suprafata de	969 km²

În toată țara în medie pe o suprafață de 500 km²

Proporție între numărul medicilor veterinari și cel al animalelor existente în țară:

În Bucovina	11 mii capete de animale
” Ardeal	15 mii capete de animale
” Muntenia	6 mii capete de animale
” Moldova	28 mii capete de animale
” Dobrogea	29 mii capete de animale
” Basarabia	35 ½ mii capete de animale
” Oltenia	37 ½ mii capete de animale

În toată țara în medie 20 mii capete de animale.

Raportul dintre numărul medicilor veterinari și numărul de locuitori:

În Ardeal	1 : 20.000
” Bucovina	1 : 24.000
” Muntenia	1 : 25.000
” Dobrogea	1 ; 28.000
” Moldova	1 : 35.000
” Basarabia	1 : 48.000
” Oltenia	1 : 51.000
Toată țara	1 : 27.000,
iar Muntenia fără județul Ilfov	1 : 38.000

La Cernăuți apare lunar, începând cu anul 1924, revista „DREPTUL NOSTRU” cu subtitlul REVISTA DE CULTURĂ PROFESIE A MEDICILOR VETERINARI, sub redacția dr. Ștefan Bosie (Fig. 46).

Pregătirea viitorilor medici veterinari pentru toată România Întregită, se făcea la unica Facultate de Medicină Veterinară din București (Fig.47), integrată în Universitatea din București.

Profesor univ. dr. Academician (membru de onoare) UDRISCHI GHEORGHE (1867–1958), a fost unul dintre primii oameni de știință din medicina veterinară românească. El face parte dintre personalitățile pregătite la Școala de

Tabela nr. 2 – Încărcătura pentru fiecare medic veterinar: km², comune, animale

NR. CURENT	JUDEȚUL	KM ²	COMUNE	ANIMALE
1.	Câmpulung	1174	14	34.026
2.	Cernăuți	155	7	7.503
3.	Coțmani	115	8	7.779
4.	Gura – Humorului	237	11	9.008
5.	Rădăuți	184	3	4.768
6.	Siret	259	20	14.523
7.	Storojineț	481	13	17.906
8.	Suceava	569	41	29.614
9.	Vășcăuți	200	8	11.258
10.	Vijnița	644	13	18.858
11.	Zastavna	246	15	16.094
În medie	BUCOVINA	298	10	11.371
12.	Dorohoi	703	11	47.769
13.	Fălțiceni	1140	15	37.057
14.	Hotin	756	36	37.049

SINTEZĂ: Încărcătura pentru fiecare medic veterinar pe ținuturi: km², comune, nr. animale

NR. CRT.	NUMELE ȚINUTURILOR	KM ²	COMUNE	NR. ANIMALE
1.	Moldova	637	11	28.752
2.	Muntenia	589	8	16.367
3.	Oltenia	863	22	37.535
4.	Dobrogea	969	8	29.304
5.	Basarabia	822	30	35.556
6.	Bucovina	298	10	11.371
7.	Transilvania	403	16	15.027
	România	în medie	500	20.000

◀ Medicină Veterinară din București. Născut la 18 octombrie 1867 în orașul Fălțiceni, și-a făcut studiile primare în Dorohoi, iar pe cele secundare la Institutul Liceal înființat prin testamentul Logofătului Anastasie Bașotă din Pomârla (18 februarie 1879). În 1886, după absolvirea liceului, a reușit printre primii bursieri ai Școlii Superioare de Medicină Veterinară din București, având colegi de an pe Paul Riegler, Constantin Motaș și Ion Poenaru. S-a remarcat ca student bun și ca un entuziast animator al Societății Studenților la Medicina Veterinară, fiind ales Vicepreședinte în 1889 și apoi Președinte în 1891. La catedra de Chirurgie, a fost un exemplu de muncă, cinste, probitate și conștiinciozitate. Timp de 46 de ani, zi de zi, și-a îndeplinit munca de apostol în misiunea sa didactică, căreia i-a închinat tot ce avea mai bun, mai nobil, toată priceperea, toată energia și tot talentul său (Fig. 48).

A avut o contribuție însemnată și în organizarea învățământului medicinei veterinare și a serviciilor zootehnice și veterinare. Ca profesor și ca decan al Facultății de Medicină Veterinară (1933–1935), a căutat să înzestreze laboratoarele și clinicile Facultății cu aparatură și instru-

Figura 47 – Grup de studenți de la Facultatea de Medicină Veterinară în perioada interbelică. În picioare, al treilea din stânga este un student bucovinean, în portul specific. În grup sunt și numeroși studenți ai Institutului Medico-Militar

mentar modern, necesar unui învățământ la un nivel ridicat, dând imbold și sprijin cercetării științifice (Fig. 49).

În anul 1925, a fost ales **președinte al Asociației Generale a Medicilor Veterinari din România**.

În anul 1931, a fost ales **senator de Suceava** – în legislația 1931–1932, sub Guvernul condus de Nicolae Iorga, propus în calitate de medic veterinar și om de știință,

Figura 46 – Revista DREPTUL NOSTRU – revistă de cultură și profesie a medicilor veterinari

nefăcând parte din nici un partid politic (Fig. 50).

Cu **prilejul ieșirii la pensie**, Profesorul Udrischi a fost sărbătorit în seara zilei de **12 noiembrie 1933** printr-o masă la care au luat parte, pe lângă colegi, elevi și prieteni, diferite personalități marcante, dovădu-i astfel dragostea, recunoștința și stima de care s-a bucurat în timpul activității sale, când a ținut un scurt discurs: „Sunt

Figura 48 – Amputația membrului anterior stâng la cal prima operație executată pe glob de Prof. dr. Gh. Udrischi. Amputation du membru anterieur chez le cheval, prothese orthopedique (1906). Proteza pentru amputația membrului anterior stâng la cal, executată de Prof. dr. Gh. Udrischi

exact 46 de ani și jumătate de când slujesc în cadrul Școlii și Facultății de Medicină Veterinară. O misiune grea și ingrată, în care nu se poate parveni, decât având în cel mai înalt grad: dragoste și meserie. Deseori mi s-a spus, de ce nu m-am făcut doctor de oameni, căci așa fi ajuns departe. Le-am răspuns că am îmbrățișat această carieră fiindcă îmi place și m-am devotat ei. Medicina, oricare ar fi: umană sau veterinară, are cel mai nobil scop. Dictonul „*Divinum est opus sedare dolorem*” se aplică chiar mai bine la necuvântătoare, care nu se pot plânge și cere ajutor ca omul. Ce poate fi mai nobil, mai frumos și mai înălțător, decât a da viață și a alina suferința? (...)”.

Pensionarea în anul 1933 a Prof. Gh. Udrischi, nu a însemnat părăsirea locului de muncă, a catedrei de Chirurgie, ▶

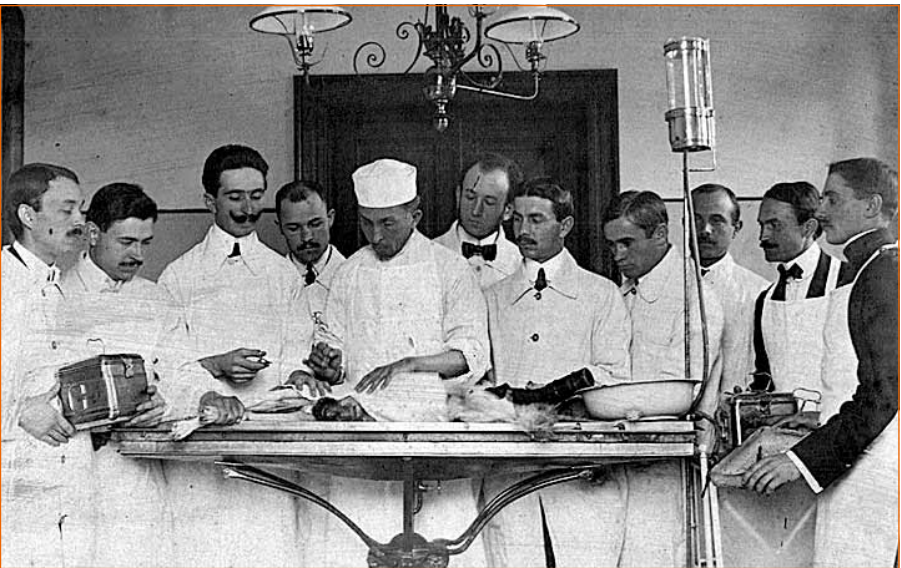

Figura 49 – Profesorul Gheorghe Udrischi în sala de operații a catedrei de Chirurgie, în anul 1910

Figura 50 – Profesorul Gheorghe Udrischi (cu pălăria în mâna dreaptă) cu un grup de guvernanți în frunte cu primul ministru Nicolae Iorga, pe aleea principală a Facultății de Medicină Veterinară din București, în dreptul fostului pavilion de Anatomie

◀ ci din contră, i s-a prelungit durata de angajare la locul de muncă, în plus, a fost ales și DECAN al facultății în perioada 1933-1935. Apoi, după încetarea activității didactice cu studenții, participa la activitățile organizate în facultate, ținea conferințe pe diverse teme etc.

Prezentăm un fragment din amintirile doamnei dr. medic veterinar Despina Tudore: „Din când în când treceam și pe la facultatea mea să văd dacă a mai apărut ceva nou. Am aflat, astfel, că un fost profesor (dr. George Udrischi) de la Facultatea de Medicină Veterinară, pensionar acum, va ține o conferință în amfiteatrul Institutului de Cercetări Zootehnice. Conferențiarul nu a prezentat o prelegere științifică, ci și-a depănat câteva amintiri din lunga lui carieră de «tămăduitor» al animalelor. El era medic veterinar militar, profesor universitar și în același timp un foarte bun practician, probabil cel mai cunoscut.

Odată a fost chemat la căpătâiul unei bolnave foarte simandicoase: era vorba de pisica siameză, favorita Reginei Maria. Pacienta prezenta un total dezinteres pentru ceea ce o înconjura și, mai ales, față de hrană. Doctorul și-a dat seama din primul moment despre ce este vorba, dar a făcut totuși bolnavei un examen complet cu termometru, auscultație directă și prin intermediul stetoscopului, cu percuția cutiei toracice și palparea abdomenului și cu examinarea mucoaselor aparente. Animalul, ținut mai tot timpul în apartament, cu hrană consistentă și multă, făcuse un fel de indigestie. I-a prescris un purgativ, câteva picături de gențiană pentru deschiderea apetitului, o dietă mai ușoară și plimbare în aer liber. În câteva zile pacienta era restabilă. La scurt timp după îmbucurătoarea vindecare, cunoscutul și talentatul doctor veterinar a fost invitat la **Palatul Regal**, unde a primit o cutiuță căptușită cu catifea, în care se afla medalia «**Bene Merenti**».

Iată, pe scurt, ce reprezenta aceasta medalie. Medalia „Bene Merenti” a fost o medalie destinată a răsplăti meritele câștigate în domeniul artelor, științelor, literaturii, industriei, agriculturii etc.

A fost înființată în anul 1876 și s-a desființat în anul 1931, când a fost înlocuită cu nou creatul **Ordin Meritul Cultural**. Medalia a avut două grade: clasa I și clasa

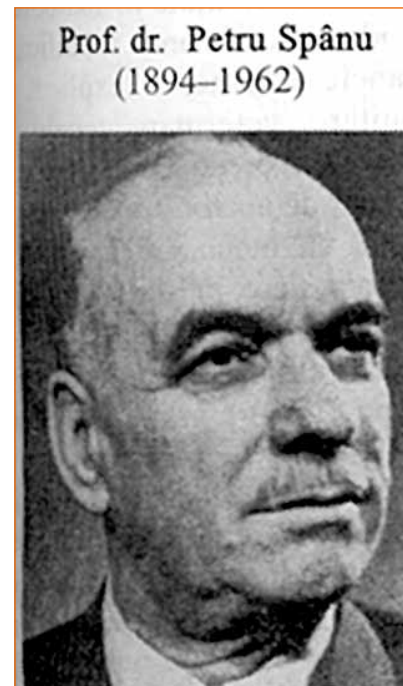

Figura 51 – Petre Spănu – student al Școlii superioare de medicină veterinară din Viena, până în 1913-1917, în uniformă austriacă a Institutului medico-militar veterinar din Viena (stânga); la vârsta senectuții (dreapta)

a II-a. Avea dimensiunea de 30 milimetri, fiind din metal aurit pentru clasa I și din metal argintat pentru clasa a II-a. Pe față se afla efigia regelui Carol I, având o inscripție circulară, „**Carolus princeps Romaniae**”, iar după proclamarea Regatului, „**Carolus I Rex Romaniae**”. Pe revers era reprezentată o ghirlandă din frunze de stejar, care avea în interior inscripția „**Bene Merenti**”. Panglica avea culoarea vișinie, cu câte o dungă argintie pe margini.

În anul 1881 a fost modificată Constituția României din 1866, pentru a specifica, printre altele, faptul că din acel moment șeful statului va fi numit **rege**, iar România, **regat** sau monarhie constituțională (Regatul României). Cere-monie de încoronare a avut loc pe 10 mai 1881.

Pentru detalii privind viața și opera prof. Udrischi, a se consulta lucrarea: Personalități marcante ale medicinei veterinare din Bucovina, membri ai Academiei Române: Academician prof. univ. dr. (m.o.) **Udrischi Gheorghe** (1867-1958); Academician (m.c.) prof. univ. dr. **Petre Spănu**, în: **STUDII ȘI COMUNICĂRI / DIS**, vol. VII, 2014, p.37-58. Divizia de Istoria Științei a CRIFST al Academiei Române, autor Curcă Dumitru.

Profesor univ. dr. Academician (membru corespondent) SPĂNU PETRE (n. 17 ianuarie 1894-d. august 1962), originar din comuna Vicovul de Jos, județul Suceava. În vara anului 1905 dă examen de admitere la Liceul de stat cu limba de predare germană – singurul care exista atunci în Rădăuți, urmându-l până în anul 1913. În toamna anului 1913, cu toate condițiile dificile pentru el, fiind român, reușește la concursul pentru admiterea în Institutul medico-militar veterinar din Viena, urmând cursurile Școlii superioare de medicină veterinară din Viena, până în 1917.

În **20 noiembrie 1919**, promovează examenul de capacitate la Viena, continuându-și cercetările pentru **teza de doctorat** începute în 1916 și continuate în 1917, când era **asistent voluntar la Catedra de histologie, biologie și patologia peștilor**, de la Școala superioară de medicină veterinară din Viena.

În ziua de **31 Martie 1920** își susține teza de doctorat intitulată: „**Über die Kloake der Zypriniden**” și este promovat „doctor în medicină veterinară”. Petre Spănu este numit subdirector tehnic al noii herghelii și al depozitului de armăsari – de la Rădăuți, care au fost reînființate în anul 1919 de către Statul român. Concomi-

Figura 52 – Prof. Ion Ciurea (stânga), laboratorul muzeu de ihtiopatologie (mijloc), vizita renumitului helmintolog rus Acad. Konstantin Ivanovich Scriabin (1878-1972) la Laboratorul de Parazitologie cu Muzeul de Ihtiopatologie (stânga) fondat de Ion Ciurea începând din anul 1919, de la Facultatea de Medicină Veterinară din București, în față cu pălărie neagră Prof. dr. Lascăr Buruiană; în spate la umăr Prof. Niculescu Alexandru, ultimul rând Prof. dr. Traian Lungu, în stânga lui Prof. dr. Milla Constantin, în față lor cu ochelari Acad. Prof. Ilie Popovici, alături Prof. dr. Vlăduțiu Octavian (dreapta)

tent ocupă și funcția de șef al Serviciului zootehnic al inspectoratului zoo-veterinar din Cernăuți, pe care le-a organizat ca unități model. Din luna mai 1939 până în decembrie 1946, dr. Petre Spănu este inspector general zootehnic, însărcinat cu îndrumarea tuturor instituțiilor zootehnice din țară, iar până în mai 1948, își desfășoară activitatea ca subdirector general în Ministerul Agriculturii și Domeniilor (Fig. 51).

La 22 noiembrie 1947 este numit conferențiar suplinitor la Facultatea de medicină veterinară din București, iar începând cu data de 28 mai 1948, până la 21 octombrie 1948, este director al Secției de animale mari din I.C.Z.

Din 21 octombrie 1948 până la 15 decembrie 1951 a fost **profesor și rector al Institutului de zootehnie și medicină veterinară din Arad**. În anul 1954 a fost decorat cu Ordinul muncii clasa a III-a, iar în iulie 1955 a fost ales **membru corespondent al Academiei Române**. Din anul 1955 își desfășoară activitatea la Institutul agronomic din Timișoara, Facultatea de zootehnie, ca profesor șef de catedră, unde rămâne până la sfârșitul zilelor sale, în august 1962.

Pentru detalii privind viața și opera prof. Spănu, a se consulta lucrarea: **Personalități marcante ale medicinei veterinare din Bucovina, membri ai Academiei Române: Academician prof. univ. dr. (m.o.) Udrischi Gheorghe** (1867-1958); **Academician (m.c.) prof. univ. dr. Petre Spănu**, în: **STUDII ȘI COMUNICĂRI / DIS**, vol. VII, 2014, p.37-58. Divizia de Istoria

Științei a CRIFST al Academiei Române, autor Curcă Dumitru.

Profesor univ. dr. Academician (membru corespondent) CIUREA ION (n. 13/26.04.1878 Fălțiceni – d. 20.03.1944 București), a urmat **primele trei clase primare** (I-III) la **Școala rurală din comuna Miroslovești** (în trecut, Miroslovești), conform Certificatului de Absolvire nr. 34 din 14 august 1891. În anul școlar 1891-1892, a urmat în Învățămintul primar urban, studiind clasa a 4-a la **Școala de băieți nr. 3 „C. P. Negri” din orașul Roman**, conform Certificatului emis la data de 28 ianuarie 1892. Cursurile secundare le-a făcut la Gimnaziul „**Roman Vodă**” din orașul omonim, Roman, astfel: anul I 1892-1893; anul II 1893-1894; anul III 1894-1895 și anul IV 1895-1896. După absolvirea învățămintului secundar în anul 1896, urmează în perioada 1896-1901, cursurile Școlii Superioare de Medicină Veterinară din București. În anul 1902, își susține teza pentru obținerea titlului de medic veterinar, tratând despre **Tifosul canin**.

Din anul 1902 până în anul 1905, I. Ciurea a făcut serviciu ca angajat în diferite locuri, la regionala căilor ferate din Craiova. Abia în anul 1905 s-a ținut un concurs, pe baza căruia și-a ales abatorul din orașul Piatra-Neamț. În septembrie 1910, pleacă în Germania, unde studiază la Berlin și Königsberg, până în anul 1912; în cei aproape doi ani de studii în Germania, a lucrat la prof. Östertag și la prof. Max Braun.

În anul 1919 se înființează catedra de Parazitologie și Inspectia alimentelor, cu post de conferențiar, ce urma să se ocupe prin concurs, la care reușește Ion

Ciurea. A predat cursurile de Parazitologie și Inspectia Alimentelor începând din anul 1919 până în 1943, la Facultatea de Medicină Veterinară din București (Fig. 52).

La Abatorul din orașul Piatra-Neamț, 1905/1910, a făcut primele observații privind cisticercoza bovinelor. La 14/27 VIII 1916, Ion Ciurea, având gradul de colonel, numit șeful Serviciului veterinar al Diviziei IX-a, a Armatei a III-a, ca suplinitor avându-l pe căpitanul G. K. Constantinescu (viitorul profesor de zootehnie și genetică), s-au aflat pe frontul din Cadrilater. A organizat unul din cele mai frumoase muzee de ihtiopatologie, colaborând în această privință aproape 30 de ani cu savantul Grigore Antipa – cu care a efectuat și cercetările fondului piscicol din Delta Dunării.

Ca urmare a activității sale pe plan științific, a fost ales ca membru al mai multor institute academice naționale și internaționale și anume: membru al Societății de helmintologie din Washingtong (1922); membru corespondent al Academiei Române (6 iunie 1927); membru al Academiei de Medicină (1929); membru permanent în Comitetul Internațional de Parazitologie (ales la Congresul de la Padova din anul 1930); președinte al filialei București a Societății de Biologie din Paris; membru al Academiei din Halle (1939) în locul rămas vacant prin moartea profesorului Gheorghe Marinescu; membru al Societății Regale Române de Geografie, al Societăților Naturaliștilor și Societății de Științe din România; membru în Comitetul de Conducere al Asociației Generale a Medicilor Veterinari din România. Sub-

◀ minat de o boală necruțătoare, care l-a împiedicat să mai lucreze, se stinge din viață în ziua de 20 martie 1944, la vârsta de 65 de ani, în București.

Pentru detalii privind viața și opera prof. I.Ciurea, a se consulta lucrările:

1. Personalități marcante ale medicinei veterinare din Bucovina, membri ai Academiei Române (III). Profesor dr. **Ion Ciurea** (1878–1944), membru corespondent al Academiei Române, în: *STUDII ȘI COMUNICĂRI / DIS*, vol. IX, 2016, p. 227–249. Divizia de Istoria Științei a CRIFST al Academiei Române, autor Curcă Dumitru.

2. Acad. (m.c.) Prof. univ. DVM, **Ion Ciurea** (1878–1944), personalitate marcantă a științei și culturii, școlit la Roman (1888–1896), A 47-a REUNIUNE NAȚIONALĂ DE ISTORIA MEDICINEI ȘI A 27-a REUNIUNE NAȚIONALĂ DE ISTORIA FARMACIEI, municipiul Roman, Județul Neamț, din 17–19 Mai 2018, Acțiunea comună este dedicată Centenarului Marii Uniri; autori: Curcă Dumitru și Răduț Adrian.

Profesor univ. dr. Academician (membru corespondent) CIUCĂ ALEXANDRU (1880–1972), s-a născut la 28.08.1880, în comuna Săveni, Județul Botoșani. A urmat școala primară în Săveni iar apoi liceul August Treboniu Laurian din Botoșani. La sfârșitul secolului al XIX-lea, în 1896, ca student bursier urmează Școala Superioară de Medicină Veterinară, de la București. În anul 1902 își susține teza de absolvire intitulată: „Încercări de seroterapie în morvă”, în prezent păstrată la Biblioteca Academiei Române. După absolvirea Facultății, în anul 1902, este numit preparator la Catedra de Microbiologie și Patologie condusă de către profesorul Paul Riegler, iar în 1904 este promovată șef de lucrări la aceeași catedră. Între anii 1910–1914 face studii în Franța la Școala Națională Veterinară de la Alfort-Paris, apoi la Facultatea de Medicină din Paris (având ca dascăli pe profesorii Mesnil, Weinberg, Neuman etc.), apoi la Berlin (la prof. Öster-tag). Între anii 1927–1929, face un stagiu de specializare la Institutul Lister de la Londra, unde studiază febra aftoasă.

În anul 1925 devine profesor la Catedra de Igienă și Patologie Experimentală de la Facultatea de Medicină Veterinară din București, iar în 1938, șef de catedră la Catedra de Patologie a Bolilor Infecțioase a aceleiași Facultăți (Fig. 53).

Prof. Alexandru Ciucă a publicat *Higiena animalelor domestice*, în anul 1929. În cadrul Institutului Cantacuzino, va pune bazele Secției de Patologie Comparată pentru care organizează la Băneasa, după propria-i concepție, o stațiune de hiperimunizare a animalelor, în vederea preparării serurilor terapeutice, ceea ce a reprezentat o mare realizare pentru acea vreme. De asemenea, redactează un *Curs de Patologie Experimentală* (litografiat) pentru Facultatea de Medicină Veterinară București, 1931) și un *Curs de Patologia Bolilor infecțioase a Animalelor Domestice* (București ed. II, 1945–46) în 5 volume cu un total de 1.690 pagini.

A fost director adjunct al Institutului Cantacuzino până în 1952 (Fig. 54), când a fost dat afară din Institutul „Cantacuzino” și din Facultatea de Medicină Veterinară, din Academia R.P.R., a făcut închisoare, iar apoi a fost trimis ca simplu medic veterinar în Nordul Moldovei, la îngrășătoria de porcine din Burdujeni, perioadă în care a suferit un accident grav de tren, în care și-a pierdut brațul drept. A revenit în Institutul Cantacuzino, în anul 1957, iar în 1962, după moartea profesorului C. Ionescu-Mihăiești, a devenit directorul general al Institutului Cantacuzino (1962–1964).

A fost președintele Societății Medicilor Veterinari din România și decanul Facultății de Medicină Veterinară din București (1943–1946).

Făcând un salt de 50 de ani de la data când Ch. Richet impunea numele lui Al. Ciucă în circulația mondială a valorilor științifice, ajungem în 14–21 august 1963, când R. Vuillaume, la cel de-al 17-lea **Congresul mondial veterinar, ținut la Hanovra**, omagia în plenul său opera savantului român.

În raportul de deschidere intitulat „Dezvoltarea științelor veterinare în cursul ultimilor 100 de ani”, președintele AMMV, profesorul francez R. Vuillaume a trecut în revistă personalitatea și creația științifică a următorilor: Ramon (Franța), cel care a preparat anatoxinele larg utilizate și în medicina umană, Fr. Löffler (Germania), descoperitorul virusului febrei aftoase, Camille Guerin, care alături de Albert Calmette au dăruit omenirii cea mai de preț armă împotriva tuberculozei (vaccinarea B C G), K. I. Skriabin, parazitolog sovietic și **Al. Ciucă (România)**. După ce amintește că

„Alexandru Ciucă în România ne-a dăruit o **metodă de tratament în durină**, care practic a dus la eliminarea acestei boli în întreaga Europă”, profesorul R. Vuillaume s-a oprit asupra principalei realizări științifice a lui Al. Ciucă, descoperirea unei **metode originale de diagnostic a febrei aftoase**, aplicată azi în toate laboratoarele din lume și care a adus servicii imense luptei cu boala, evitând pagube de sute de milioane de dolari. Profesorul Vuillaume se referă la diagnosticul tipului de virus aftos prin **metoda de fixare a complementului**, realizare a lui Al. Ciucă **din 1928**, publicată în 1929 într-o prestigioasă revistă medicală engleză. Pe atunci Al. Ciucă lucra la Institutul „Lister” din Londra, dar ideea s-a născut cu câteva luni mai înainte, în timpul unui stagiu pe care îl efectua la Facultatea de medicină veterinară din Paris (Maison d Alfort). Pentru a înțelege importanța realizării și motivul pentru care profesorul Vuillaume aprecia că aplicarea ei în toate țările lumii a evitat pierderi de sute de milioane de dolari, este necesar de a stabili două premise. Prima, că febra aftoasă este cea mai contagioasă și mai păgubitoare boală animală existentă în ultimii 100 de ani. A doua se referă la marile dificultăți pe care le întâmpinau cei ce vroiau să combată boala. În mod normal ea ar fi trebuit să poată fi combătută cu ajutorul unor vaccinuri și seruri specifice, dar aplicarea acestora dădea adesea greș, deoarece se descoperiseră mai multe tipuri de virus aftos (A, O, C etc.), iar vaccinul preparat cu unul din aceste tipuri nu proteja împotriva celorlalte.

Devenise o problemă de mare actualitate găsirea unei metode rapide, simple, care să precizeze tipul de virus care îmbolnăvea la un moment dat, metodă fără de care vaccinarea nu-și putea exercita plenitudinea forțelor sale. I-a fost dat unui român să realizeze această doleanță. Cum era și firesc, dată fiind importanța descoperirii pentru economia mondială, metoda s-a generalizat imediat, nu fără a fi supusă unui sever și larg examen de verificare în Germania, U.R.S.S., Ungaria, România și alte țări. Zecile de scrisori de felicitare sosite de pe diferite meridiane cu ocazia împlinirii a 90 de ani de viață l-au aflat pe „**răzășul Alecu**” la locul său de muncă, în Institutul Cantacuzino (Fig. 55).

De o extraordinară **vigoare trupească și intelectuală**, nonagenarul continua să

Figura 53 – Prof. Alexandru Ciucă (stânga), în laboratorul de microbiologie a Institutului Cantacuzino (dreapta)

Figura 54 – Prof. Al. Ciucă – colaborator al institutului Cantacuzino

lucreze și să-și redacteze articolele cu mîna stângă, deoarece își pierduse mîna dreaptă într-un accident de tren (alunecase de pe scara unui vagon, în timpul unei deplasări de serviciu, la vârsta de 71 de ani). Cu o voință de fier, el și-a educat mîna stîngă să scrie și să lucreze în laborator și a activat astfel încă 22 de ani.

Pentru detalii privind viața și opera prof. **Al. Ciucă**, a se consulta lucrarea: *Personalități marcante ale medicinei veterinare din Bucovina, membri ai Academiei Române (II)*. Profesorul **Alexandru Ciucă** (1880–1972), în: *STUDII ȘI COMUNICĂRI / DIS*, vol. VIII, 2015, p. 353–386. Divizia de Istoria Științei a CRIFST al Academiei Române, autor Curcă Dumitru.

Profesor univ. dr. doc. șt. LICPERTA EMILIAN (1916–2010), s-a născut la 12 septembrie 1916, în localitatea Lașchiuca (Lashkivka), județul Cernăuți, Bucovina. După absolvirea Liceului „Dimitrie ▶

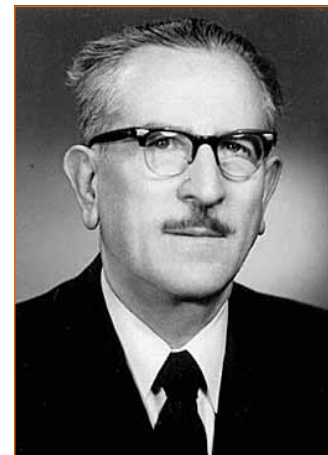

Figura 56 – Profesorul Eugen Licperta (stânga), subsemnatul împreună cu Prof. dr. doc. șt. Emilian Licperta, în sediul disciplinei de Fiziopatologie din I.C.Z., 2 octombrie 1998 (mijloc); Farmacologie veterinară, Editura Ceres, 1969 (dreapta)

Profesorul Cantacuzino și colaboratorii săi din Institutul Cantacuzino cu ocazia vizitei Prof. Achard, Președintele Academiei de Medicină a Franței. Prod. Achard (în prim plan, central), Prof. I. Cantacuzino (în spate) având în dreapta pe Dr. Aristida Dămboviceanu și Prof. Ionescu-Sisești, Prof. Alexandru Ciucă (extremitatea dreaptă, ultimul rând), Prof. Mina Minovici (spre dreapta, ultimul rând, în negru), Prof. Ionescu-Mihăiești (stânga, rândul trei, al treilea spre centru), având la dreapta pe Dr. Calab (rândul patru, al treilea spre centru), Dr. B. Wisner (ultimul din stânga pe rândul trei)

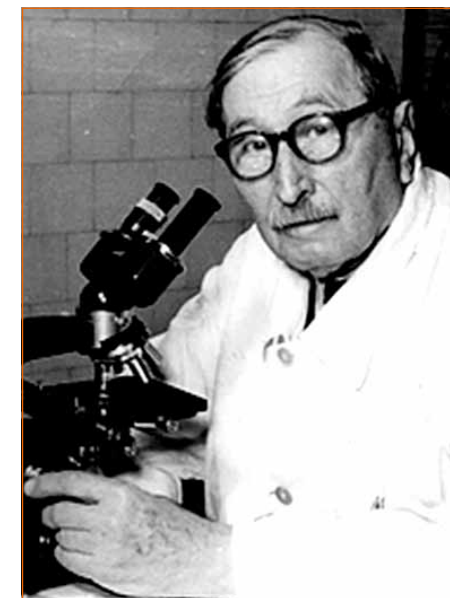

Figura 55 – Prof. Al. Ciucă în laborator examinând la microscop (stânga), cu ocazia aniversării a 90 de ani, la 27 noiembrie 1970, la ieșirea din amfiteatrul Riegler (dreapta)

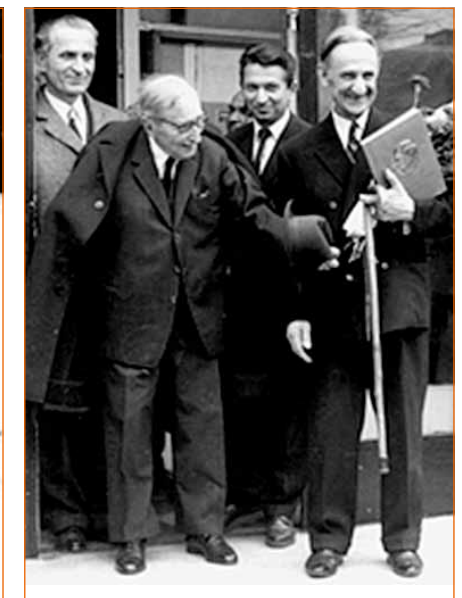

Figura 57 – Liceul de băieți „Ștefan cel Mare” din Suceava (stânga), Institutul Sanitar Militar (dreapta)

◀ Cantemir”, în toamna anului 1933 s-a înscris la Facultatea de Medicină Veterinară din București, pe care a absolvit-o în anul 1939, obținând titlul de „Doctor în medicină veterinară”.

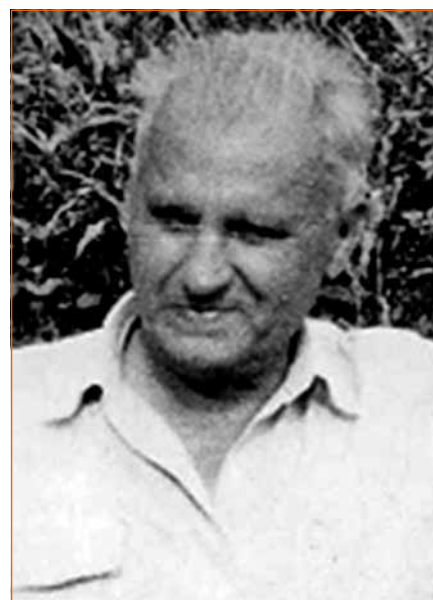
În perioada anilor 1940-1948, a activat ca medic veterinar de circumscripție, medic veterinar primar de județ, inspector general, consilier tehnic și director în Ministerul Agriculturii, la Direcția Sanitară Veterinară. În anul 1948 a fost numit ca profesor universitar suplinitor la catedra de „Farmacologie și Botanică Medicală Veterinară” a Facultății de Medicină Veterinară din București, după care, în 1957 a devenit profesor titular provizoriu, iar în 1959, profesor titular definitiv (Fig. 56).

În anul 1966 i s-a echivalat titlul de doctor în științe (obținut în 1940), iar în 1970 i s-a acordat titlul de doctor doctent în științe. Din 1969 a fost desemnat conducător științific al doctoranzilor în specialitatea Farmacologie și Toxicologie, funcție pe care o deține și după pensionarea sa pentru limită de vârstă, în anul 1980. Din activitatea publicistică remarcăm manualul de curs Farmacologie, destinat pentru studenții anului III Medicină Veterinară, apărut încă din anul 1952, iar în continuare, pentru prima dată la noi în țară a editat manualul Farmacologie Veterinară, ce a apărut în trei ediții și anume în anii: 1954, 1958 și 1967.

Dar, profesorul Emilian Licperta a publicat și manuale de farmacologie pentru școlile profesionale veterinare (1952) și pentru școlile medii tehnice veterinare (1963 cu reeditare în 1965), iar în 1969 la Editura Ceres în urma unui concurs, a

Figura 58 – Ștefan Piersic în perioada studenției (stânga), la vârsta senectuții (dreapta)

câștigat premiul întâi – cu un nou manual de **Farmacologie Veterinară**. Pentru medicii veterinari practicieni a publicat (în colaborare): „**Sulfamidele și antibioticele în medicina veterinară**” (1956), „**Ghid de farmacologie și receptură**” (1965) și „**Vademecum terapeutic veterinar**” (1970). **Profesor univ. dr. PUȘCARU DIMITRIE** (n. 12.09.1897, Cerepăuți, distr. Siret – d. 28.04.1982, București, înmormântat în cimitirul de la Putna).

Urmează Școala primară la Siret, apoi Liceul la Cernăuți, cu examenul de Baccalaureat la Suceava (1919). Studiile superioare, la Facultatea de Medicină Veterinară din București (1919-1925). Efectuează specializări în domeniul Zoo-

tehniei și Alimentației animalelor domestice la Berlin, Stockholm și Copenhaga (1927-1931). Director de secție la Institutul de Cercetări Zootehnice, București, secretar general în Ministerul Agriculturii (1946-1948). Director la Institutul de Cercetări Zootehnice și Piscicole, profesor titular de **Alimentația animalelor**, de la Facultatea de Medicină Veterinară, București (1948-1950), cercetător la Academia Română (1950-1959), profesor univ. la Institutul Pedagogic din București (1959-1970), doctor docent în științe (1961).

Dr. Medic veterinar PIERSIC ȘTEFAN (n. 27.12.1899 Corlata, Suceava – d. 26.07.1991, București), este tatăl renumitului actor Florin Piersic. Absolvent al Li-

Figura 59 – Revista de Medicină Veterinară și Zootehnie din ianuarie-decembrie 1946, ce semnalează apariția cărții de 300 pagini: „România agricolă și imperialismul economic al țărilor industriale” (București, 1946), scrisă de Inspector General dr. Ștefan Piersic

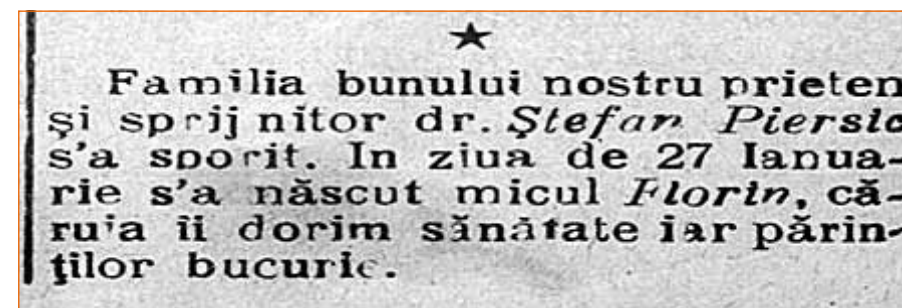
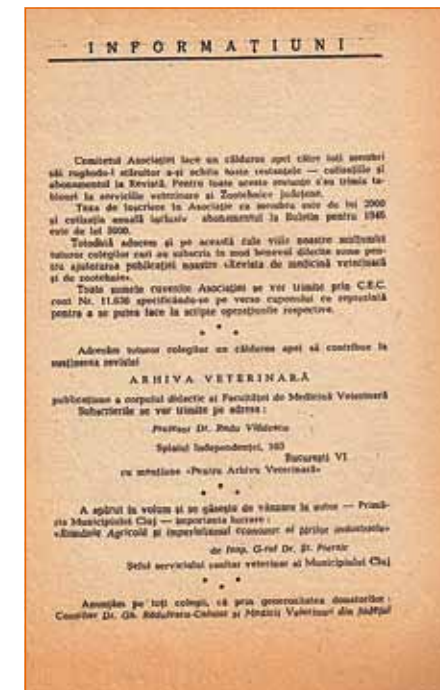

Figura 60 – Prima știre despre Florin Piersic, în presa românească, la câteva zile după naștere

ceului „Ștefan cel Mare” din Suceava (1911-1919), urmează Facultatea de Medicină Veterinară din București, secția militară – Institutul Sanitar Militar, începând cu anul universitar 1920-1921 (Fig. 57).

După absolvirea facultății în anul 1924, cu **gradul de locotenent**, a fost repartizat, în 1925, ca medic militar veterinar la Regimentul de Artilerie de la Florești-Cluj. Este angajat ca profesor de anatomie și fiziologie animală la Institutul agronomic din Cluj, apoi ca inspector general în Ministerul Agriculturii (Fig. 58). Publică o serie de articole în revista „**Gazeta bucovinenilor**”, având teme de medicină veterinară. Publică cărțile: „**Noi concepții economice în viitoarea organizare a Euro-**

pei” (Cernăuți, 1934); „**Situația României zoo-economice**” (1943); „**Țăranii din Bucovina**” (1944); „**Gospodăria țăranului bucovinean**” (1944); „**România agricolă și imperialismul economic al țărilor industriale**”, București, 1946 (Fig. 59).

Despre această ultimă carte, poetul Tudor Arghezi în ziarul Adevărul din mai, 1946, arăta că: „*este cea mai bună carte care s-a scris despre problema țărănească în acest veac de frământări sociale*”.

Până la ieșirea din armată, dr. Ștefan Piersic înființase, la Cluj, primul Spital Veterinar din România, iar la Florești, își înființase o fermă cu vaci de lapte, cu produsele căreia aprovizionau toate cofetăriile din Cluj. La Corlata, unde locuiau surorile

și fratele său, Profira, Eugenia și Gherasim, a cumpărat 300 de oi, câte o sută pentru fiecare surioară și frate, convingându-i să facă o stână împreună, stână care a existat până la evacuarea din 1944, când oile au rămas de izbeliște.

După Dictatul de la Viena (31 august 1940), când nordul Transilvaniei a fost abandonat, fără luptă, ungurilor, familia Piersic s-a mutat la Iași, unde dr. Ștefan Piersic și-a continuat cariera universitară. La Cernăuți, o dramă cumplită avea să îndureze pe viață familia Piersic. Lucica, fițița lor de doar treisprezece anișori, elevă în clasa a treia de liceu, a dat curs programării profesoarei de sport pentru cele două ore de înot în râul Prut, 1942, în ziua de 6 august, lângă podul bombardat în toilul luptelor din anul precedent. Lucica Piersic, de mână cu băiatul comandantului garnizoanei, avansa spre mijlocul râului, când amândoi au căzut într-o gaură de bombă și s-au înecat, smulși de vârtej (în realitate, Lucica Piersic a fost prinsă de vârtej în clipa în care încerca să o salveze pe colega și prietena sa, Doina Puha). Băiatul a fost găsit după o oră, iar fițița abia după patru zile, la 12 km în aval, de niște pescari. A fost înmormântată la Cernăuți, unde a fost înălțat un cavou pentru toată familia, rămas înstrăinat în țară străină/URSS/apoi Ucraina, dar pe pământ românesc. Lucica Piersic avea un talent muzical înnăscut, pe care îl puneau în valoare, cântând cu ușurință la pian, la vioară și la acordeon. Vorbea, la doar treisprezece anișori, germana (însușită în familie), franceza, italiana și spaniola. De la Cernăuți, în urma înaintării trupelor sovietice, Cartierul General Român s-a mutat la București, o parte, și la Pitești, în Argeș, a doua parte, din care făcea parte și familia Piersic, care va reveni la Cluj abia în toamna anului 1944 (o știre din „Revista Bucovinei”, nr. 5/1944, p. 197, îl localizează pe dr. Ștefan Piersic, în mai 1944, la Seliște, lângă Sibiu). După terminarea războiului, dr. Ștefan Piersic și-a reluat activitatea de cercetare științifică. I s-a propus funcția de prefect, cu condiția înscrierii în PCR, dar el a refuzat, motivând că, un om de știință nu are dreptul să se înregimenteze politic. În 1946, Dr. Ștefan Piersic a publicat cartea amintită anterior „**România agricolă și Imperialismul economic al țărilor**” ▶

◀ *industriale*”, care a avut răsunet în țară și în străinătate, datorită modului de abordare a raportului dintre țara noastră, cu un mare potențial agricol, și țările industrializate ale Europei.

Lucrarea are aproape 300 pagini, este extrem de complexă, iar o parte dintre problemele tratate mai sunt și astăzi de actualitate... Ca intelectual, ba încă unul care a refuzat înregimentarea în PCR, Dr. Ștefan Piersic a fost mereu în vizorul Securității, fiind arestat, în toila unei nopți a lunii septembrie a anului 1952, și trimis la o colonie de muncă din Dobrogea, fără judecată, deși el ceruse, în câteva rânduri, să fie trimis în fața unei instanțe de judecată.

În vara anului 1954, după doi ani de împărțire din suferința inimaginabilă a intelectualității românești, considerată dușman de clasă de către regimul totalitarist, Ștefan Piersic a fost pus în libertate fără explicații și fără judecată.

Revenit la Cluj, n-a mai fost primit în învățământul superior. Pentru că fiul său, Florin, era student în anul doi la IATC București, familia s-a mutat în Capitală. Dr. Ștefan Piersic a fost încadrat inspector medic veterinar în Ministerul Agriculturii, funcție deținută până în 1961, când s-a pensionat, dar fără a renunța la cercetările științifice de specialitate. La cererea sa, Dr. Ștefan Piersic a fost reîncadrat medic veterinar la Ferma de vaci din Măzănăiești, județul Suceava, unde a rămas până în 1968, când s-a reîntors la București, acolo unde fiul său, Florin, era deja copleșit de succes. În decembrie 1989, Dr. Ștefan Piersic a trăit bucuria reîntoarcerii la o societate democratică.

S-a stins din viață, în ziua de 26 iunie 1991, la frumoasa vârstă de 92 de ani și jumătate. A fost înmormântat în cimitirul ortodox „Bellu”, pe alea actorilor, dar, ulterior, Florin Piersic a mutat osemintele ambilor părinți, în cimitirul central din Cluj Napoca.

Vera Piersic, soția lui Ștefan Piersic și mama actorului Florin Piersic, descindea dintr-un lung șir de preoți (câmpulungeni), tatăl ei fiind preotul Pașcanu din Valea Seacă (astăzi, Valea Moldovei). Din 1918, până în 1925, Vera Pașcanu a urmat cursurile Școlii Normale din Gura Humorului, la balul de absolvire cunoscându-l pe medicul veterinar militar Ștefan Piersic.

Orfană de mamă de la doisprezece ani, Vera Pașcanu a trebuit să-și asume grijile casei, tatăl ei fiind mai mult plecat din sat. După 1918, funcția de părinte-profesor la Facultatea de Teologie a Universității din Cernăuți, unde-și susținuse doctoratul, în urmă cu câțiva ani, obligându-l la a-și asuma și responsabilitățile unei meniri. Acasă, trei fete și un băiețel, Virgil, țineau rosturile unei gospodării, ajutați de o servitoare parohială.

În vacanțe, copiii erau duși, pentru câteva zile, la Cernăuți, pentru a se obișnui cu viața trepidantă a unui mare și bogat oraș. În primăvara anului 1925, de Vera, aflată într-o foarte scurtă vacanță, s-a îndrăgostit asistentul tatălui său, tânărul teolog Justin Moisesescu, cel care avea să ajungă Patriarh al României.

Fata era de o frumusețe neobișnuită, exprimând gingășie și fragilitate inocentă, cânta duios, acompaniindu-se singură la pian. Dar posibila poveste de dragoste nu s-a mai înfiripat, la balul de absolvire apărând ofițerul chipeș, care, peste doi ani, avea să-i devină tovarăș pentru toată viața.

Vera Piersic a avut de dus pe suflet poveri inimaginabile: și-a înmormântat bobocul de fată, a trăit coșmarul arestării și trimerii la muncă forțată a soțului său.

În anii grei ai prigoanei comuniste, când rămăsese fără nici o sursă de venit, și-a procurat un război de țesut, supraviețuind din vânzarea de covoare bucovinene, meșteșugul ancestral, învățat în copilărie, îngăduindu-i să câștige și banii necesari susținerii demersurilor pentru ca fiul ei, Florin, fiu al... intelectualului „dușman de clasă” Ștefan Piersic, să fie primit la examenele pentru admiterea la facultate.

Florin Piersic s-a născut la Cluj-Napoca, în 27 ianuarie 1936 (Fig. 60).

Pe Justin Moisesescu l-a reîntâlnit în anul 1977, după moartea Patriarhului Justinian, când fostul asistent al tatălui ei, dedicat vieții monahale, fusese ales în fruntea Bisericii Ortodoxe Române. Întâlnirea a fost copleșitoare.

Recent înscăunat Patriarh, Justin Moisesescu, îi știa viața și trăia afectiv succesele artistice ale lui Florin. Se rugase pentru familia Piersic, în ceasurile de cumpănă, și o binecuvântase, în ceasurile de fericire.

Vera Piersic s-a stins, din cauza unei gripe rebele, în 1985, la 78 ani, în Spitalul Elias.

Dr. medic veterinar, Cercetător științific ISOPESCU IOAN TITUS (n. 01.10.1913, Rădăuți – d. 1997, București). Absolvent al Facultății de Medicină Veterinară din București, promoția 1935. Susține doctoratul în 1936 cu teza: „Cercetări experimentale asupra bolilor contagioase ale oilor din România”.

Dr. Ioan Titus Isopescu activează la Facultatea de Medicină Veterinară în cadrul catedrei de Microbiologie ca asistent universitar și apoi ca șef de lucrări sub conducerea Prof. dr. doc. șt. Stamin Niculae. Ulterior activează ca cercetător științific la Institutul „Pasteur” și la Institutul de Inframicrobiologie „Șt. Nicolau” al Academiei Române. Preocupările sale științifice au fost în domeniul imunologiei, preparării vaccinurilor, studiului bacteriozelor și virozelor la animale.

A preparat vaccinul anticărbunos 1190 R (tulpină de *Bacillus anthracis* apatogenă, acapsulogenă și imunogenă) și vaccinul antirujetic VR-2, care au înregistrat aprecieri internaționale și i-au adus titlul de Laureat al Premiului de Stat (1956) pentru lucrarea: „O nouă metodă de vaccinare anticărbunoasă la animale”.

A elaborat, în colaborare, cursul de **Bacteriologie specială**, editat în anul 1951, IZMV București; precum și monografia „**Febra aftoasă**”, apărută în Editura Academiei Române în anul 1960. S-a pensionat în anul 1971 (Fig. 61).

Dr. medic veterinar, Cercetător științific SAGHIN ILIE (n. 21.02.1907, Stupca (azi Ciprian Porumbescu, Suceava – d. ?). Absolvent al Facultății de Medicină Veterinară din București (1934). Activează ca asistent universitar (1936–1938), apoi ca medic veterinar de laborator (1938–1940), șef de laborator la secția Zooeconomie (1943–1958), șef de laborator la stațiunea Slobozia (1958–1964), cercetător științific la I.C.Z., colaborator științific al Academiei Române (1949–1956). Specializarea în Germania (1936), fiind preocupat de producția animalieră, creșterea valorii nutritive a nutrețurilor, ameliorarea animalelor domestice.

A colaborat la alcătuirea lucrării: **Monografia geografică a României** (1959), capitolul **Creșterea animalelor**; a publicat volumul **Îngrășarea porcilor** (1957).

Dr. medic veterinar LUCESCU DIMITRIE (n. 11.10.1909, Bădeuți, județul Suceava –

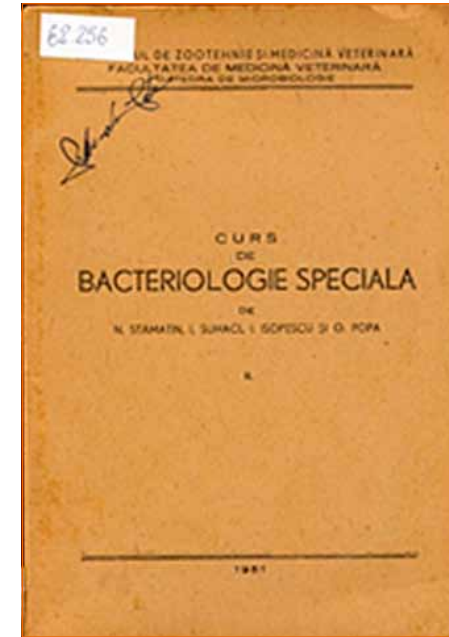

Figura 61 – Dr. medic veterinar IOAN TITUS ISOPESCU (stânga), Bacteriologie specială, editat în anul 1951 (mijloc), monografia „Febra aftoasă”, apărută în Editura Academiei Române în anul 1960 (dreapta)

d. 15.08.1989, București). A urmat școala primară în satul natal și apoi Liceul teoretic „Eudoxiu Hurmuzaki” din orașul Rădăuți, promoția 1928. După absolvirea Facultății de Medicină Veterinară din București în anul 1936, obține doctoratul în anul 1937. A fost asistent la secția de Biologie a Institutului Național Zootehnic, între anii 1937–1940. A efectuat cercetări asupra creșterii taurinelor și ovinelor, a publicat articole în revistele de profil, precum și broșuri de popularizare. Între anii 1940–1949 a lucrat în calitate de director al Stațiunii Zootehnice Domnița. Dr. Dimitrie Lucescu devine apoi, între anii 1949–1958, șef de serviciu și inspector la Departamentul Agriculturii de Stat, iar între anii 1958–1969 a fost șeful Fermei Popești-Leordeni.

În producție a probat calități deosebite în organizarea activității din domeniul zootehniei, fie la nivelul Guvernului, din cadrul Departamentului Agriculturii de Stat, fie direct la ferma zootehnică Popești-Leordeni. S-a pensionat în anul 1969 de la această vestită fermă zootehnică. A publicat și lucrări științifice precum: **Producții ridicate de lapte la vaci**, București, Institutul de Documentare Tehnică, 1961; **Creșterea tineretului taurin în grajduri deschise**, București, Institutul de Documentare Tehnică, 1961; **Lucerna – furaj valoros în hrana animalelor**,

București, Consiliul superior al agriculturii, 1966; **Creșterea și îngrijirea junincilor**, București, Editura „Ceres”, 1972; **Creșterea vacilor de lapte**, București, Editura „Ceres”, 1973; **Îngrășarea taurinelor în gospodăriile populației**, București, Editura „Ceres”, 1975.

Dr. medic veterinar GOSPODARU MIHAI (n. 24.05.1916 Miroslăvești, județul Baia). Urmează Liceul „Nicu Gane”, din Fălticeni, apoi Facultatea de Medicină Veterinară din București (1936–1942).

Activează ca medic veterinar militar (1942–1945), medic de circumscripție și medic primar la Consiliul Popular al regiunii Suceava (1954–1959), medic veterinar și inginer șef la Trustul Gostat Suceava (1959–1977). Efectuează cercetări privind etiologia, profilaxia și combaterea sterilității la taurine; măsurile de profilaxie și combatere a bolilor parazitare la ovine și bovine. Participă cu diverse articole de specialitate la revistele de profil din țară, la ședințele Societății Medicilor Veterinari din regiunea și apoi din județul Suceava.

Profesor dr. medic veterinar, PhD, BARTHA REINHOLD-JOHANN (n. 26.06.1924, oraș Suceava), absolvent al Facultății de Medicină Veterinară din München (1954), activează ca medic veterinar în cadrul Ministerului de Stat din Bayern (Germania), expert în Ministerul Federal

pentru Alimentație, Agricultură și Păduri, domeniile zoologie și alimentația animalelor pentru țări din Africa de Vest și Tunisia.

Susține examenul de abilitare la Institutul de Creștere a Animalelor de la Universitatea Justus von Liebig din Giessen, unde obține titlul de **doctor docent** în 1970 și titlul de Profesor onorific al universității. Apoi, este Profesor veterinar șef al forțelor armate ale RFG, director al Colegiului veterinar Bouar în Africa Centrală, expert al Băncii Mondiale, expert FAO în Haiti și Zair, conducător de doctorat pentru specialiști din Tunisia în cadrul Universității din Giessen. Publică diferite articole în cadrul Anuarului Muzeului Național al Bucovinei (1994).

Șef lucrări dr. medic veterinar ROȘCA ION, (n. în anul 1925 la Cernăuți, Bucovina – d. 1985? în București). După terminarea Liceului, în anul 1945, se înscrie la Facultatea de Medicină Veterinară din București, luând licența în anul 1950. A funcționat în învățământul superior la F.M.V. București, încadrat inițial ca preparator în anul universitar 1950–1951, apoi ca asistent în anul universitar 1951–1952 la disciplina de Anatomie patologică, iar ulterior între anii 1952–1973 la disciplina de Semiologie, Radiologie și Patologie medicală unde, în anul 1957 a fost promovat șef de lucrări. ►

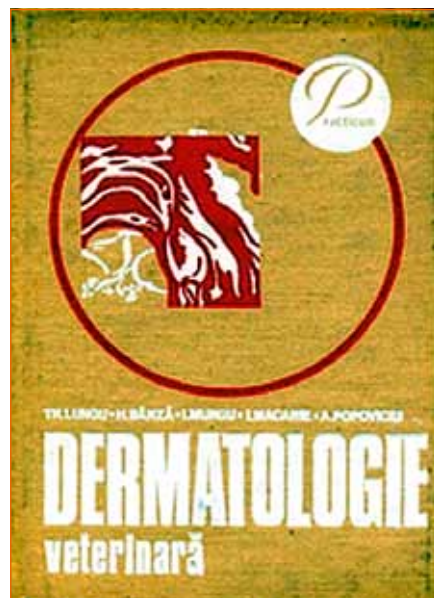

Figura 62 – Profesor univ. dr. Lungu Traian (stânga); Dermatologie veterinară, Editura Ceres, 1975 (mijloc); Prevenirea și combaterea bolilor parazitare la animale, Editura Ceres: 1982 (dreapta)

◀ A contribuit la înființarea, instalarea și funcționarea serviciului de Röntgen-diagnostic din Facultatea de Medicină Veterinară din București. A desfășurat o bogată activitate de cercetare științifică, care s-a concretizat prin elaborarea a 34 lucrări originale, publicate în reviste de specialitate din România, precum și 3 publicații în străinătate.

Părăsește bolnav învățământul superior, în plină activitate, la data de 1 februarie 1973, fiind pensionat abuziv, la indicația Comitetului PCR din facultate. Pentru câștigarea existenței muncește o perioadă ca radiolog la Policlinica veterinară Illoara a municipiului București. Dispare (decdează) după anul 1985 în mod nesemnlat, neașteptat și necunoscut.

Profesor univ. dr. LUNGU TRAIAN (n.28 sept. 1925 Fălticeni - d.1992, București) A văzut lumina zilei la 28 sept. 1925, pe „*dulcile plaiuri bucovinene*”, așa cum le numea adesea, valea Șomușului-Fălticeni (Fig. 62). Legat pe viață de amintirile acelor „plaiuri”, acest inimos fiu al Fălticenilor, va bate la porțile Facultății de Medicină Veterinară în anul 1945, pe care o va absolvi în 1950, cu calificativul „foarte bine”.

După absolvire este repartizat, conform regulilor vremii, șef de laborator la Parazitologie. La această disciplină și-a desfășurat activitatea profesională până la sfârșitul vieții, dedicându-i toată energia

și dăruirea sa. În cei 40 de ani de activitate profesională, timp în care a urcat toate treptele ierarhiei universitare, a îmbinat armonios și benefic, cercetarea științifică cu truda didactică.

În decursul anilor, profesorul Tr. Lungu a predat cursuri de Zoologie, Parazitologie, Bioecologie și Boli parazitare, discipline pe care a știut să le completeze, în cel mai fericit mod, așa cum numai un desăvârșit pedagog o putea face. Grijă pe care a manifestat-o față de transmiterea de cât mai multe cunoștințe discipolilor săi, s-a materializat prin numărul mare de lucrări, cursuri universitare sau monografii pe care le-a elaborat:

- Micozele animalelor domestice de: Mitroiu Petre, Lungu Traian;
- Biologie și ecologie animal: Colaborator
- Patologia și clinica bolilor parazitare (medical-veterinare) de: Lungu Traian, Dulceanu Neculai I., Vartic, Nicolae;
- Îndreptar practic de parazitologie de: Lungu Traian, Niculescu Alexandru;
- Dermatologie veterinară de: Lungu Traian, Bărză Horea, Murgu I.;
- Îndreptar pentru laboratorul din dispensarul veterinar de: Popa G., Bărză Horea, Lungu Traian;
- Bolile parazitare ale animalelor domestice. Manual pentru licee agricole, specialitatea veterinară, anii III și IV de: Milla Constantin, Lungu Traian;

- Prevenirea și combaterea bolilor parazitare la animale de: Lungu Traian, Șuteu Ironim;
- Bolile parazitare ale animalelor domestice. Manual pentru licee agricole, specialitatea veterinară, anii III și IV de: Milla Constantin, Lungu Traian.

Activitatea sa științifică a cuprins teme din toate capitolele mari ale Parazitologiei. Lipsa aproape continuă în acei ani a unor medicamente specifice în practica curentă, a obligat la cercetarea unor substanțe indigene, cercetări care au dus la soluții utile, realizându-se unele medicamente precum: Coccidizin-ul, Lavoflagin-ul și altele.

Etiologia unor parazitoze ca dictiocauloza, ascaridioza și altele, l-au preocupat îndeaproape. În cazul cherostrongilozei a adus contribuții atât asupra etiologiei cât și a tabloului anatomo-clinic. Singur sau în colaborare cu alții, a avut laborioase încercări de preparare a unor vaccinuri în parazitoze ca: imunizarea în metastrongiloză, dictiocauloza și hipodermoză.

Începând cu anul universitar 1981 - 1982, cel de-al doilea elev și colaborator al profesorului Al. Niculescu, conferențiarul Traian Lungu a devenit șeful disciplinei. El predase până atunci disciplina de Ecologie și biologie, iar în anii când în facultate a fost un număr mare de studenți, existând ani paraleli de studii, Lungu a predat și la Parazitologie la una din serii.

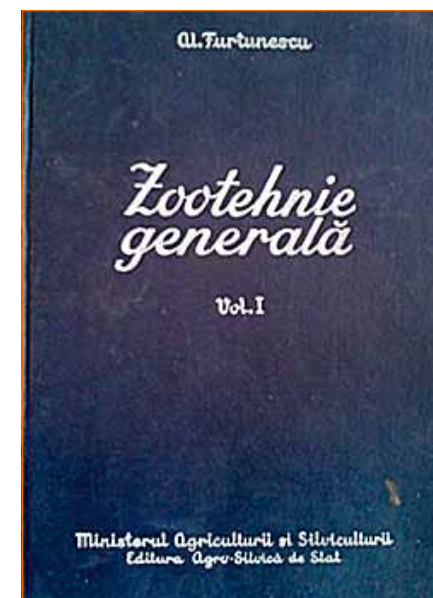

Figura 63 – Profesor univ. dr. Furtunescu Alexandru (stânga); Zootehnie generală Editura Agro-Silvică de Stat, 1958 (mijloc); Zootehnie generală și Genetică (dreapta)

Figura 64 – Profesor univ. dr. Sindilar A. Eusebie (stânga); manualele editate de Controlul sanitar veterinar al alimentelor de origine animală

Lt. col. dr. medic veterinar NEMȚEANU ȘTEFAN, a devenit șef al Secției Chimioterapie din Institutul de Cercetări Veterinare „Pasteur”, preluând conducerea acestei secții după pensionarea dr. Dabija Gheorghe, care lucrase ca șef al Laboratorului din Spitalul Veterinar Militar.

Profesor univ. dr. doc. șt. FURTUNESCU ALEXANDRU s-a născut în anul 1912, comuna Gura Teghii, județul Buzău, a urmat cursurile liceale ca bursier la Liceul Sf. Sava din București (Fig. 63). După terminarea Liceului, se înscrie la Facultatea de Medicină Veterinară din București, iar în anul 1937 susține examenul de doctorat cu mențiunea „Cum laudae”. A fost reținut în facultate,

fiind din 1937 până în 1940 preparator la catedra de Chimie, condusă de Profesorul Academician Radu Vlădescu.

Din anul 1941 este numit subdirector, apoi din 1945 director al **Hergheliei Rădăuți** până în anul 1948. În anul 1948 este transferat la Ministerul Agriculturii ca referent tehnic. În 1950 este numit Conferențiar la catedra de Zootehnie de la Facultatea de Medicină Veterinară, unde devine decan, iar din 1952 profesor titular, până la pensionare, în 1977. În anii 1958 și 1959 redactează **Tratatul de Zootehnie Generală** în două volume, care a fost tipărit în Editura Agro-silvică, în total 850 de pagini. În acest tratat apare capitolul „**Elemente de genetică animală**”

în care se face o sinteză a legilor generale ale eredității și variabilității ei, cu formele concrete de aplicare în creșterea animalelor. În 1965 realizează un **Tratat de Zootehnie Generală și Genetică**, care apare în cadrul Editurii Didactice și Pedagogice. În anul 1974 traduce din limba germană tratatul „Genetica populațiilor pentru zootehniști” de H.C. Stahl, D. Rasch, R. Siler și I. Vachal, care apare în Editura Ceres, iar în anul 1975 apare tot în Editura Ceres o altă lucrare complexă: „**Aprecieri valorii de ameliorare a reproducătorilor**”.

Profesor univ. dr. SINDILAR A. EUSEBIE (n. 24 octombrie 1927, în Municipiul Rădăuți, județul Suceava - d. 12.07.2011, Iași). A ▶

Figura 65 – Dr. medic veterinar Perhinschi Mihai

absolvit școala primară și Liceul „Eudoxiu Hurmuzache”, din Rădăuți, apoi Facultatea de Medicină Veterinară și Institutul Sanitar Militar, din București, promoția 1954 (Fig. 64). După absolvirea Facultății de Medicină Veterinară din București, a funcționat ca locotenent major medic veterinar la U.M. 03456 Făgăraș până în anul 1958, când a fost trecut în rezervă cu gradul de căpitan, ca efect al reducerii forțelor armate.

În viața civilă, a fost medic veterinar cu controlul cărnurilor la abatorul din Iași (1958-1964), unde a realizat expertiza cărnii și a organelor destinate consumului intern, cât și pentru export și cadru didactic. După anul 1964, a desfășurat o activitate didactică la Facultatea de Medicină Veterinară din Iași – Disciplina de Controlul Sanitar Veterinar al

alimentelor de origine animală.

A parcurs toate gradele didactice: asistent universitar (1964-1969); Șef de lucrări (1970-1990); Conferențiar (1990-1992); Profesor (1993) și până la pensie (1998). A elaborat și publicat 9 cărți de specialitate: *Controlul sanitar veterinar al alimentelor de origine animală* (vol 1 – abator și vol 2 – laborator) (1975); două cursuri: *Controlul sanitar veterinar al alimentelor de origine animală*, un volum (1980) și al doilea volum (1992); două volume: *Expertiza sanitară veterinară a produselor și subproduselor de origine animală* (vol 1 și 2), Ed. Chișinău (1996), destinate studenților și medicilor veterinari igienişti din Republica Moldova.

Dr. medic veterinar PERHINSCHI MIHAI

originar din comuna Horodnic, județul Suceava, absolvent al Facultății de Medicină Veterinară din București (Fig. 65), după terminarea studiilor universitare, a fost angajat ca asistent universitar la Catedra Obsterică și Patologia Reproducției condusă de Prof.dr. Petrică Popescu. A fost redistribuit în anul 1962, ca multe alte cadre didactice din facultate, la sprijinirea colectivizării agriculturii, după care nu a mai revenit în învățământ, activând în rețeaua sanitar-veterinară.

A fost căsătorit cu Conf. dr. ing. Perhinschi Maria, originară din comuna Clit, județul Suceava, având împreună un băiat, **Mario George, născut la 4 Mai 1959**, care a urmat **Facultatea de Aerospațiale** din cadrul Politehnicii București, pe care a absolvit-o în **1984**, unde a obținut și doctoratul în martie 1999, cu specialitatea **Dinamica zborului aerospațial**. Din anul 2003 este profesor la **Mechanical**

and Aerospace Engineering Department, West Virginia University, USA. Fiul, nora și nepotul familiei Perhinschi, locuiesc în prezent în SUA, **West Virginia**, dar vizitează anual România și în special meleagurile bucovinene.

Dr. Medic veterinar CORLĂȚEANU DRAGOȘ (n. 11.04.1943 în satul Mânăstirea Humorului, Suceava – d. 03.07. 2001 repausat întru Domnul la 30 iunie 2001 Suceava), absolvent al primei promoții de absolvenți ai Facultății de Medicină Veterinară din Iași, 1966. Activează ca medic de circumscripție sanitar veterinară, inspector general la Direcția Generală pentru Agricultură, șef al laboratorului sanitar veterinar județean Suceava.

În activitatea publicistică a fost director al editurii „*Cuvântul nostru*” și redactorul șef al acestei publicații. Membru fondator al *Mișcării ecologiste din Suceava* (după 1990), președinte al Sindicatului Medicilor Veterinari, membru al Societății Scriitorilor bucovineni. A întemeiat fundația „*In memoriam*”. A publicat peste 7 volume printre care: *Călător prin Australia* publicată în anul 1991; *Mânăstirea Humorului* publicată în anul 2000 (Fig. 66), *Strategii de supraviețuire* (1995), *Sub Tabără* (1998), *Veterinarii sub Gavrilescu* (1999) etc.

Dr. medic veterinar Dragoș Corlățeanu, a fost ctitorul adevărat al Bisericii monument „*In Memoriam*”, cu hramul „*Nașterea Maicii Domnului*”, situată lângă fosta temniță roșie, azi Palatul de Justiție. Dr. Ioan lețcu, care a spus că „această biserică dovedește că binele poate învinge răul”, a readus în atenție greutățile cu care s-au confruntat ctitorii fondatori pentru ridicarea bisericii, dar și momentele înființării *Mișcării Ecologiste* din Bucovina, la care dr. Dragoș Corlățeanu a avut un rol important.

Istoricul Mihai Iacobescu și-a amintit de dr. Dragoș Corlățeanu ca despre „un entuziast, un om extrem de curat la suflet, un om care gândea în perspectivă”, subliniind faptul că „ce poate fi mai frumos decât să vezi că un gând care s-a cristalizat cândva este preluat, amplificat și își găsește împlinirea cu ajutorul prietenilor”.

La rândul său, dr. Mircea Bilius, care a rememorat momentul în care l-a cunoscut pe dr. Dragoș Corlățeanu la Dispensarul veterinar Dărmănești, a apreciat „caracterul plin de demnitate și noblețe” al acestuia și a enumerat câteva din realizările

Figura 66 – Călător prin Australia publicată în anul 1991(stânga); Strategii de supraviețuire publicată în anul 1995 (mijloc); Mânăstirea Humorului publicată în anul 2000 (dreapta)

Figura 67 – DVM, Cârstean Ciprian (stânga), Hergheia Rădăuți sub două stăpâniri (dreapta)

sale profesionale și literare. Profesional, așa cum a spus el, dr. Dragoș Corlățeanu „a fost un adevărat apostol al medicilor veterinari în lupta pentru autonomia profesiei”, iar pe tărâm literar s-a remarcat prin volumele „*Călător prin Australia*” și „*Mânăstirea Humorului*”, o monografie „scrisă cu cerneala profunzimii sufletului său”. Un om deosebit, care s-a zbatut să-și îplinească proiectele, „un om ales”, pentru că, așa cum a spus pr. Laurențiu Milici, „Dumnezeu lucrează cu oamenii!”.

Dr. medic veterinar CIPRIAN CÂRSTEAN, născut la 2 august 1932 – d. 10 februarie 2017, Rădăuți, județul Suceava. A văzut lumina zilei în comuna Straja, actualmente așezată chiar la limita frontierei cu Ucraina, iar printre fii satului cităm pe reputatul istoric și membru titular al Academiei Române, Dimitrie Onciul (n. 26 octombrie /7 noiembrie 1856 Straja, Ținutul Sucevei Bucovina, Imperiul Austriac – d. 20 martie 1923, (67 de ani) București, România).

Tânărul Ciprian crescut și educat într-o familie de preot, urmează școala primară din Straja, apoi un an la Cernăuți, ca să revină la Școala Medie Tehnică/Grupul Școlar Agricol din Rădăuți. După absolvirea Școlii Medii Tehnice se înscrie la Facultatea de Medicină Veterinară din București, pe care o absolvă în anul 1960. Imediat după absolvirea Facultății de Medicină Veterinară din București, începând cu toamna anului 1960, s-a angajat și apoi și-a dedicat întreaga activitate profesională **creșterii și ameliorării raselor de cai** din Bucovina sa natală, întâi ca medic veterinar și apoi ca director al Hergheiei Lucina (1960-1970), al celei de la Rădăuți (1970-1975), apoi al

Figura 68 – Profesor univ. As. dr. Radu Rey (stânga), Viitor în Carpați publicată în anul 1979 (dreapta)

celeii de la Izvin-Timiș (1975-1986) și din nou la Lucina (1986-1990). S-a pensionat după 30 de ani de muncă în sectorul cabalin, în anul 1990.

În anul 2007, pensionar fiind, prefațează cartea: **Hergheia Rădăuți sub două stăpâniri**, reușind să completeze într-un stil mai poetic conținutul lucrării, fiind o scurtă prezentare generală a istoricului calului, în general, și a raselor crescute de-a lungul timpului la Rădăuți, în special (Fig. 67). Chiar dacă nu sunteți de specialitate, chiar dacă nu lucrați în domeniu, chiar dacă nu sunteți nici măcar mari iubitori de cai, merită să citiți această lucrare, scrisă cu multă dăruire, dragoste și pasiune.

Cartea este o minunată lucrare monografică, bine documentată, cu multe date statistice, documente și imagini inedite, de mare valoare, cuprinzând întreaga istorie a **Hergheiei Rădăuți**, de la înființare (1792) până în prezent.

Personalitate recunoscută în domeniul profesiei, a fost apreciat și respectat și pentru minunatele sale calități umane: o rară bunătate sufletească, onestitate, om blând, familist desăvârșit și, ca fiu de preot, cu o puternică credință în Biserica Ortodoxă Română.

Profesor univ. as. dr. REY RADU (n. 17.09.1940 Vatra Dornei), absolvent al Facultății de Medicină Veterinară din Timișoara, promoția 1967, fiind prima promoție de absolvenți, a fost preocupat atât de activitatea desfășurată la nivelul circumscripției sanitar veterinar, cât și de civilizația montană, mai ales din România, dar și din țările europene. Își ia doctoratul în anul 1986 la U.S.A.M.V. Cluj Napoca.

S-a remarcat printr-o activitate publicistică specifică zonei montane. Menționăm volumele: *Viitor în Carpați* publicată în anul 1979 (Fig. 68), *Civilizație montană* (1985), *Calitatea vieții în zona montană* (1996).

A pus bazele învățământului agro-montan, prin înființarea primei universități montane, fondează Federația Română de Dezvoltare Montană și a Asociației Balcan Montana cu sediul la Sibiu. În anul 1993 participă la elaborarea Cartei Europene a Regiunilor de Munte, Paris. I se conferă titlul de cercetător principal și Profesor universitar asociat, la U.S.A.M.V. Cluj-Napoca și U.S.A.M.V. Iași. În anul 1994 fondează Stațiunea de Cercetări Șaru-Dornei, în cadrul Institutului de Montanologie din Sibiu. În calitate de director general al Agenției Naționale a Zonei Montane, a înființat la Vatra Dornei, un Centru de Formare și Inovație pentru Dezvoltare în Carpați (Instituție de învățământ postuniversitar), în anul 1997 a fost numit consilier la Ministerul Agriculturii și Alimentației.

Dr. Medic veterinar MICU GRIGORE

(n. 18.04.1941 Panciu, județul Vrancea). Absolvent al Facultății de Medicină Veterinară din Iași promoția 1969. Lucrează ca șef de fermă și apoi ca medic veterinar, medic șef de C.U.A.S.C., medic șef de patologia reproducției la O.J.R.S.A. Suceava, medic epizootolog la Direcția Sanitar Veterinară Suceava etc.

Fiind pasionat de pictură, se perfecționează la Școala de Artă din Suceava, a condus Cenaclul județean al artiștilor amatori din Suceava, a participat la expoziții de grup sau colective

Figura 69 – DVM Grigorovici Corneliu (stânga); *Unde sunt feciorii Bucovinei...*, publicată în anul 2006 (dreapta)

Figura 70 – DVM, PhD, Timocanu Viorel, 1938- ?

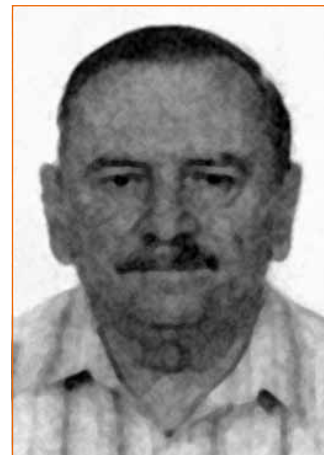

Figura 71 – DVM Alexeev Petru (n. 1938)

◀ în țară și străinătate. A obținut peste 20 premii pentru pictură și grafică la concursurile județene, interjudețene și republicane.

Dr. Medic veterinar GRIGOROVICI CORNELIU (n. 2 februarie 1940, comuna Mușenița, județul Suceava). Școala primară a făcut-o în comuna natală, iar Liceul la Rădăuți (azi Colegiul Național „Eudoxiu Hurmuzachi”) unde a avut parte de profesori eminenți, majoritatea formați la Universitatea din Cernăuți.

În 1964 obține licența, după cinci ani de studiu la Facultatea de Medicină Veterinară din București (Fig. 69). Este repartizat la GAS Șiret, iar apoi transferat la Rădăuți (CSV, șef de fermă, șef Complex, epizootolog).

Din anul 1990 s-a transferat la SC „Agrap” Apahida, județul Cluj, ca epizootolog și mai apoi director tehnic; s-a pensionat în 1999, la limita de vârstă. Pe parcurs, în 1972/1973, a urmat Cursul postuniversitar în specialitatea „Expertiza sanitară și igiena alimentelor de origine animală”, în cadrul Facultății de Medicină Veterinară din Iași.

După pensionare a revenit la pasiunea pentru istorie; a scris și publicat, la Cluj-Napoca în 2006, cartea „*Unde sunt feciorii Bucovinei*” într-un tiraj modest. Urmare a publicării, în presă au apărut articole apreciativ-laudative, ceea ce l-a determinat pe autor să o publice într-o variantă nouă, revăzută și adăugită, la Editura Risoprint Cluj-Napoca, 2008, într-o formă grafică de calitate. Cartea a ajuns la bucovineni și basarabeni emigrați

în Canada, SUA, Israel și alte țări, la care a avut succes deosebit.

În anul 2010, i-a apărut a doua carte, „*Seniori bucovineni ai spiritului*”. Deși protagoniștii cărții sunt în lumea spiritelor, cartea a fost foarte solicitată și apreciată. Fiind epuizată, sunt speranțe să apară prelungire de tiraj sau chiar o nouă ediție, cu unele completări. În Cuvânt înainte, Radu Mareș, scrie în încheiere, ca o concluzie condensată: „Meritul colosal al dascălilor noștri din liceu e că au păstrat cu pioșenie această avere de aer, dematerializată, a memoriei culturale care-i mai scumpă ca aurul – și pe care, atât cât a fost cu putință, ne-au transmis-o și nouă”.

Dr. Medic veterinar TIMOCEANU VIOREL, s-a născut la 24 ianuarie 1938 în comuna Tereblecea, județul Cernăuți, Bucovina. Refugiat fiind, urmează școala primară – în comuna Ilișești Suceava; apoi școala medie – Liceul „Ștefan cel Mare” Suceava. Studii universitare – Facultatea de Medicină Veterinară Timișoara (1962–1967).

Activitatea profesională – începută în 1967, la Stațiunea de Cercetări Agricole Lovrin, județul Timiș, iar din anul 1982 a activat în Laboratorul Sanitar-Veterinar Județean din Timișoara, la compartimentul bacteriologie. Din 1997 a fost director al Direcției Sanitare Veterinare a județului Timiș (Fig. 70).

Susține Teza de doctorat și obține titlul științific de doctor în științe în anul 1999. A fost cadru didactic și la Secția TPA Timișoara, iar mai apoi a ocupat,

prin concurs, postul de șef de lucrări la disciplina de Igienă și protecția mediului. S-a pensionat în 2004. Este membru al clubului pensionarilor „Prof. univ. dr. Valeriu Pinteș”, din anul 2009.

Dr. Medic veterinar ALEXEEV PETRU (s-a născut la 20 aprilie 1938 în comuna Tețcani, județul Hotin, Bucovina aflată sub numele de Ținutul Suceava; România). Refugiat în județul Argeș, comuna Corbeni. Școala primară – în Bolintin, jud. Ilfov și Făget, județul Timiș; gimnaziu, la Școala Elementară Făget. A urmat apoi Școala Medic Tehnică Veterinară Timișoara (1952–1955) și Școala Tehnică Veterinară Arad (1955–1956), transformată în Școala de Maiștri Veterinari Arad (absolvită în 1959).

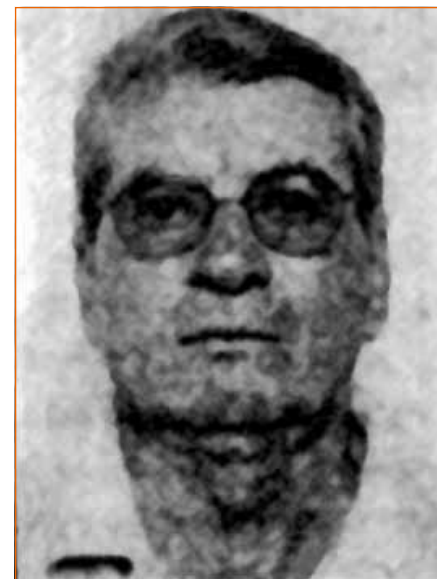

Figura 72 – DVM Venițchi Roman (n. 1939)

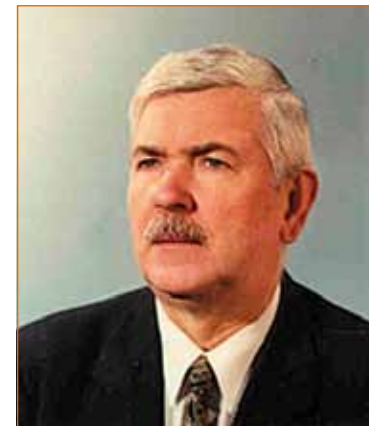
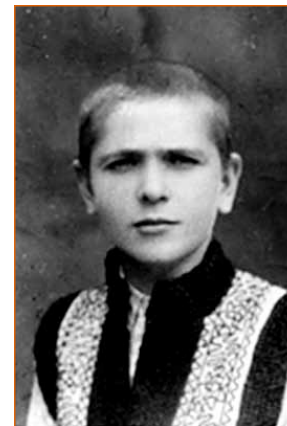

Figura 73 – Bucovineanul Dumitru Curcă, la terminarea Școlii generale de 7 clase din satul Tișăuți (clădirea școlii a fost, înainte de 1918, sediul pichetului de grăniceri austrieci), unde a învățat în perioada 1949–1956 (stânga); după pensionare pentru limită de vârstă, în anul 2008 (mijloc); ca membru al SCLRB filiala București, la Jockey Clubul bucureștean, împreună cu bucovineanul nonagenar prof. univ.dr.ing. Ciofu Valerian (dreapta)

Figura 74 – Imagine din laboratorul de Fiziopatologie, în anul 1985, înainte de începerea mutării pe platforma din „Giulești” a ICVB „Pasteur”, alături de titularul disciplinei de Fiziopatologie, Prof. dr. N. Varachi (stânga); cu ocazia participării la 16th European Symposium on Poultry Nutrition, August 26–30, 2007, Strasbourg-France, pe esplanada din fața „Muzeului de Artă Modernă și Contemporană Strasbourg” – MAMCS construit de arhitectul Adrien Fainsilber și inaugurat în noiembrie 1998, statuia calului a fost realizată de Paladino (dreapta)

Între 1959 și 1962 a făcut liceul (la fără frecvență) în Jimbolia, pentru a putea opta pentru învățământul universitar. Studii universitare – Facultatea de Medicină Veterinară Timișoara (1962–1967). Activitatea profesională – din 1955 până în 1962 a funcționat, ca tehnician veterinar, în diferite unități de profil, iar apoi ca medic veterinar la FAR Timișoara (Fig. 71), unde a ocupat funcția de șef de serviciu (1990–1995).

S-a pensionat în 1995, iar după pensionare a mai lucrat ca medic veterinar la ferma Pădureni, județul Timiș (1996–2000). După încheierea activității, a devenit membru al Clubului pensionarilor „Prof. univ. dr. Valeriu Pinteș” din anul 2000.

Dr. Medic veterinar VENIȚCHI ROMAN (s-a născut la 7 februarie 1939 în comuna Ispas, județul Cernăuți, Bucovina aflată

sub numele de Ținutul Suceava, România). Refugiat în Germania și apoi ajuns în Banat, la Ohabița, județul Caraș-Severin. Școala primară – la Ohabița, iar clasele 5–7 la Liceul Mixt din Caransebeș.

A urmat cursurile Școlii Tehnice Silvice din Caransebeș și a dat diferența la liceu, pe care l-a absolvit în 1957. A făcut Școala Tehnică Veterinară din Arad, pe care a absolvit-o în 1961. Studii universitare – Facultatea de Medicină Veterinară București (1961–1966).

Activitatea profesională – a desfășurat-o exclusiv în unități IAS din Timiș și în final a îndeplinit funcții de conducere în cadrul Comtim în perioada 1981–1998 (Fig. 72).

S-a pensionat în 1998, de la Abatorul Comtim Borda. Este membru al clubului

pensionarilor „Prof. univ. dr. Valeriu Pinteș”, din anul 2008.

Profesor univ. dr. CURCĂ C. DUMITRU, s-a născut la 5 iulie 1942 în satul Tișăuți, comuna Tișăuți (actualmente Ipotești), Județul Suceava. Învăță la școala generală din satul Tișăuți, apoi urmează studiile liceale în cadrul Liceului Teoretic nr. 2 din orașul Suceava, finalizându-le în vara anului 1960. Participă la concursul de admitere la Facultatea de Medicină Veterinară din București (la acea vreme era singura facultate din țară), când, după un riguros examen susținut în luna septembrie 1960, ce a constat din 5 probe scrise și 4 probe orale, este admis printre primii. În toamna anului 1965 absolvă cursurile facultății, ca șef de promoție, și este repartizat în învățământul superior (Fig. 73 și Fig. 74).

Figura 75 – Profesor univ. dr. Savuța Gheorghe (n. 18.04.1957)

De atunci a desfășurat neîntrerupt, cu dăruire și pasiune, o bogată activitate didactică, științifică, metodică, organizatorică și socială, pusă în slujba ridicării prestigiului profesiei medical-veterinare. A elaborat până în prezent, un număr de 11 cărți, manuale universitare, necesare aprofundării cunoștințelor de etiopatogenie a entităților morbide la animale. A elaborat peste 483 lucrări științifice și 19 cronici, ce au fost comunicate la manifestările științifice organizate în cadrul Facultății din București; la cele din țară: Cluj, Iași, Timișoara; la cele organizate de institutele de profil; la congresele, conferințele sau colocviile naționale organizate de societățile profesionale sau științifice, precum și la cele europene sau internaționale. În marea lor majoritate, lucrările științifice au fost publicate în limba română sau în limbi de circulație internațională, în reviste, publicații naționale și internaționale. Ca urmare a prodigioasei sale activități didactice și științifice, i s-a încredințat conducere de doctorat în domeniul fundamental Științe Medicale, domeniul Medicină Veterinară, specializarea Fiziologie normală și patologică. Este membru activ a numeroase asociații profesionale, societăți științifice și colegii. S-a angajat cu responsabilitate și pasiune, desfășurând cu demnitate și onestitate o bogată activitate

Figura 76 – Profesor univ. dr. Solcan Gheorghe, n. 1961

în cadrul disciplinei de Fiziopatologie, a reușit cu competență și cu multă tenacitate să rezolve multiple probleme, deosebit de spinoase și dificile, care au apărut în condițiile unei penurii a bazei materiale și a celei de documentare științifică, precum și a unei puternice crize morale. A reușit să efectueze multiple investigații experimentale, clinice și de laborator, necesare rezolvării vastei tematici de cercetare științifică la care s-a angajat, pe bază de contract, a Grant-urilor, a colaborărilor interdisciplinare, elaborării tezei sale de doctorat, a materialelor didactice (numeroase modele experimentale, planșe, postere color, diapozitive, folii transparente, filme video etc.), manualelor didactice, precum și îndrumării a peste 100 lucrări de licență etc. A desfășurat o bogată colaborare cu specialiștii profesiei noastre din Basarabia, predând benevol, trei ani consecutiv, cursurile de Fiziopatologie la Facultatea de Medicină Veterinară din Chișinău, a participat la numeroase manifestări științifice organizate de Universitatea Agrară de Stat din Moldova, a prezentat comunicări științifice, referate științifice, materiale ce au fost publicate în diverse periodice editate la Chișinău, activitate apreciată de conducerea Universității Agrare de Stat din Moldova, aceasta conferindu-i Diploma și Medalia jubiliară prilejuită de aniversarea a 75 de ani de la înființarea acesteia.

Figura 77 – Profesor univ. dr. Mitrea Ioan Liviu, n. 1961

Profesor univ. dr. SAVUȚA GHEORGHE (n. 18.04.1957, în comuna Fundul Moldovei, Județul Suceava, Bucovina. Învăță la Școala generală din satul natal, apoi în perioada 1973 – 1977 urmează Liceul Agricol din Radauți, Județul Suceava, susține bacalaureatul în vara anului 1977, obținând Diploma de bacalaureat. Se înscrie la Facultatea de Medicină Veterinară din Iași, unde studiază în perioada 1977–1982, obține Diploma de Doctor-medic veterinar (licență), seria A, nr. 167/1982.

Este încadrat în învățământul superior, iar în perioada 1989–2000, efectuează stagiul de doctorantură la fără frecvență, lucrând la finalizarea tezei de doctorat intitulată: „Cercetări privind valoarea de diagnostic a diferitelor metode utilizate în paratuberculoza oilor”, susținută public în anul 2000, USAMV/FMV Iasi. Obține Diploma de doctor, în domeniul Științe medicale, specialitatea Medicină veterinară, fiind astfel specializat în domeniile: Bolilor infecțioase, Epidemiologiei, Legislației în medicina veterinară, Deontologiei, Medicină veterinară de stat și sănătate publică.

Se angajează într-o asiduă muncă de cercetare științifică, social-obștească și managerială. Parcurge toate treptele ierarhiei universitare, iar din octombrie 2007 ocupă prin concurs postul de profesor universitar, ocazie cu care, i se acordă și conducere de doctorat (Fig. 75).

Figura 78 – Dr. medic veterinar, PhD, Onofrei Orest, n. 1957

Vizibilitate prin prisma publicațiilor sale științifice: Manuale, tratate, cărți de specialitate (6); 3 – singur autor, 3 – coautor; Articole în reviste indexate ISI: 6; Citări în reviste cotate ISI: 16; Articole indexate în BDI (ec. CABI, Puhmed, Scopus, etc.): 73; Articole în volume ale unor manifestări internaționale: 9; Articole în volume ale unor manifestări naționale: 4; Alte articole științifice publicate: 12.

Publică ca singur autor: Paratuberculoza rumegătoarelor. Editura „Ion Ionescu de la Brad”, Iași, 2000, 206 pag., ISBN 973-8014-37-9; Epidemiologie veterinară generală, Ed. Ion Ionescu de la Brad, Iași, 2001, ISBN 973-8014-40-9; Epidemiologie veterinară, Ed. PIM, Iași, 2007, ISBN 978-973-716-613-5.

Publică în colectiv de autori: Perianu Tudor coordonator, Savuța Gh. (coautor), Tratat de Boli Infecțioase ale Animalelor, vol II Viroze și Boli prionice, Ed. Universitas XXI, Iași 2012, ISBN: 978-606-538-084-4; Perianu Tudor coordonator, Savuța Gh. (coautor), Tratat de Boli Infecțioase ale Animalelor, vol I Bacterioze, Ed. Universitas XXI, Iași, 2011, 924 pag., ISBN 978-606-538-062-2.

Profesorul universitar Gheorghe Savuța a inițiat în tainele Medicinii veterinare numeroase generații de studenți. Pentru acesta, timpul trebuie dedicat salvării vieților animalelor și nu irosit. Despre proiectul noului spital veterinar de la USAMV, al viitorului centru de cercetări

al Universității și nu în ultimul rând despre o viață dedicată vindecării animalelor, constituie preocupările sale actuale în calitate de Decan al Facultății de Medicină Veterinară din Iași.

Profesor univ. dr. SOLCAN GHEORGHE (n. 31.08.1961, comuna Cajvana, județul Suceava), absolvent al Facultății de Medicină Veterinară din Iași (1986). Activează ca medic veterinar (1986–1988) la Întreprinderea Avicolă de Stat Babadag. Apoi urmează cariera universitară, asistent universitar (1989–1994), șef de lucrări (1994–2001), conf. univ. din anul 2001 (Fig. 76). Obține doctoratul în Medicină veterinară în anul 1998 la Facultatea de medicină veterinară din Iași, autor a peste 90 lucrări științifice publicate.

Pentru activitatea științifică a fost distins cu premiul C.N.C.S.I.S. „In hoc signo vincens” (2000). Publică o serie de manuale precum: Toxicologie (1998), Dermatologia animalelor de companie (1999), Semiologie veterinară și diagnostic clinic (2000).

Profesor univ. dr. MITREA IOAN LIVIU s-a născut la data 04.11.1961, în comuna Dumbrăveni, județul Suceava. Facultatea de Medicină Veterinară București, U.S.A.M.V. București (Fig. 77): 1981–1986: Doctor medic veterinar / diplomă de licență. În perioada 1986–1988 a funcționat ca Medic epizootolog la Stațiunea Didactică Experimentală Belciugatele. Între anii 1988–1990: „Cercetător științific”, Laboratorul de Imunologie, Institutul Național de Medicină Veterinară „Pasteur”. Între anii 1990–1992, Asistent universitar, Departamentul Științe Preclinice.

Apoi, între anii 1992–2000, Șef de lucrări și apoi conferențiar, iar din anul 2005 – prezent este Profesor universitar. A mai îndeplinit și sarcini pe linie de stat, între anii 1997–1999: „Director General” (asimilat Subsecretar de stat – HG 48/1998), Agenția Națională Sanitară Veterinară, Ministerul Agriculturii și Alimentației. Între anii 1999–2000: „Expert parlamentar”, Comisia Agricultură, Silvicultură, Industrie alimentară și Servicii specifice, Camera Deputaților – Parlamentul României. Actualmente este și Director al Școlii Doctorale de Medicină Veterinară București.

Cele mai semnificative publicații:

• Mitrea I.L., Enachescu V, Ioniță M.,

2012. Neospora caninum infection in dogs from Southern Romania: coproparasitological study and serological follow-Up. *Journal of Parasitology*.

• Ioniță Mariana, I.L. Mitrea, K. Pfister, M.C. Buzatu, Cornelia Silaghi, 2012. Canine babesiosis in Romania due to *Babesia canis* and *Babesia vogeli*: a molecular approach. *Parasitology Research*, 110(5):1659–1664.

• Mitrea I.L., Enachescu V., Radulescu R., Ioniță M., 2011. Seroprevalence of *Neospora caninum* infection on dairy cattle in farms from southern Romania. *Journal of Parasitology*, 98(1): 69–72.

• Ioniță M, Howe DK, Lyons ET, Tolliver SC, Kaplan RM, Mitrea IL, Yeargan M., 2010. Use of a reverse line blot assay to survey small strongyle (Strongylidae: Cyathostominae) populations in horses before and after treatment with ivermectin. *Veterinary Parasitology*, 168(3–4):332–337.

• Mitrea I.L., 2011. Parazitologie și boli parazitare. Editura Ceres, București.

• Mitrea I.L., Gh. Solcan, 2006. *Dermatopatologia animalelor de fermă*. Editura Medicală Veterinară, București.

• Solcan GH., I. L. Mitrea, Liviu Miron, Carmen Solcan, 2003. *Dermatopatologia animalelor de companie*. Editura „Ion Ionescu de la Brad”, Iași.

• Dulceanu N., Cristina Terinte, I. L. Mitrea, Carmen Polcovnicu, 2000. *Dicționar Enciclopedic de Parazitologie*. Editura Academiei Române.

Dr. medic veterinar DOMINTE IOAN-ALEXANDRU (n. 23.10.1946 Merișani, județul Argeș – d. 18.02.2002, București). Absolvent al Facultății de Medicină Veterinară din Iași, promoția 1970. Medic epizootolog, inspector sanitar-veterinar în județul Suceava, apoi ca și consilier în Ministerul Agriculturii. S-a pensionat în anul 2001. În timpul liber a practicat, ca amator, pictura.

Dr. medic veterinar BABIAȘ IOHAN-PETER (n. 28.06.1952 Vicșani, județul Suceava – d. 2011). *Deputat în Parlamentul României* (1992–2002), din Grupul Parlamentar al Minorităților Naționale. Președinte al Uniunii Polonezilor din România (1994–2002). Distins cu Ordinul „Crucea de merit” acordat de Președintele Republicii Polone.

Dr. medic veterinar, PhD, ONOFREI OREST s-a născut la 17.05.1957, comu-

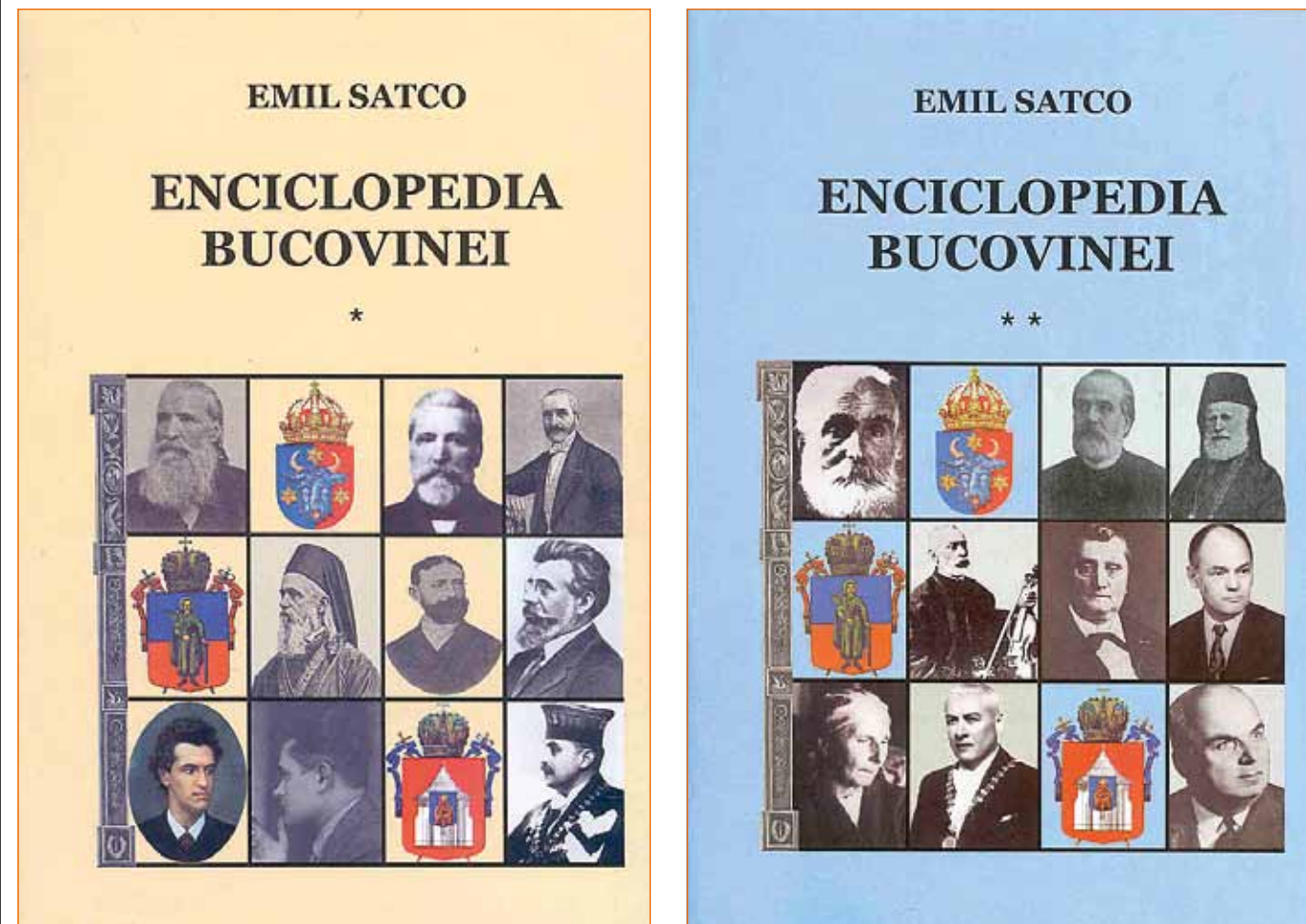

Figura 79 – Enciclopedia Bucovinei vol. I și II

na Marginea, județul Suceava. Urmează școala generală în comuna Marginea, apoi între anii 1972-1976, Liceul agricol Rădăuți, județul Suceava, după care se înscrie la Facultatea de Medicină Veterinară din București, între anii 1976-1982. După absolvire activează între anii 1982-1995, ca medic veterinar și medic veterinar șef la Herghelia Rădăuți. Între anii 1997-2001, este Director la Direcția Sanitară Veterinară Suceava. Între anii 2001-2004, Șef serviciu la Direcția Sanitar-Veterinară Suceava. În anul 2007, luna martie, **susține doctoratul** la FMV București (Fig. 78).

Pe linie politică a fost Parlamentar ales în colegiul uninominal 2 din Circumscripția electorală nr. 35 Suceava, din decembrie 2008 – senator PDL de Suceava. Din 14 aprilie – 18 septembrie 2008, Subprefect al județului Suceava. Din ianuarie 2005 – decembrie 2008, Prefect al județului Suceava. Între anii 2004 – ianuarie 2005,

Deputat în Parlamentul României 2000 – 2004, Consilier Județean, Consiliul Județean Suceava 1996 – 2000, Consilier Județean, Consiliul Județean Suceava 1994 – 1996, Asociat, director S.C. „Romotim” Rădăuți.

După anul 1989, au apărut o serie publicații, pe bază de documente, ce reflectă viața bucovinenilor în vremea stăpânirii habsburgice. Astfel, cu sprijinul Ministerului Culturii, Cultelor și Patrimoniului din România, în prestigioasa editură **2004 EDITURA PRINCEPS EDIT IAȘI**, au apărut sub redacția reputatului Profesor Emil Satco, două volume din **ENCICLOPEDIA BUCOVINEI**, volumul 1 cuprinzând 693 de pagini, iar volumul 2 cuprinzând 767 de pagini (Fig. 79).

Lucrarea cuprinde un număr impresionant de informații privitoare la viața

și opera bucovinenilor (fie născuți pe aceste meleaguri, fie a celor care au activat în Bucovina), din domeniul culturii, artei, științei, teologiei, social-politic, sportiv etc.

Prevederile Legii nr. 250/2015 adoptată de Parlamentul României referitoare la CELEBRAREA zilei de 28 noiembrie ca „ZIUA BUCOVINEI”.

Camera Deputaților a aprobat pe data de 7 octombrie 2015 proiectul de lege care propune recunoașterea zilei de **28 noiembrie** ca „Ziua Bucovinei”, proiect inițiat de deputatul Ștefan Alexandru Băișanu și senatorii Tudor-Alexandru Chiuariu, Cătălin Boboc, Paul Ichim. Ziua de „28 noiembrie este sărbătorită an de an în dulcea Bucovină, iar declararea ei oficială ca Ziua Bucovinei ar însemna recunoașterea națională a unui parcurs istoric, dar și a valorilor de cultură și

civilizație conținute de această Europă în miniatură, cum ne place să numim Bucovina”, a spus deputatul PNL de Suceava Sanda-Maria Ardeleanu, care a mai precizat că „pentru Bucovina a fost zi de sărbătoare în Camera Deputaților”. Ea a adăugat că aprobarea acestui proiect de lege a fost așteptată „cu emoție” de toți bucovinenii, atât în partea de Sud, cât și de Nord a Bucovinei, de la Suceava la Rădăuți și Cernăuți. Sanda-Maria Ardeleanu a ținut să le mulțumească tuturor colegilor din Camera Deputaților care au votat pentru ca ziua de **28 noiembrie** să fie recunoscută ca „Ziua Bucovinei”.

Legea prevede că, în contextul acestei sărbătoriri, autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și instituțiile publice pot organiza manifestări cu caracter cultural-științific.

Fondurile necesare organizării acestora vor fi asigurate din bugetele locale sau, după caz, din bugetele autorităților administrației publice centrale ori ale instituțiilor publice.

Președintele Iohannis a promulgat legea prin care data de **28 noiembrie** este declarată „Ziua Bucovinei”, miercuri, 28 Octombrie 2015, 18:51.

Președintele Klaus Iohannis a semnat, miercuri, decretul pentru promulgarea Legii privind declararea zilei de **28 noiembrie – Ziua Bucovinei**, informează Administrația Prezidențială.

Parlamentul României: Legea nr. 250/2015 privind declararea zilei de 28 noiembrie „Ziua Bucovinei”. În vigoare de la 02.11.2015.

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. 1. Se declară ziua de **28 noiembrie Ziua Bucovinei**.

Art. 2. (1) Cu prilejul sărbătoririi zilei prevăzute la art. 1 autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și instituțiile publice pot organiza manifestări cu caracter cultural-științific. **(2)** Fondurile necesare organizării evenimentelor prilejuite de sărbătorirea Zilei Bucovinei pot fi asigurate din bugetele locale sau, după caz, din bugetele autorităților administrației publice centrale ori ale instituțiilor publice.

Figura 80 – Între anii 1940-1941, apoi după 1944 și până în prezent, Bucovina a fost înjumătățită, iar ținutul Herța și Basarabia au fost luate cu japca de sistemul totalitar sovietic

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

Una a fost Bucovina la **28 noiembrie 1918**, alta este situația după pactul Ribbentrop-Molotov, cunoscut și ca **Pactul Stalin-Hitler**, care a fost un tratat de neagresiune încheiat între Uniunea Sovietică și Germania nazistă, semnat la Moscova, la 23 august 1939, de șeful gu-

vernului și ministrul de externe al URSS, Viaceslav Molotov și ministrul de externe german Joachim von Ribbentrop, în prezența lui Stalin (Fig. 80).

Informațiile transmise prin mijloacele moderne, rapide, privind viața românilor din teritoriile aflate sub stăpâniri străine, oferă date veridice că, stăpânii lor, vor cu orice preț să-i deznaționalizeze pe etnicii români, care sunt băștinașii acelor teritorii de milenii (Fig. 81). ■

Figura 81 – Ne minunăm și ne întristează informațiile referitoare la deznaționalizarea românilor din teritoriile ocupate de stăpâniri străine

BIROUL EXECUTIV AL CONSILIULUI NAȚIONAL AL COLEGIULUI MEDICILOR VETERINARI

În temeiul art. 26 lit.g) din Regulamentul de organizare și funcționare al Colegiului Medicilor Veterinari, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 148/28.II. 2017

Publică:

LISTA MEDICILOR VETERINARI SANȚIONAȚI ÎN ANUL 2018

(sanctiuni rămase definitive, conform datelor comunicate de către CSDL și CJDL județene/CDL a mun. București în perioada martie 2018- martie 2019)

NR. CRT.	NUMELE ȘI PRENUMELE MEDICULUI VETERINAR	NUMĂR ȘI DATA HOTĂRÂRE / EMITENT	MOTIVUL SANȚIONĂRII	SANȚIUNEA APLICATĂ
1	Dr. Purece Petre Mădălin	Hotărârea nr. 6 / 19.01.2018 a CJDL Ilfov	încălcarea prevederilor art. 20 pct.10 și art.64 din Codul de deontologie medicală veterinară	muștrare severă
2	Dr. Rizea Constantin	Hotărârea nr. 7 / 19.01.2018 a CJDL Ilfov	încălcarea prevederilor art. 21 lit a) din Legea nr.160/1998 republicată, cu modificările și completările ulterioare	avertisment
3	Dr. Șonea Alina Lăcrămioara	Hotărârea nr.08 / 19.01.2018 a CJDL Ilfov	încălcarea art.34 lit. a). și b). din Codul de deontologie medicală veterinară	muștrare severă
4	Dr. Voicu Florin	Hotărârea nr.90/03.08.2017 rămasă definitivă prin Hotărârea nr.10/ 26.01.2018 emisă de CSDL în apel	încălcarea art.34 lit. e) din Codul de deontologie medicală veterinară	muștrare
5	Dr. Bondrea Laura	Hotărârea nr. 1/18.01.2018 a CJDL Maramureș		avertisment
6	Dr. Bereholschi Ovidiu	Hotărârea nr. 13/22.02.2018 a CSDL rămasă definitivă prin Hotărârea nr. 18/27.07.2018 emisă de CSDL în revizuire	încălcarea prevederilor art.14 alin.(1) din Codul de deontologie medicală veterinară; art.37 alin. (1) din Statutul medicului veterinar	muștrare severă
7	Dr. Ifteme Constantin	Hotărârea nr. 82/08.06.2017 a CDL mun. București, rămasă definitivă prin Hotărârea nr. 11/22.02.2018 emisă de CSDL în apel	încălcarea prevederilor art.22 pct.18 din Statutul medicului veterinar, precum și a art. 33 și art.34 lit.a) și lit. e) din Codul de deontologie medicală veterinară;	muștrare
8	Dr. Cibulski Gheorghe	Hotărârea nr. 02/27.03.2018 emisă de CJDL Vrancea	încălcarea prevederilor art.7 pct.1 lit.c) din Codul de deontologie medicală veterinară;	muștrare
9	Dr. Leu Alexandru	Hotărârea nr.149/20.06.2018 emisă de CDL a mun. București	încălcarea prevederilor art.8 pct.3 din Ordinul ANSVSA nr. 1/07.01.2014	avertisment
10	Dr. Leu Alexandru	Hotărârea nr.178/12.09.2018 emisă de CDL a mun. București	încălcarea în mod repetat a prevederilor art.8 din Ordinul ANSVSA nr. 1/07.01.2014	muștrare
11	Dr. Cotescu Radu	Hotărârea nr.150/20.06.2018 emisă de CDL a mun. București	încălcarea prevederilor art.8 pct.3 din Ordinul ANSVSA nr. 1/07.01.2014	avertisment
12	Dr. Chițu Cristina	Hotărârea nr.176/12.09.2018 emisă de CDL a mun. București		avertisment
13	Dr. Brișan Minodora	Hotărârea nr. 02/14.12.2017 a CJDL Călărași, rămasă definitivă prin Hotărârea nr.20/27.07.2018 pronunțată de CSDL în apel și Hotărârea nr. 21/ 21.09.2018 pronunțată de CSDL în revizuire	încălcarea prevederilor art.34 din Codul de deontologie medicală veterinară	muștrare severă
14	Dr. Căpitănescu Octavian	Hotărârea nr. 22/15.11.2018 a CSDL	încălcarea prevederilor art.36 din Codul de deontologie medicală veterinară, precum și a prevederilor Hotărârii nr. 34/01.12.2012 a CNCMV;	avertisment
15	Dr. Diaconescu Dana Andreea	Hotărârea nr. 26/04.12.2018 a CJDL Timiș	încălcarea prevederilor art. 21 lit.a) din Legea nr. 160/1998 republicată, cu modificările și completările ulterioare, art.7 alin.(2) lit.b), art.39, art.41 și art.51 lit.a) din Codul de deontologie medicală veterinară, precum și a art.16 alin (1), art. 22 pct. 1, 2, 6, 7, 11, 13 și 19 din Statutul medicului veterinar	suspendarea dreptului de a exercita medicina veterinară pe o perioadă de 6 luni.
16	Dr. Moise Adriana	Hotărârea nr. 220/12.12.2018 a CDL mun. București		avertisment
17	Dr. Manea Ioana	Hotărârea nr. 20/20.12.2018 a CJDL Prahova	încălcarea prevederilor art.47 și art.64 din Codul de deontologie medicală veterinară	muștrare
18	Dr. Madaras Zoltan Petru	Hotărârea nr.16/15.06.2018 a CSDL	încălcarea prevederilor art.22 pct.22 din Statutul medicului veterinar, precum și a art.7 alin.(2) lit.b), art.14 alin (1) și art.64 din Codul de deontologie medicală veterinară	avertisment
19	Dr. Feher Adina	Hotărârea nr. 15a/19.10.2017 a CJDL Cluj, rămasă definitivă prin Hotărârea nr.16/15.06.2018 emisă de CSDL în apel	încălcarea prevederilor art. 36 și art. 44 lit.c) din Codul de deontologie medicală veterinară	muștrare
20	Dr. Hiticaș Andrei Tiberiu	Hotărârea nr. 17/15.06.2018 a CSDL	încălcarea prevederilor art.22 pct 1 și art.33 alin.(1) lit.a) și lit.b) din Statutul medicului veterinar	muștrare

rapid
rentabil
comod
discret
24 ore din 24
7 zile din 7
accesibil de oriunde
personalizat

**mai mult timp
pentru familia ta**

www.maravet.com

IMPORTATOR ȘI DISTRIBUTOR DE SĂNĂTATE PENTRU ANIMALE DE 20 DE ANI

Altius SRL, Șoseaua București-Ploiești 1A, București
office@altius.ro; www.altius.ro
Tel: 021.310.88.80/2; Fax: 021.310.88.86

20 Altius
all for animals